

**STRATEGIA ROZWOJU
POWIATU
WARSZAWSKIEGO
ZACHODNIEGO
DO 2015 r.**

Spis treści

		Str.
	MISJA POWIATU	3
I	DIAGNOZA STANU POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO	4
1.	CHARAKTERYSTYKA POWIATU	5
	1.1. Charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego	7
	1.2. Charakterystyka elementów dziedzictwa kulturowego	8
	1.3. Struktura administracji samorządowej	10
2.	DEMOGRAFIA	11
3.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	12
	3.1. Drogi	12
	3.2. Komunikacja	16
	3.3. Łączność, elektroenergetyka, gazownictwo, ciepłownictwo	18
	3.4. Budownictwo	19
4.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	21
	4.1. Oświata i wychowanie	21
	4.2. Kultura	28
	4.3. Sport	30
	4.4. Ochrona zdrowia	31
	4.5. Pomoc społeczna	32
	4.6. Bezpieczeństwo publiczne	35
	4.7. Organizacje pozarządowe	42
5.	OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU I ŚRODOWISKA	45
	5.1. Ochrona przyrody i krajobrazu	45
	5.2. Gospodarka wodno-ściekowa	51
	5.3. Stan czystości wód powierzchniowych	54
	5.4. Gospodarka odpadami stałymi	55
	5.5. Ochrona powietrza	55
	5.6. Ochrona przed hałasem	55
6.	GOSPODARKA I RYNEK PRACY	56
7.	ROLNICTWO	59
8.	TURYSTYKA I REKREACJA	62
9.	DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU	68
II	STRATEGIA WŁAŚCIWA	76
1.	OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ ROZWOJU POWIATU, ANALIZA SWOT	77
2.	NAJWAŻNIEJSZE ZIDENTYFIKOWANE OBSZARY I PROBLEMY ROZWOJOWE POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO	82
3.	MISJA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO	85
4.	ROZWÓJ POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO – CELE STRATEGICZNE	86

5.	OCENA ZGODNOŚCI CELÓW STRATEGICZNYCH POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	92
----	---	----

MISJA POWIATU

*Powiat Warszawski Zachodni
dzięki swojemu położeniu
w sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej
i na szlakach komunikacyjnych
północ - południe, wschód-zachód,
wybitnym walorom naturalnym – bliskości
Kampinoskiego Parku Narodowego,
rozwiniętej infrastrukturze,
trwale i w sposób zrównoważony zapewnia
atrakcyjne warunki życia i wypoczynku.*

1.

DIAGNOZA STANU POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Warszawski Zachodni leży w centralnej części Województwa Mazowieckiego. Rozciąga się za zachodnimi granicami Warszawy (pomimo swojej nazwy nie obejmuje żadnej części miasta stołecznego Warszawy) i graniczy z powiatami: Grodziskim, Pruszkowskim, Sochaczewskim oraz Nowodworskim.

Powiat Warszawski Zachodni jest nową jednostką samorządową, powstał 1 stycznia 1999 r. na bazie wspólnoty interesów i dróg rozwoju siedmiu gmin: Błonia, Izabelina, Kampinosu, Leszna Łomianek, Ożarowa Mazowieckiego oraz Starych Babc. Łączna powierzchnia powiatu wynosi 533 km², zamieszkuje go 90.006 osób (stan na 31.12.2001 r.)¹.

Jako jeden z niewielu w kraju buduje swoje struktury bez wcześniejszego zaplecza w postaci byłego urzędu rejonowego czy tradycji powiatowej. Specyfiką powiatu jest także to, że nie został wyposażony w siedzibę. Siedziba Starostwa znajduje się poza własnym terytorium – na terenie Warszawy. Jest to akceptowany świadomy wybór, który wynika z braku dominującej miejscowości na terenie powiatu.

¹ wg GUS stan na 3-ci kwartał 2003 ludności faktycznie zamieszkujących w powiecie wynosi 97.250

STAN ISTNIEJĄCY POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO w 2001 r.

Wyszczególnienie	Gminy							Powiat
	Błonie	Izabelin	Kampinos	Leszno	Łomianki	Ożarów Maz.	Stare Babice	
Powierzchnia w km ²	86	65	84	125	38	71	63	533
Ilość sołectw	32	7	21	22	7	25	23	137
Ilość miejscowości	33	9	28	35	9	34	25	173
Ludność ogółem (na 31.12.2001 r.)	19.796	8.641	3.896	7.963	18.026	19.056	12.628	90.006
Gęstość zaludnienia os/km ²	231	133	46	64	474	267	199	169
Urodzenia żywe	162	60	44	83	162	151	110	772
Zgony	199	69	52	85	136	176	108	825
Przyrost naturalny	-37	-9	-8	-2	+26	-25	+2	-52
Mężczyźni	9.399	4.123	1.929	3.943	8.684	9.184	6.194	43.456
Kobiety	10.397	4.518	1.967	4.020	9.342	9.872	6.434	46.550
Współczynnik feminizacji	111	110	102	102	108	107	104	107
Saldo migracji	+127	+156	+25	+40	+422	+86	+240	+1.096

Ludność w wieku przedprodukcyjnym – **19.796**Ludność w wieku produkcyjnym – **56.705**Ludność w wieku poprodukcyjnym – **13.505**

Gmina **Błonie**, o powierzchni 86 km², to gmina miejsko-wiejska, położona na Równinie Łowicko-Błońskiej. Miasto Błonie leży 27 km od centrum Warszawy oraz na trasie kolejowej Berlin–Warszawa–Moskwa, w tym linia kolejowa Warszawa–Sochaczew. Przez tereny gminy przepływa Utrata, dopływ Bzury oraz przebiega droga krajowa E-2 (Warszawa–Poznań). Gmina jest jedną z najstarszych w kraju.

Gmina **Izabelin**, o powierzchni 65 km², leży 20 km od centrum Warszawy, na skraju Kotliny Warszawskiej.

Gmina **Kampinos**, o powierzchni 84 km², położona jest na pograniczu Równiny Łowicko-Błońskiej i Kotliny Warszawskiej. Kampinos leży 30 km 41 km od centrum Warszawy. Przez teren gminy przepływa Utrata – dopływ Bzury oraz przebiega droga wojewódzka Warszawa–Sochaczew).

Gmina wiejska, **Leszno**, o powierzchni 125 km², położona jest na skraju Równiny Łowicko-Błońskiej. Leszno leży 31 km od centrum Warszawy; przy skrzyżowaniu dróg wojewódzkich Warszawa–Sochaczew i Błonie–Nowy Dwór Mazowiecki.

Gmina **Łomianki** o powierzchni 38 km², to gmina miejsko-wiejska, położona w Kotlinie Warszawskiej. Od centrum Warszawy dzieli ją 14 km. Przez teren gminy przebiega droga krajowa E-7 (Warszawa–Gdańsk).

Gmina **Ożarów Mazowiecki**, o powierzchni 71 km², to gmina miejsko-wiejska, położona na Równinie Łowicko-Błońskiej. Ożarów Mazowiecki leży 16 km od centrum Warszawy. Przez teren gminy przebiega droga krajowa E-2 (Warszawa–Poznań) oraz trasa kolejowa Berlin–Warszawa–Moskwa, w tym linia kolejowa Warszawa–Sochaczew.

Gmina wiejska **Stare Babice** o powierzchni 63 km², położona jest na pograniczu Równiny Łowicko-Błońskiej i Kotliny Warszawskiej. Stare Babice leżą 14 km od centrum Warszawy. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka Warszawa–Sochaczew.

Znaczna część terenu powiatu, obejmująca Kampinoski Park Narodowy z jego otuliną oraz Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu, podlega szczególnej ochronie.

Mieszkańcy Warszawy często wybierają teren powiatu za idealne miejsce do osiedlenia, w tym głównie tereny sąsiadujące z Kampinoskim Parkiem Narodowym.

Bliskość Warszawy ma znaczący wpływ na rozwój gospodarczy i społeczny Powiatu. Ludność ma łatwy dostęp do ośrodków kultury, szkół ponadpodstawowych i wyższych, co umożliwi podniesienie kwalifikacji mieszkańcom. Ponadto Warszawa stanowi duży rynek pracy.

Obecność na terenie powiatu dużego kompleksu leśnego, jakim jest Kampinoski Park Narodowy stwarza warunki do aktywnego wypoczynku, a tym samym rozwoju turystyki. Jednak z obecnością Parku Narodowego i Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wiążą się pewne ograniczenia dotyczące możliwości rozwoju przemysłu, rzemiosła czy usług.

1.1. Charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego

Teren powiatu można podzielić na dwie zasadnicze krainy przyrodnicze:

□ **Północną**, w skład, której wchodzi część Kampinoskiego Parku Narodowego wraz z jego otuliną. Teren ten położony jest w Kotlinie Warszawskiej będącej częścią pradoliny rz. Wisły.

□ **Południową** obejmującą głównie równinę Łowicko-Błońską.

Według J. Kondrackiego (1978) obie te krainy stanowią odrębne mezoregiony należące od makroregionu Nizin Środkowo-Mazowieckich, prowincji Środkowoeuropejskiej obszaru Europy Zachodniej.

Obszar Powiatu Warszawskiego Zachodniego znajduje się w obrębie Niecki Mazowieckiej, która stanowi obniżenie powierzchni kredy górnej wypełnionej osadami kenozoicznymi tzw. mazowiecki basen artezyjski. Utworami wypełniającymi nieckę są osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe o zmiennej miąższości od 100 do 280 m. Występują tu dwa użytkowe poziomy wodonośne: trzeciorzędowe i czwartorzędowe. **Głównym poziomem** użytkowym na terenie powiatu jest poziom czwartorzędowy z uwagi na stosunkowo płytkie, dogodne do budowy ujęć występowanie, odnawialność zasobów i ich spore, choć bardzo zróżnicowane wydajności eksploatacyjne. Jakość wód czwartorzędowych, poza naturalną zawartością związków Fe i Mn, które przekraczają dopuszczalne normy dla wód pitnych, jest dobra. Stwierdzone zanieczyszczenia antropogeniczne w tych wodach wiążą się najczęściej z obszarami gdzie brak jest izolacji w stropie, a także w miejscach silnie zurbanizowanych, o intensywnym rozwoju rolnictwa (nawożenie, sztuczne nawadnianie). Ponadto na jakość wód gruntowych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego duży wpływ ma nieprawidłowa gospodarka ściekowa oparta na przydomowych zbiornikach na nieczystości ciekłe, nierzadko niespełniających określonych wymogów.

Drugim, użytkowym poziomem wodonośnym na terenie powiatu jest poziom trzeciorzędowy-oligoceniński występujący zazwyczaj na głębokości 180-250 m. Jest to bardzo ważny zbiornik wód podziemnych o dobrej i trwałej jakości ze względu na występowanie w jego nadkładzie odpowiedniej izolacji od zanieczyszczeń powierzchniowych. Poziom ten wymaga stałej ochrony ze względu na nieodnawialność jego zasobów oraz wysoką jakość wód. Główną ochroną wód oligocenijskich jest ograniczenie poboru dla celów innych niż cele spożywcze, socjalne mieszkańców i wykluczenie używania tej wody do celów gospodarczych i technicznych. (podlewanie upraw, ogródków przydomowych, obsługa maszyn, obsługa inwentarza i in.).

Gleby, obok wód podziemnych są elementem środowiska przyrodniczego podlegającym najbardziej procesowi degradacji. Jest on wynikiem:

- intensywnej produkcji rolniczej, związanej ze stosowaniem chemicznych środków ochrony roślin,
- składowaniem i napowierzchniowym spalaniem odpadów,
- odprowadzaniem nieoczyszczonych odpadów płynnych wprost do gruntu,
- oddziaływanie gazów i pyłów emitowanych ze źródeł motoryzacyjnych przy trzech głównych trasach komunikacyjnych o bardzo dużym natężeniu ruchu.

1.2. Charakterystyka elementów dziedzictwa kulturowego

Teren, który obejmuje swym zasięgiem Powiat Warszawski Zachodni ma niezwykle bogatą historię. Miejscowość Błonie należy do najstarszych na Mazowszu; powstała obok grodziska z XIII w. Ślady osadnictwa, podobnie jak w sąsiednim Lesznie, są jeszcze starsze i pochodzą z VIII w. Błonie otrzymało 2 maja 1338 r. prawa miejskie magdeburskie. Od końca XIV w. miasto pełniło rolę stolicy powiatu w ziemi warszawskiej, zaś od końca XV w. było siedzibą starostwa niegrodowego oraz ważnym ośrodkiem handlowym. W XVI w. Błonie słynęło głównie z szewców i piwowarów.

W początkach XVIII w. wojska szwedzkie zniszczyły miasto. W latach 1807-1815 miasto należało do Księstwa Warszawskiego, a później do Królestwa Polskiego. Na przełomie XIX i XX w. życie gospodarcze zaczęło się odradzać, jednak bitwy toczące się pod Błoniem w czasie I wojny światowej oraz epidemia cholery, spowodowały zmniejszenie się liczby ludności. Od 1900 do 1925 r. Błonie było powiatem. Lata II wojny światowej przyniosły wiele ofiar. W 1939 r. utworzono tu obóz przejściowy dla jeńców polskich, a później obóz pracy.

Równie bogate dzieje ma Leszno. Osada w tym miejscu istniała już 1400-1200 lat przed narodzeniem Chrystusa, a pierwsza wzmianka pochodzi z 1423 r. W średniowieczu Leszno stało się siedzibą Leszczyńskich herbu Boża Wola. Od 1526 r. wchodziło w skład województwa mazowieckiego, a do 1945 r. było własnością prywatną; należało m.in. do Plichtów, Łuszczewskich, Szymanowskich, Piotrowskich. Rozwój gospodarczy Leszna nastąpił w XIX w. i związany był z uruchomieniem w 1894 r. cukrowni „Michałów”.

Czasów średniowiecza sięga historia Starych Babic, wspomnianych już w 1400 r., Ożarowa i Kampinosu. Wzmianka o wsi książęcej Ożarowo pochodzi z 1414 r. Od końca XVI w. była ona dzierżawiona od starostów warszawskich, stanowiąc ich uposażenie. Rozwój miejscowości nastąpił w 1901 r. po założeniu huty szkła „Ożarów” w osiedlu Franciszków. Kolejnym ważnym momentem w rozwoju Ożarowa miał fakt założenia kablowej spółki pod nazwą „Polskie Fabryki Kabli i Walcownie Miedzi” S.A. i zakup przez nią działki pod budowę nowej fabryki, w której produkcję rozpoczęto już w 1931 r. We wrześniu 1939 r. w pobliskim Ołtarzewie prowadzone były zacięte walki z wojskami hitlerowskimi. Prawa miejskie otrzymał Ożarów w 1967 r.

Kampinos uzyskał prawa miejskie w 1414 r. Należał wówczas do powiatu mszczonowskiego w ziemi ciechanowskiej. W 1557 r. utracił status miasta.

Izabelin jest najmłodszą z gmin leżących na terenie powiatu. Istnieje od 1 stycznia 1995 r. Pierwsza wzmianka pochodzi z XV w. i dotyczy wsi Truskaw. Z przekazów historycznych wiadomo, iż mieszkańcy, położonych na bardzo ubogich glebach, wsi utrzymywali się głównie z bogactw lasu. W okresie II wojny światowej działał tu ruch oporu, prowadzone były ciężkie walki z okupantem.

Teren Powiatu Warszawskiego Zachodniego bogaty jest w stare dworki, pałace, zabytkowe kościoły i miejsca historyczne.

Gmina Błonie

- Kościół p.w. Świętej Trójcy.
- Rokitno – Kościół Wniebowstąpienia NMP, zbudowany w 1676 r.
- Przydrożna figura Św. Jana Nepomucena z 1761 r. – Bieniewice.
- Klasycystyczny ratusz, zbudowany w latach 1842-43, siedziba władz gminy.
- Klasycystyczny pałac w Passie z ok. 1830 r.
- Grodzisko wczesnośredniowieczne z XI-XII w.
- Dworek „Poniatówka” z poł. XIX w.
- Rochaliki – cmentarzysko z okresu lateńskiego (IV-I w. p.n.e.).
- Parki dworskie w Faszczycach z XIX w. i Bieniewie z początku XX w.

Gmina Izabelin

- Laski – Zakład dla Niewidomych – drewniana kaplica Matki Boskiej Anielskiej z 1925 r.

Gmina Kampinos

- Drewniany kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP.
- Późnoklasycystyczny dworek z I poł. XIX w.
- Kościół parafialny w Zawadach.
- Kaplica w Bromierzyku.
- Łazy – dwór z II poł. XVIII w.
- Strzyżew – barokowo-klasycystyczny dwór z II poł. XVIII w.
- Szczytno – drewniany, klasycystyczny dwór, z XVIII w.
- Przydrożne figurki, kapliczki i krzyże rozsiane po terenie całej gminy.

Gmina Leszno

- Gawartowa Wola – dwór i park.
- Leszno – barokowy pałac, park i staw z XVIII w..
- „Cukrownia Michałów” z 1919 r.
- Neogotycki kościół parafialny św. Jana Chrzciciela z XIX w..
- Kościół Narodzenia św. Jana /Mariawitów/.
- Zaborów – kościół parafialny p. w. Św. Anny, wzniesiony w 1791 r.
- Zaborów – pałac z parkiem i stawami.
- Zaborówek- pałac z I poł. XIX w., w stylu klasycyzmu i neorenesansu.

Gmina Łomianki

- Kapliczki przydrożne w Burakowie i przy ul. Wrzosowej w Łomiankach.
- Dąbrowa Leśna – zabytkowe wille przy ul. Partyzantów.

Gmina Ożarów Mazowiecki

- Klasycystyczny dwór z początku XIX w.
- Płochocin – neorenesansowy pałac wzniesiony w 1854 r.
- Święcice – park i dwór
- Umiastów – późnoklasycystyczny dwór z poł. XIX w.
- Strzykuły – park.
- Wolica – park.
- Pilaszków – dwór z 1820 r.

Gmina Stare Babice

- Barokowy kościół p.w. NMP z 1728 r.

- Lipków – klasycystyczny kościół z 1792 r.
- Borzęcin Duży – kościół pw. Św. Wincentego.
- Lipków – dwór murowany z końca XVIII w. z muzeum Henryka Sienkiewicza.
- Zielonki – pałac z 1855 r.

Przemierzając obszar Powiatu Warszawskiego Zachodniego, obok interesujących zabytkowych kościołów, dworów, alei parkowych, parków i kapliczek napotkamy rozrzucone w miastach oraz pomiędzy lasami Miejsca Pamięci Narodowej, przypominające młodemu pokoleniu o krwawych dziejach naszego narodu.

Na cmentarzach w Ołtarzewie i Pilaszkanie (gmina Ożarów Maz.) znajdują się mogiły 1236 żołnierzy i największym w Kiełpinie (gmina Łomianki) ponad 2500 żołnierzy, poległych w 1939 r. w walkach z hitlerowskimi Niemcami.

Na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego we wrześniu 1939 r. rozbito idące na odsiecz Warszawie armie „Poznań” i „Pomorze”. Przez całą okupację Puszcza Kampinoska była schronieniem i miejscem szkolenia członków ruchu oporu. Świadczą o tym cmentarze ofiar ostatniej wojny w Laskach, Izabelinie, Łomiankach, Lesznie i Starych Babicach oraz rozsiane po całej Puszczy i jej obrzeżach samotne mogiły.

1.3. Struktura administracji samorządowej

Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym powiat wykonuje następujące zadania publiczne o charakterze ponadgminnym:

- ⇒ Edukacji publicznej;
- ⇒ Promocji i ochrony zdrowia;
- ⇒ Pomocy społecznej, w tym polityki prorodzinnej i wspierania osób niepełnosprawnych;
- ⇒ Utrzymania dróg;
- ⇒ Kultury i ochrony dóbr kultury;
- ⇒ Kultury fizycznej i turystyki;
- ⇒ Gospodarki nieruchomościami;
- ⇒ Geodezji i kartografii;
- ⇒ Budownictwa i nadzoru budowlanego;
- ⇒ Gospodarki wodnej;
- ⇒ Ochrony środowiska i przyrody;
- ⇒ Rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;
- ⇒ Porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- ⇒ Ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom;
- ⇒ Przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- ⇒ Ochrony praw konsumentów;
- ⇒ Utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej;
- ⇒ Obronności;
- ⇒ Współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Powyższe zadania są realizowane przez powołane, w wyniku wyborów władze samorządowe, które przedstawiają się następująco:

- Rada Powiatu - władza uchwałodawcza;
- Zarząd Powiatu - władza wykonawcza.

2. DEMOGRAFIA

Struktura wiekowa ludności Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
	w liczbach bezwzględnych i w %		
2000	20529 (23.39%)	54155 (61.7%)	13095 (14.92%)
2001	19796(23.39%)	56705 (63.0%)	13505 (15.0%)
Zmiana do 2000.r. w %	-3.6%	+4.7%	+3.1%

Rocznik statystyczny za 2000 r. i 2001 r.

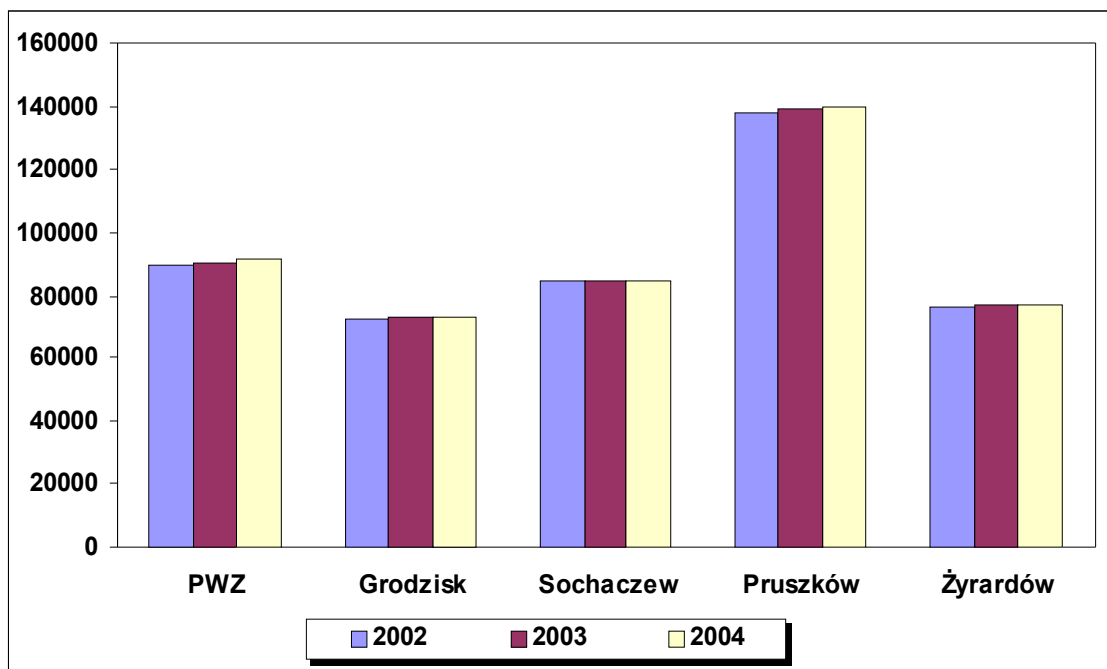
W wieku produkcyjnym w 2001 r. pozostawało 63% ludności zamieszkującej Powiat Warszawski Zachodni. Jest to pozytywny symptom, chociaż może ten fakt w przyszłości nieść zagrożenie wzrostu i tak już wysokiego bezrobocia 12,7%.

W ostatnich latach odnotowuje się wzrost liczby mieszkańców w Powiecie Warszawskim Zachodnim. Jednym z czynników powodujących ten wzrost jest sąsiedztwo Warszawy, której mieszkańcy uciekając przed zgiełkiem wielkiego miasta w poszukiwaniu ciszy i zdrowego środowiska osiedlają się na terenach powiatu.

Najwyższa gęstość zaludnienia występuje w gminie Łomianki 474 os/km², najniższa w gminach Kampinos 46 os/km² i Leszno 64 os/km².

Przyrost naturalny w powiecie jest ujemny -53, dodatni przyrost występuje jedynie w gminach: Łomianki +26 i Stare Babice +2.

Przyrost ludności w Powiecie Warszawskim Zachodnim w porównaniu z powiatami ościennymi – prognoza (źródło Urząd Statystyczny)

W gminach leżących w granicach powiatu występuje również znaczny napływ ludności. Saldo migracji dla powiatu wynosi +1.096, w gminach największe saldo występuje w Łomiankach +422, najmniejsze w Kampinosie +25.

Charakterystyczne cechy demografii Powiatu Warszawskiego Zachodniego:

1. utrzymywanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia (169 os/km²),

2. zmieniająca się struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym,
3. znaczący wzrost odsetka ludności pozostającej w wieku produkcyjnym (z 61,7% w 2000 r. do 63,0% w 2001 r.) i występowanie wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym,
4. utrzymywanie się względnej równowagi płci (współczynnik feminizacji 107),
5. tendencja spadkowa ujemnego przyrostu naturalnego (z -64 w 2000 r. do -53 w 2001 r.).

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

3.1. Drogi

Przez teren Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebiegają dwie trasy krajowe o znaczeniu międzynarodowym:

- droga krajowa nr 2 przebiegająca z zachodu na wschód kraju (odcinek 26,7 km.),
- droga krajowa nr 7 przebiegająca z południa na północ (odcinek 8,2 km.).

Stwarza to korzystne warunki komunikacyjne i stanowi o atrakcyjności położenia Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Z drugiej jednak strony, drogi te są źródłem wielu problemów. Natężenie ruchu jest duże i stale rośnie. Trasy te są uciążliwe dla mieszkańców i są przyczyną wielu groźnych w skutkach wypadków drogowych.

Stale rosnący ruch drogowy ma z reguły charakter mieszany (osobowy i towarowy jednocześnie), jest wynikiem wymieszania funkcji mieszkaniowych i gospodarczych na terenie zabudowanym. Przyspiesza to degradację stanu technicznego nawierzchni, poboczy, chodników. Sytuacja ta dotyczy także dróg powiatowych. Przebieg dróg w Powiecie przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 1 do strategii.

Drogi wojewódzkie z podziałem na gminy

Nr drogi	Przebieg drogi	Długość drogi (naw. twarda)		
		Ogółem	odc. zamiejski	odc. miejski
Gmina Błonie				
579	Kazuń Polski – Błonie – Radziejowice	8,400	4,150	4,250
720	Błonie – Nadarzyn	4,180	3,130	1,050
587	St. kol. Błonie – Dr. nr. 579	1,350	–	1,350
700	Droga nr. 2 – Józefów – Rokitno	0,950	0,950	–
Razem		14,880	8,230	6,650
Gmina Kampinos				
580	Warszawa – Kampinos – Sochaczew	13,210	13,210	–
Razem		13,210	13,210	–

Nr drogi	Przebieg drogi	Długość drogi (naw. twarda)		
		Ogółem	odc. zamiejski	odc. miejski
Gmina Leszno				
579	Kazuń Polski – Błonie – Radziejowice	9,484	9,484	–
580	Warszawa – Kampinos – Sochaczew	12,928	12,928	–
888	Święcice – Myszczyń – Zaborów	2,100	2,100	–
Razem		24,512	24,512	–
Gmina Ożarów Mazowiecki				
718	Borzęcin – Pruszków	6,998	6,998	–
735	St. Kol. Ożarów – Dr. nr.2	0,880	–	0,880
700	Droga nr.2 – Józefów – Rokitno	4,000	4,000	–
701	Józefów – Żbików – Strzykuły	8,086	6,886	1,200
888	Święcice – Myszczyń – Zaborów	3,717	3,717	–
Razem		23,681	21,601	2,080
Gmina Stare Babice				
580	Warszawa – Kampinos – Sochaczew	13,208	13,208	–
718	Borzęcin – Pruszków	1,150	1,150	–
898	St. Babice – Mościska – Warszawa (w tym odc. na terenie Gm. Izabelin)	5,600	5,600	–
Razem		19,958	19,958	–
Razem drogi wojewódzkie		96,241	87,511	8,730

Drogi Powiatowe — stan na 11-09-2003

Numer drogi	Przebieg drogi	Długość (m)
01602	Kampinos – Kibice — od drogi 580 – do granicy powiatu na rzece „Utrata”	3.300
01601	Łazy – Krubice — od drogi 580 – do drogi 01602	6.000
01607	Wola Pasikońska – Strojec – Budki Żelazowskie — od drogi 580 – do granicy powiatu	4.389
01603	Strzyżew – Szczytno — od drogi 580 – do granicy powiatu Sochaczew	3.000
01604	Kampinos – Józefów — od drogi 580 – do granicy z KPN	4.244
01443	Krubice – Gawartowa Wola — od drogi 01602 – do drogi 01444	4.050
01444	Bramki – Grądy — od drogi A 2 – do drogi 580	11.150
01445	Czarnów – Wilkowa Wieś — od drogi 01444 – do drogi 580	1.300
01442	Podrochale – Błonie — od drogi 01444 – do drogi 579	5.640
01428	Bieniewo Parcela – Bieniewo Wieś — od drogi A 2 – do granicy powiatu Sochaczew	2.720
01427	Bramki – Boża Wola — od drogi A2 – do przejazdu kolejowgo w Bożej Woli	1.900
01429	Bieniewice – Błonie — od granica powiatu Grodzisk Maz. – do drogi 579	5.775
01426	Dębówka – Bieniewice — od granicy powiatu Grodzisk Maz. – do drogi 01429	1.400
01424	Bieniewice – Radonice — od drogi 01429 – do granicy powiatu Grodzisk Maz.	5.200
01425	Faszczyce Stare – Faszczyce Nowe — od drogi 01424 – do granicy powiatu Grodzisk Maz.	2.400
01423	Błonie – Konstanyńów — od drogi 579 – do granicy powiatu Grodzisk Maz.	5.400
01430	Błonie – Miłęcín — od drogi 720 – do granicy powiatu Grodzisk Maz.	2.635
01527	Lipków – Koczargi Nowe — od drogi 01528 – do drogi 580	2.994
01528	Stare Babice – Izabelin	6.750
01530	Babice Stare – Izabelin — od drogi 01528 – do Izabelina	3.341
Numer drogi	Przebieg drogi	Długość (m)

Strategia Powiatu Warszawskiego Zachodniego do 2015 r.

bn.	Doga do Sierakowa — od drogi 01534 – do ul.Sierakowskiej	2.000
01534	Truskaw – Mościska ul. 3-goMaja	7.457
01437	Białutki – Wąsy Wieś — od drogi 579 – do drogi 01438	3.800
01438	Kopytów – Zaborówek — od drogi A2 – do drogi 580	6.350
01537	Borzęcin Duży – Mariew — od drogi 580 – do drogi 01441	3.600
01523	Michałówek – Borzęcin Duży — od drogi A2 – do drogi 580	4.447
01440	Zaborów – Wiktorów — od drogi 580 – do drogi 01441	2.200
01441	Wyglądy – Mariew — od drogi 580 – do drogi 01537	4.100
01525	Bożęcin Duży – Myszczyn — od drogi 580 – do drogi 888	3.155
01522	Wąsy Kolonia – Umiastów — od drogi 01438 – do drogi 718	8.175
01701	Łomianki – ul. Rolnicza, ul. Wiślana, ul. Kampinoska	9.695
bn	Izabelin – ul. Trenów	0.450
01524	Zielonki – Strzykały — od drogi 580 – do drogi A2	2.075
01532	Nowe Babice – Bronisze — od drogi 580 – do drogi A2	4.150
01516	Konotopa – Jawczyce — od granicy powiatu Pruszków – do granicy gminy Ursus	3.230
01517	Bronisz — od drogi A2 – ul. Piastowska – do granicy powiatu Pruszków	1.996
b.n.	Macierzysz – Mory — od drogi 01520 do drogi A2	1.000
01509	Od Kampinoskiej w gm. Bielany – Estrady – Radiowa – do granicy gminy Bemowo	2.230
01520	Umiastów – Macierzysz — od drogi 718 do granicy gminy Bemowo	6.359
Razem		160.057

Drogi powiatowe z podziałem na gminy— stan na 11-09-2003

Numer drogi	Przebieg drogi	Długość drogi (m)		
		ogółem	o nawierzchni	
GMINA BŁONIE				
01444	Nowy Łuszczewek – Wola Łuszczewska – Bramki	4.200	2.824	1.376
01442	Rochaliki – Wawrzyszew – Błonie	3.590	3.590	–
01437	Białutki	950	950	–
01428	Bieniewo – Bieniewo Parcele	2.720	2.720	–
01427	Nowa Wieś – Boża Wola	1.900	1.900	–
01426	Boża Wola – Bieniewice	1.400	1.400	–
01429	Błonie – Bieniewice – Dębówka	5.775	5.775	–
01424	Bieniewice – Faszczycy Stare – Radonie – Miłecin	5.200	5.200	–
01425	Faszczycy Stare – Konstantów – Faszczycy Nowe	2.400	2.400	–
01423	Błonie – Faszczycy Stare – Konstantów – Kłudno	5.400	4.720	680
01430	Błonie ul. Poniatowskiego – Milecin	2.635	2.635	–
01438	Wąsy Kolonia – Witki – Radzików – Kopytów	2.880	2.880	–
Razem		39.050	36.994	2056
GMINA IZABELIN				
01528	Izabelin ul. Fedorowicza – Lipków ul.Lipkowska	2.000	2.000	–
b. n.	Sieraków ul. Sierakowska – Izabelin	2.000	2.000	–
01530	Izabelin ul. Sienkiewicza – Babice Stare	1.250	1.250	–
01534	Truskaw ul. 3-go Maja – Izabeli – Laski – Mościska	7.457	7.457	–
b. n.	ul. Trenów	450	450	–
Razem		13.157	13.157	–

Strategia Powiatu Warszawskiego Zachodniego do 2015 r.

Numer drogi	Przebieg drogi	Długość drogi (m)		
		ogółem	o nawierzchni	
			twardej	gruntowej
GMINA KAMPINOS				
01603	Strzyżew – Szczytno	3.000	3.000	–
01607	Wola Pasikońska – Strojec – Budki Żelazowskie – Mokas	4.389	3.147	1.242
01601	Łazy – Pasikonie – Zawady – Krubice	6.000	6.000	–
01602	Kampinos – Krubice	3.300	3.300	–
01604	Kampinos – Józefów – KPN	4.244	2.414	1.830
01443	Krubice – Trzciniec	1.150	1.150	–
Razem		22.083	19.011	3.072
GMINA LESZNO				
01443	Trzcinie – Gawartowa Wola	2.900	2.900	–
01440	Zaborów – Wólka	2.200	2.200	–
01441	Wyglądy – Wólka	3.100	3.100	–
01445	Wilkowa Wieś – Czamów	1.300	1.300	–
01444	Gawartowa Wola – Czarnów – Podrochale – Grądy	6.950	6.650	300
01442	Podrochale – Rochaliki	2.050	2.050	–
01437	PGR Biłaluty – Wąsy Wieś	2.850	2.850	–
01438	Zaborówek – Wąsy Kolonia	3.470	3.470	–
01522	Wąsy kolonia – Pilaszków	1.100	1.100	–
Razem		25.920	25.620	300
GMINA ŁOMIANKI				
01701	Łomianki Dąbrowa ul. Kampinowska – Łomianki ul. Wiślana, ul. Rolnicza – Dziekanów Nowy	9.695	9.695	–
Razem		9.695	9.695	–
GMINA OŻARÓW MAZOWIECKI				
01522	Pilaszków – Pogroszew – Umiastów	7.075	7.075	–
01520	Umiastów – Kaputy – Strzykały – Wieruchów – Macierzysz	6.359	5.409	950
01523	Topoli – Pogroszew – Koprki	2.847	2.847	–
01516	Konotopa ul. Rajdowa – ul. Piwna – Jawczyce	3.230	3.230	–
01517	Bronisze – Piastów	1.996	1.996	–
01524	Zielonki Parcele – Strzykuły	875	875	–
01532	Babice – Wieruchów – Bronisze	2.650	2.650	–
b. n.	Macierzysz ul. Wojska Polskiego	1.000	1.000	–
Razem		26.032	25.082	950
GMINA STARE BABICE				
01532	Nowe Babice ul. Ogrodnicza – Wieruchów	1.500	1.500	–
01525	Myszczyń – ul. Kosmowska – Borzęcin Duży	3.155	3.155	–
01527	Lipków – Koczargi Nowe	2.994	2.994	–
01528	Lipków – Stare Babice	4.750	4.750	–
01530	Izabeli – Lipków	2.091	2.091	–
01509	ul. Estrady – ul. Radiowa	2.230	2.230	–
01537	Borzęcin – Mariew	3.600	3.600	–
01441	Wólka – Mariew	1.000	1.000	–
01523	Borzęcin Duży – Topolin	1.600	1.600	–
01524	Zielonki Parcele – Strzykuły	1.200	1.200	–
Razem		24.120	24.120	–
RAZEM DROGI POWIATOWE		160.057	153.679	6.378

Drogi powiatowe w granicach administracyjnych miast

Lp.	Numer drogi	Przebieg drogi	Długość drogi (m)		
			ogółem	o nawierzchni	
				twardej	gruntowej
BŁONIE					
1	01429	ul. Bieniewicka	770	770	–
2	01423	ul. Fabryczna	670	670	–
3	01430	ul. Poniatowskiego	870	870	–
Razem			2.310	2.310	–
ŁOMIANKI					
1	01701	ul. Kampinoska, ul. Wiślana, ul. Rolnicza	5157	5157	–
Razem			5157	5157	–
Razem drogi w granicach miast			7467	7467	–

Drogi gminne

Lp.	Gmina	Długość drogi (m)		
		ogółem	o nawierzchni	
			utwardzonej	nieutwardzonej
1.	Błonie	151.600	54.110	97.490
2.	Izabelin	71.044	16.038	55.006
3.	Kampinos	67.500	9.550	57.950
4.	Leszno	137.210	13.005	124.205
5.	Łomianki	65.723	40.602	25.121
6.	Ożarów Mazowiecki	130.641	41.853	88.788
7.	Stare Babice	79.835	40.135	39.700
Razem drogi gminne		703.553	215.293	488..260

3.2. Komunikacja

W zakresie komunikacji zbiorowej obsługa powiatu, w przeważającym stopniu opiera się na komunikacji autobusowej, realizowanej przez przewoźników państwowych (PPKS), samorządowych (ZTM miasta Warszawy, gmina Łomianki) i prywatnych.

Mieszkańcy gmin Ożarów Mazowiecki i Błonie mają do dyspozycji komunikację kolejową.

Przewoźnicy obsługujący teren powiatu

Lp.	Trasa	Linia	Ilość kursów
PKS Grodzisk Mazowiecki			
1.	Ożarów Mazowiecki – Pruszków – Helenówek	40 i 41	6
2.	Ożarów Mazowiecki – Pruszków os. Staszica	40 i 41	24
3.	Pruszków – Duchnice – Ożarów Mazowiecki	42 i 43	18
4.	Grodzisk Maz. – Błonie – Leszno – Sochaczew – Rożtoka – Płock	–	4
5.	Grodzisk Mazowiecki – Sochaczew	8	2
6.	Grodzisk Mazowiecki – Kampinos	8	8
7.	Grodzisk Mazowiecki – Leszno	8	3
8.	Grodzisk Mazowiecki – Błonie	8	3
9.	Grodzisk Mazowiecki – Rożtoka	9	4
10.	Błonie – Brwinów	16	7
11.	Pruszków – Rożtoka	12	1
12.	Warszawa – Leszno – Kampinos	2	9

Lp.	Trasa	Linia	Ilość kursów
cd PKS Grodzisk Mazowiecki			
13.	Warszawa – Kampinos – Sochaczew	2	2
14.	Leszno – Sochaczew	2	1
15.	Warszawa – Błonie	61	36
16.	Warszawa – Gostynin	37	1
PKS Żyrardów, Placówka Sochaczew			
1	Warszawa – Leszno – Kampinos – Wyszogród	51	3
2	Kampinos – Sochaczew	51	1
PKS Nowy Dwór Mazowiecki			
1.	Warszawa – Nowy Dwór Maż. – Zakroczym	21	14
2.	Warszawa – Modlin	21	2
3.	Warszawa – Polesie – Nowiny	22	11
4.	Warszawa – Polesie – Leoncin	22	1
5.	Warszawa – Secyminek – Nowiny	23	1
6.	Warszawa – Sowia Wola	24	1
7.	Warszawa – Górki Pełta	25	2
8.	Warszawa – Sowia Wola	25	2
9.	Warszawa – Nowiny	28	1
10.	Warszawa – Nowy Dwór Mazowiecki	31	4
11.	Warszawa – Zakroczym	31	8
PKS Płock			
1	Warszawa – Błonie – Bydgoszcz	–	1
2	Warszawa – Błonie – Płock	–	2
3	Warszawa – Dziekanów Leśny – Płock	–	9
4	Warszawa – Dziekanów Leśny – Bodzanów	–	2
PKS Gostynin			
1	Warszawa – Gostynin	53	44
2	Warszawa – Pacyna – Gostynin	54	1
PKP Zakład Przewozów Regionalnych			
1	Warszawa – Ożarów Mazowiecki – Błonie – Sochaczew	–	50
ZTM Warszawa			
1	Warszawa (pl. Wilsona) – Łomianki (ul. Zachodnia)	701	50
2	Warszawa (pl. Wilsona) – Truskaw (ul. Skibińskiego)	708	42
3	Warszawa (pl. Wilsona) – Izabelin – Sieraków	726	14
4	Warszawa (Oś. Górczewska) – Groty	113	33
5	Warszawa (Oś. Górczewska) – Babice – Warszawa (Huta)	712	24
6	Warszawa (Oś. Górczewska) – Truskaw (ul. Skibińskiego)	714	23
7	Warszawa (Oś. Górczewska) – Leszno	719	36
8	Warszawa (cm. Wolski) – Koprki	713	56
Komunikacja Miejska Łomianki			

Strategia Powiatu Warszawskiego Zachodniego do 2015 r.

1 .	Warszawa (pl. Wilsona) – Dziekanów Leśny	„Ł”	76
2 .	Warszawa (pl. Wilsona) – Łomna	„Ł - BIS”	56
3 .	Łomianki – Wólka Węglowa	„Ł - D”	24

Lp.	Trasa	Linia	Ilość kursów
Prywatni z terenu powiatu			
1	Andrzej Pieśniewski — obsługuje trasę: Warszawa – Leszno	–	11
2	Waldemar Beer — obsługuje trasę: Warszawa – Leszno	–	11
3	Piotr Lipka obsługuje trasę: Warszawa – Mariew – Zaborów	–	2
4	Krzysztof Golicki — obsługuje trasę: Warszawa – Mariew – Zaborów	–	6
5	Andrzej Łasica — obsługuje trasę: Warszawa – Mariew – Zaborów	–	5
6	Bogdan Kłódkiewicz — obsługuje trasę: Warszawa – Mariew – Zaborów	–	5
7	Wincenty Sumka — obsługuje trasy: Warszawa – Mariew – Zaborów Warszawa – Leszno	– –	5 3
8	Janusz Karpiński — obsługuje trasy: Warszawa – Kampinos Warszawa – Leszno	– –	1 3
9	Kazimierz Stangreciak obsługuje trasy: Kampinos – Błonie Leszno – Błonie	– –	8 11
Z Terenu Powiatu Wyszkowskiego			
1	Wiesław i Dariusz Gałczyńscy — obsługują trasy: Warszawa – Błonie – Kampinos Warszawa – Błonie – Sochaczew	– –	5 9

3.3. Łączność, elektroenergetyka, gazownictwo, ciepłownictwo

Łączność

Na terenie całego Powiatu Warszawskiego Zachodniego następuje gwałtowny rozwój sieci telefonii stacjonarnej. Przyczyną tego jest bliskość Warszawy, a co za tym idzie wzmożone zainteresowanie operatorów terenem naszego powiatu.

Centrala okręgowa TPSA w Ożarowie zapewnia wysoką jakość usług w okolicznych gminach. W Łomiankach wskaźnik abonentów na 1000 mieszkańców przekracza 500 – lepiej niż w Niemczech. Głównym operatorem telefonii stacjonarnej na terenie powiatu jest TP SA, ale pojawienie się nowych operatorów stwarza perspektywę dalszej poprawy sytuacji w tym zakresie. Operatorzy telekomunikacyjni poszerzają zakres usług oferując dzierżawę łącz i stałe łącza do sieci teleinformatycznych np.: POLPAK, ISDN, SDI, NEOSTRADA.

Teren Powiatu Warszawskiego Zachodniego obsługują operatorzy sieci komórkowych – (PTK CENTERTEL, ERA GSM, PLUS GSM). Zlokalizowali oni tu swoje Stacje Bazowe, zapewniając zasięg dla swoich usług. W chwili obecnej nie ma problemów z zasięgiem, choć sporadycznie jeszcze zdarzają się kłopoty na terenach leśnych.

Elektroenergetyka

Przez teren Powiatu Warszawskiego Zachodniego w relacji wschód – zachód przebiegają elektroenergetyczne linie napowietrzne o napięciach 110, 220 i 400 kV. Ten fakt a także to, że w Błoniu znajduje się Główny Punkt Zasilający, zasilany liniami

napowietrznymi po 110 kV powoduje, że zapotrzebowanie na energię na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest zaspokojone.

Jedynie w gminie Łomianki z punktu widzenia technicznego, sposób zasilania jest raczej prowizoryczny i wymaga rozwiązań docelowych. W związku z przewidzianym wzrostem ludności w powiecie, rozwojem urbanistycznym oraz nasilającym się naciskiem migracyjnym na tereny wiejskie, należy perspektywicznie zaplanować zapotrzebowanie na energię i pamiętać o konieczności rozbudowy i modernizacji obecnie istniejącej sieci elektrycznej.

Gazownictwo

Przez teren Powiatu Warszawskiego Zachodniego przebiega kilka gazociągów wysokiego ciśnienia, zaopatrujących w gaz mieszkańców powiatu. W skład infrastruktury gazowniczej wchodzi także kilka stacji redukcyjnych, m. in.: w Lesznie, Błoniu, Kopytowie, Ożarowie, Świącicach.

Stopień zgazyfikowania obszaru powiatu jest różny. Na terenach lepiej zurbanizowanych, z wyższym wskaźnikiem gęstości zaludnienia, odsetek gospodarstw domowych podłączonych do sieci gazowej jest wyższy. Przykładem tutaj mogą być miasta Błonie i Łomianki. Natomiast gorzej sytuacja wygląda na terenach wiejskich. Mają na to niewątpliwie wpływ wyższe koszty realizacji połączeń do sieci gazowej. Brakuje pokrycia siecią gazową całości obszarów wiejskich. Celowe wydaje się dążenie do zasilania gazem wszystkich budynków na terenie powiatu w celach grzewczych i bytowych, jako stosunkowo ekologicznego źródła energii. Należy także wziąć pod uwagę przewidywany wzrost ludności w Powiecie Warszawskim Zachodnim, co pociąga za sobą zwiększone zapotrzebowanie na gaz w perspektywie 10 – 15 lat, aby racjonalnie planować inwestycje infrastrukturalne.

Ciepłownictwo

Problemy związane z ogrzewaniem w Powiecie Warszawskim Zachodnim rozwiązywane są w przeważającej większości w sposób indywidualny. Właściciele domów jednorodzinnych, we własnym zakresie rozwiązują kwestie związane z ogrzewaniem, przy pomocy lokalnych kotłowni przydomowych. Zauważalna jest tendencja odchodzenia od wykorzystania pieców opalanych paliwem stałym, na rzecz bardziej ekologicznych źródeł zasilania, tj.: energii gazowej, elektrycznej, olejowej, sporadycznie wiatrowej i słonecznej.

Przykładem wykorzystania istniejącej sieci ciepłej jest miasto Błonie. Energia ciepła za jej pośrednictwem jest dostarczana z kotłowni miejskich gazowych do wszystkich budynków miejskich i spółdzielczych, znajdujących się w zasięgu sieci.

3.4. Budownictwo

Budownictwo mieszkaniowe jest najbardziej aktywną gałęzią rozwoju społeczno – gospodarczego w Powiecie Warszawskim Zachodnim. Występuje w różnych formach, ale najpowszechniejszą jest zabudowa indywidualna jednorodzinna, realizowana przez

poszczególnych inwestorów. Wynika to z uwarunkowań miejscowych, gdyż większość wyznaczonych terenów pod zabudowę to uzupełnianie i wypełnianie rezerw w poszczególnych wsiach, a działki stanowiły i stanowią rozdrobnioną własność prywatną.

W ramach zabudowy zorganizowanej teren jest przygotowywany i uzbrajany wspólnie przez gminy i właściciele działek, często zorganizowanych w Komitety Społeczne. Intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego, w ostatnich kilkunastu lat, możliwy jest dzięki inwestycjom samorządów w infrastrukturę techniczną: gazownictwo, wodociągi, oczyszczalnie ścieków i sieci kanalizacyjne. W poszczególnych gminach podstawę prawną rozwoju budownictwa stanowią Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, które przyczyniają się do zachowania ładu przestrzennego oraz harmonii zabudowy. Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego znajduje się jeszcze wiele terenów wyznaczonych pod zabudowę. W większości wymagają one nakładów związanych ze: scaleniem, podziałem, budową infrastruktury technicznej. Stanowią one będą, w najbliższych latach, miejsce dalszych inwestycji mieszkaniowych, w tym budownictwa wielorodzinnego.

Mieszkania zamieszkałe stan na 31.12.2001 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Pow. Uż. mieszkań w m ²	Ludność w mieszkaniach	Przeciętna		
					liczba osób w 1 mieszk.	pow. uż. w m ²	
						1 mieszk.	na 1 os.
Błonie	6.389	21.097	365.216	19.269	3,02	57,2	19,0
Izabelin	2.543	9.165	207.245	8.641	3,40	81,5	24,0
Kampinos	1.153	4.133	79.717	3.896	3,38	69,1	20,5
Leszno	2.555	8.362	157.149	7.692	3,01	61,5	20,4
Łomianki	4.908	22.439	470.849	17.828	3,63	95,9	26,4
Ożarów Maz.	6.395	21.845	401.174	18.425	2,88	62,7	21,8
Stare Babice	3.474	15.490	327.385	11.946	3,44	94,2	27,4
Ogółem powiat	27.417	102.531	20.08.735	87.697	3,20	73,3	22,9

Rocznik statystyczny za 2001 r.

Mieszkania oddane do użytku wg form budownictwa w 2001 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Komunalne	Spółdzielcze	Zakładowe	Czynszowe	Sprzedaz / wynajem w tym TB S-y	Indywidualne
Mieszkania	524					68	456
Izby	2.944					326	2.618
Pow. uż. mieszkań w m ²	81.461					6.964	74.497

Rocznik statystyczny za 2001 r.

4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

4.1. Oświata i wychowanie

Od 1 stycznia 1999 roku Powiat Warszawski Zachodni jest organem prowadzącym dla trzech publicznych zespołów szkół, publicznego liceum, specjalnego ośrodka szkolno – wychowawczego, trzech poradni psychologiczno – pedagogicznych, oraz dwóch szkół przyszpitalnych.

Publiczne szkoły ponadgimnazjalne:

- ◆ Zespół Szkół Nr 1 w Błoniu, ul. Łąki 2, 05 – 870 Błonie w skład, którego wchodzi:
 - II Publiczne Liceum Ogólnokształcące,
 - Publiczne Technikum Nr 1,
 - Publiczne Liceum Profilowane,
 - Publiczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1,
 - Centrum Kształcenia Ustawicznego
- ◆ Zespół Szkół Ogrodniczych i Spożywczych w Błoniu, ul. Piłsudskiego 10a, 05 – 870 Błonie w skład, którego wchodzi:
 - Publiczne Technikum Nr 2,
 - Publiczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2,
 - Technikum na podbudowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej
- ◆ Zespół Szkół w Ożarowie Mazowieckim, ul. Poznańska 129 / 131, 05 – 850 Ożarów Mazowieckim w skład, którego wchodzi:
 - Publiczne Liceum Ogólnokształcące,
 - Publiczne Technikum,
 - Publiczne Liceum Profilowane
- ◆ Publiczne Liceum Ogólnokształcące w Łomiankach, ul. Staszica 2, 05 – 092 Łomianki.
- ◆ Publiczne Liceum Ogólnokształcące im. W. Broniewskiego w Błoniu, ul. Okrzei 3, 05 – 870 Błonie (liceum gminne).

Niepubliczne szkoły ponadgimnazjalne:

- ◆ Liceum Ogólnokształcące im. Wincentego Pallottiego w Ożarowie Mazowieckim, ul. Poznańska 183, 05 – 850 Ożarów Mazowiecki.
- ◆ Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych ZDZ w Błoniu, ul. Poniatowskiego 19, 05 – 870 Błonie (bez uprawnień szkoły publicznej).

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne:

- ◆ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Bliznem Jasińskiego, ul. Kopernika 10, 05 – 082 Stare Babice.
- ◆ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Błoniu, ul. Narutowicza 20, 05 – 870 Błonie.
- ◆ Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Dziekanowie Leśnym, ul. F. Atkinsa 6, 05 – 092 Łomianki.

Szkoły i placówki specjalne publiczne:

- ◆ Publiczna Szkoła Podstawowa przy Klinicznym Szpitalu Dziecięcym w Dziekanowie Leśnym, ul. Konopnickiej 65, 05 – 092 Łomianki.
- ◆ Publiczne Gimnazjum przy Klinicznym Szpitalu Dziecięcym w Dziekanowie Leśnym, ul. Konopnickiej 65, 05 – 092 Łomianki.
- ◆ Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. płk. J. Strzałkowskiego w Lesznie, ul. Sochaczewska 4, 05 – 084 Leszno w skład, którego wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa Specjalna,
 - Gimnazjum Specjalne,
 - Publiczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna.

Szkoły i placówki specjalne niepubliczne:

- ◆ Społeczna Specjalna Szkoła Podstawowa w Józefowie k/ Płochocina, ul. Fabryczna 2, 05 – 860 Józefów.
- ◆ Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach, 05 – 050 Izabelin w skład, którego wchodzi:
 - Przedszkole (w tym specjalne),
 - Szkoła Podstawowa,
 - Szkoła Podstawowa Specjalna (filia w Rabce),
 - Gimnazjum,
 - Gimnazjum Specjalne,
 - Technikum dla Niewidomych,
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Niewidomych,
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna dla Niewidomych.

EDUKACJA W POWIECIE

(dane na wrzesień 2003 r.)

Wyszczególnienie	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły specjalne (podstawowe, gimnazja, szkoły przyszpitalne)	Szkoły specjalne ponadgimnazjalne w ośrodkach	Szkoły ponadgimnazjalne	Szkoły wyższe	Szkoły dla dorosłych na podbudowie ZSZ
publiczne	17	11	4	1	10	1	3
niepubliczne	1	1	5	3	1	1	1
Razem	18	12	9	4	11	2	4

**Szkolnictwo publiczne podstawowe, gimnazja i przedszkola w Powiecie
Warszawskim Zachodnim w roku szkolnym 2003 / 2004**
(bez szkół specjalnych)

Wyszczególnienie	Błonie	Izabelin	Kampanos	Leszno	Łomianki	Ożarów w Maz.	Stare Babice	Powiat
Liczba szkół podstawowych samodzielnych	2	–	–	–	4	5	2	13
Liczba uczniów w szkołach podstawowych samodzielnych	1.170	–	–	–	1.074	1.452	944	4.640
Liczba oddziałów w szkołach podstawowych samodzielnych	55	–	–	–	52	71	38	216
Zespoły szkół	1	1	1	2	–	–	–	5
Liczba uczniów w zespołach	286	882	513	958	–	–	–	2.639
Liczba oddziałów w zespołach	12	35	20	41	–	–	–	108
Liczba uczniów w szkołach podstawowych w zespołach	158	567	341	604	–	–	–	1.643
Liczba oddziałów w szkołach podstawowych w zespołach	7	23	13	26	–	–	–	70
Liczba uczniów gimnazjum w zespołach	128	315	172	354	–	–	–	969
Liczba oddziałów gimnazjum w zespołach	5	12	7	15	–	–	–	39
Samodzielne gimnazja	2	–	–	–	2	3	1	8
Liczba uczniów w gimnazjum samodzielnym	653	–	–	–	634	792	400	2.479
Liczba oddziałów w gimnazjum samodzielnym	28	–	–	–	24	33	18	103
Ogółem uczniów szkół podstawowych	1.328	567	341	604	1.074	1.452	944	6.310
Ogółem uczniów gimnazjum	781	315	172	354	634	792	400	3.448
Razem uczniów	2.109	882	513	958	1.708	2.244	1.344	9.758
Przedszkola	6	2	1	2	3	5	2	21
Liczba wychowanków	479	195	96	177	243	374	178	1.742
Liczba oddziałów w przedszkolach	21	7	4	9	10	17	7	75
Liczba dzieci dowożonych do szkoły	520	3	336	400	16	354	584	2.213

**Szkolnictwo publiczne specjalne w Powiecie Warszawskim Zachodnim
w roku szkolnym 2003/2004**

Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Szkoła Podstawowa przy Klinicznym Szpitalu Dziecięcym w Dziekanowie Leśnym, ul. Konopnickiej 65, 05 – 092 Łomianki	8	96
Gimnazjum przy Klinicznym Szpitalu Dziecięcym w Dziekanowie Leśnym, ul. Konopnickiej 65, 05 – 092 Łomianki	3	39
Szkoła Podstawowa Specjalna przy SOSW w Lesznie	2	18
Gimnazjum Specjalne przy SOSW w Lesznie	4	44
Publiczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna przy SOSW w Lesznie	8	104
Razem	25	301

Absolwenci publicznych gimnazjów na terenach gmin

w roku szkolnym 2002 / 2003

Gmina	Liczba absolwentów
Błonie	241
Izabelin	98
Kampinos	55
Leszno	98
Łomianki	206
Ożarów Mazowiecki	233
Stare Babice	141
Razem	1072

Nabór do szkół ponadgimnazjalnych na rok szkolny 2003 / 2004

Lp	Nazwa Szkoły / Placówki	Liceum Ogólnokszt.		Technikum		ZSZ.		Ilość uczniów (razem)	Ilość uczniów w plac. rok szk 2003 / 2004
		Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów		
1.	Liceum Ogólnokszt. im. W. Broniewskiego w Błoniu (gminne)	5	140					140	br. d.
2.	Liceum Ogólnokszt. W Łomiankach	2	62					62	133
3.	Liceum Ogólnokszt. im. W. Pallottiego w Ożarowie Maz. (niepubliczne)	1	17					17	50
4.	Zespół Szkół Nr 1 w Błoniu	1	22	3	70	0	0	92	420
5.	Zespół Szkół Ogrodniczych i Spoż. w Błoniu			2	51	2	12	63	140
6.	Zespół Szkół w Ożarowie Maz.	1	30	3	92	0	0	122	246
I	I Razem	10	271	8	213	2	12	496	989
Nabór do szkół specjalnych									
7.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychow. w Lesznie					5	61	61	110
8.	Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych w Laskach			1	6	3	23	29	br.d.
	II Razem	0	0	1	6	8	84	90	
Razem I + II								586	

Nabór do szkół dla dorosłych i szkół na podbudowie ZSZ w roku szk. 2003 / 2004

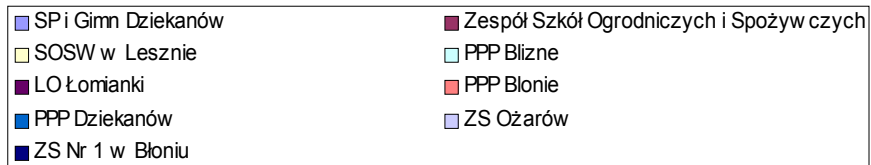
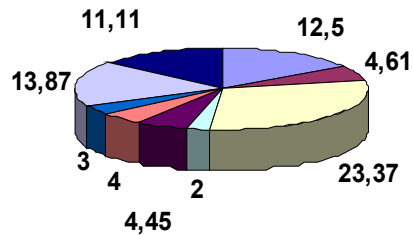
Nazwa szkoły	Ilość uczniów / słuchaczy
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych wchodzące w skład CKU w Zespole Szkół Nr 1 w Błoniu	33
Technikum dla Dorosłych wchodzące w skład CKU w Zespole Szkół Nr 1 w Błoniu	100
Technikum na podbudowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Zespole Szkół Ogrodniczych i Spożywczych w Błoniu	29
Razem	162

Nabór do szkół zawodowych na rok szk. 2003 / 2004

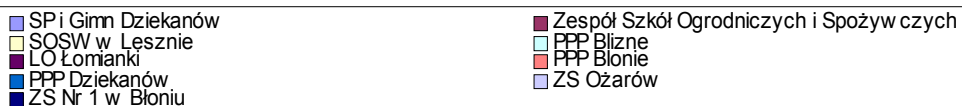
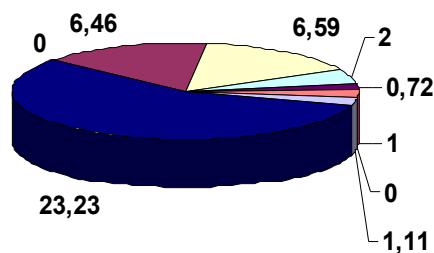
Lp.	Placówka	Zawód	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
-----	----------	-------	------------------	----------------

1.	Zespół Szkół Nr 1 w Błoniu	technik mechanik	1	24
		technik ekonomista	1	23
		technik elektronik	1	23
		elektryk (ZSZ)	0	0
		operator obrabiarek skrawających (ZSZ)	0	0
2.	Zespół Szkół Ogrodniczych i Spożywczych w Błoniu	technik agrobiznesu	1	14
		technik technologii żywności	1	37
		kucharz małej gastronomii (ZSZ)	1	9
		ogrodnik (ZSZ)	1	3
3.	Zespół Szkół w Ożarowie Mazowieckim	technik hotelarstwa	2	58
		technik organizacji usług gastronomicznych	1	34
I Razem			10	225
Szkoły Specjalne				
4.	Publiczna Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna przy SOSW w Lesznie	cukiernik	0,5	8
		piekarz	0,5	10
		monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,5	6
		technolog robót wyk. w budownictwie	0,5	6
		stolarz	0,5	6
		fryzjer	0,5	6
		kucharz małej gastronomii	0,5	5
		sprzedawca	0,5	8
		kucharz małej gastronomii dla upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym	1	6
		5.	OSW w Laskach	ślusarz (ZSZ Sp.)
operator maszyn włókienniczych (ZSZ Sp.)	0,5			4
koszykarz - plecionkarz (ZSZ Sp.)	0,5			6
tapicer (ZSZ Sp.)	0,5			2
ślusarz	0,5			2
operator maszyn włókienniczych	0,5			5
technik elektronik	0,5			2
technik masażysta	0,5			4
II Razem			9	81
Razem I + II			19	306

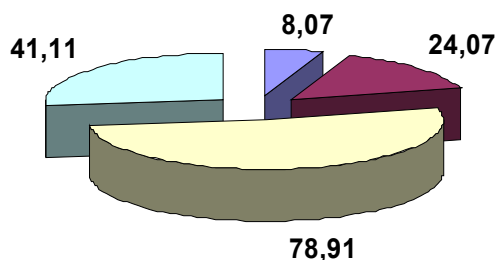
Nauczyciele mianowani w szkołach ponadgimnazjalnych i placówkach oświatowych prowadzonych przez powiat (w przeliczeniu na etaty)

Nauczyciele dyplomowani w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez powiat (w przeliczeniu na etaty)

Nauczyciele w Powiecie Warszawskim Zachodnim w przeliczeniu na etaty

Problemem szkół ponadgimnazjalnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest „odpływ” uczniów do szkół warszawskich. W ubiegłym roku szkolnym gimnazja na terenie powiatu ukończyło 1072 uczniów, zaś zainteresowanie

szkołami ponadgimnazjalnymi, prowadzonymi przez powiat, wyraziło 496 uczniów. Dlatego też szkoły ponadgimnazjalne, prowadzone przez powiat zwiększają swoje oferty, szczególnie w szkołach zawodowych. W obecnym roku szkolnym zaproponowano naukę w Technikum Technologii Żywności na podbudowie ZSZ w Zespole Szkół Ogrodniczych i Spożywczych w Błoniu oraz planuje się powołać Centrum Kształcenia Ustawicznego, wchodzące w skład Zespołu Szkół Nr 1, oferujące naukę w szkołach dla dorosłych – liceum i technikum. Dla gimnazjalistów otwarto nowe kierunki w Publicznym Technikum w Zespole Szkół w Ożarowie Mazowieckim, kształcące w zawodach: technik hotelarstwa i technik usług gastronomicznych.

Możliwość zdobycia dodatkowych kwalifikacji zawodowych daje również, działający w Błoniu, Ośrodek Kształcenia Zawodowego Nr 6 w Błoniu, przy ul. Poniatowskiego 19, organizujący kursy:

1. zawodowe (fryzjer, bukietarz),
2. kwalifikacyjne (agent celny, księgowość, pracownik hurtowni i magazynu),
3. bhp,
4. językowe (j. angielski),
5. z zakresu transportu drogowego,
6. przygotowujące do matury.

W 2003 r. otwarto również Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych na podbudowie szkoły podstawowej (bez uprawnień szkoły publicznej), wchodzące w skład w/w Ośrodka.

Szkoły wyższe na terenie Powiatu:

◆ Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego – Instytut Studiów nad Rodziną Ul. K.K. Baczyńskiego 9, 05 – 092 Łomianki

Instytut założony 29.04.1975 r., prowadzi interdyscyplinarny kierunek studiów nauki o rodzinie poprzez różne dyscypliny naukowe: teologię, filozofię, pedagogikę, biologię, psychologię, socjologię, ekonomię i prawo.

- Studia stacjonarne i zaoczne 5-letnie, magisterskie (umożliwiające podjęcie pracy w ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych, placówkach oświatowych, poradniach itp.).
- Studia podyplomowe m. in. dla nauczycieli i wychowawców, filie uczelni: w Katowicach i Szczecinie.

◆ Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Łodzi, ul. Rewolucji 1905 nr 6, 90 – 222 Łódź

Zajęcia odbywają się: w budynkach SOSW w Lesznie.

Studia 3 – letnie, inżynierskie, na kierunku: informatyka.

Szkoła ta nie prowadzi filii ani oddziału na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego. Budynki Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego są wynajmowane z myślą o studentach z okolic Warszawy tak, aby umożliwić im naukę bez konieczności dojeżdżania do Łodzi.

Placówki Naukowe i Badawczo – Rozwojowe

Nazwa placówki	Lokalizacja
Centrum Badań Ekologicznych PAN Międzynarodowe Centrum Ekologii PAN	Dziekanów Leśny, ul. Konopnickiej 1, Łomianki
Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie	Radzików, k. Błonia

4.2. Kultura

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego życie kulturalne inicjują lokalne stowarzyszenia, świetlice, czy domy kultury. Szczególnie prężną działalnością wyróżnia się Ośrodek Kultury „Poniatówka” w Błoniu. Obok tradycyjnych kół zainteresowań istnieją i odnoszą sukcesy w kraju i zagranicą: Zespół Pieśni i Tańca „Tęcza”, Formacja Tańca Towarzyskiego „Brawo”, Teatr BRONISZE. Organizowane są koncerty muzyki poważnej, wieczory poetyckie, spotkania autorskie, wernisaże.

Na obszarze Powiatu Warszawskiego Zachodniego działają następujące placówki kulturalne:

Biblioteki gminne:

Gmina Błonie:

Biblioteka Miejska	ul. Traugutta 6, 05 – 870 Błonie
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. KEN w Warszawie, filia w Błoniu	ul. Narutowicza 20, 05 – 870 Błonie

Gmina Izabelin:

Biblioteka Publiczna Gminy Izabelin	ul. 3 Maja 42
-------------------------------------	---------------

Gmina Kampinos

Biblioteka Publiczna Gminy Kampinos	ul. Szkolna 2
-------------------------------------	---------------

Gmina Leszno

Biblioteka Publiczna Gminy Leszno	Al. Wojska Polskiego 21
– Filia w Zaborowie	ul. Leśna 35
– Filia w Czarnowie	Czarnów 2

Gmina Łomianki:

Gminna Biblioteka Publiczna w Łomiankach	ul. Wiejska 12
– Filia Nr 1 w Dziekanowie Nowym	ul. Rolnicza 501
– Filia Nr 2 w Dąbrowie Leśnej	ul. Dolna 98

Gmina Ożarów Mazowiecki

Biblioteka Publiczna Gminy Ożarów Maz.	ul. Szkolna 3
– Filia w Broniszach	ul. Przyparkowa 2
– Filia w Święcicach	ul. Warszawska 53
Biblioteka Publiczna w Józefowie	ul. Fabryczna 2

Gmina Stare Babice:

Gminna Biblioteka Publiczna w Starych Babicach	ul. Polna 40
--	--------------

Gminne Ośrodki Kultury

Lp	Nazwa	Siedziba
1.	Dom Kultury w Laskach	Izabelin, ul. Południowa 23
2.	Gminny Ośrodek Kultury „Uśmiech” w Ożarowie Mazowiecki	Ożarów Maz., ul. Konotopska 6
3.	Gminny Ośrodek Kultury „Poniatówka”	Błonie, ul. C. K. Norwida 1
4.	Kino „BAJKA”	Błonie, ul. Jana Pawła II
5.	Dom Kultury w Łomiankach	Łomianki, ul. Wiejska 12 a
6.	Świetlica w Lesznie	Leszno, ul. Szkolna 10
7.	Świetlica w Zaborowie	Zaborów, ul. J. Kujawskiego 5
8.	Świetlica w Łubcu	Łubiec 5
9.	Świetlica w Czarnowie	Czarnów 2

W rozwoju kultury w Powiecie Warszawskim Zachodnim niewątpliwym problemem jest brak komunikacji między ośrodkami kultury. Do imprez o stałym charakterze należy zaliczyć:

Błonie:

1. Dni Błonia;

2. Dożynki.

Izabelin:

- 1.** Bal dobroczynny Wójta Gminy, połączony z aukcją dzieł sztuki;
- 2.** Izabelińskie Spotkania z Książką – targi książki połączone z wieloma spotkaniami autorskimi;
- 3.** Sprzątanie Świata;
- 4.** Międzynarodowy Plener Artystyczny „Puszcza”;
- 5.** Kampinoski Rajd Rowerowy;
- 6.** Konkurs duetów muzycznych;
- 7.** Konkursy: na bożonarodzeniowe szopki oraz wielkanocne pisanki;
- 8.** Obchody Dnia Odzyskania Niepodległości;
- 9.** Wymiana młodzieży gimnazjalnej z młodzieżą z Borken (Hesja, Niemcy).

Kampinos:

- 1.** Dożynki Międzygminne Leszno – Kampinos.

Leszno:

- 1.** Letni Festyn Gminny;
- 2.** Dożynki Międzygminne Leszno – Kampinos

Łomianki:

- 1.** Festyn rodzinny z okazji Dni Łomianek;
- 2.** Koncerty muzyki klasycznej;
- 3.** Imprezy mikołajkowe dla dzieci;
- 4.** Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy.

Ożarów Mazowiecki:

- 1.** Dni Ożarowa;
- 2.** Dożynki Gminne;
- 3.** Dzień Dziecka.

Stare Babice:

- 1.** Koncert z okazji 3 Maja;
- 2.** Festyn „Babice”;
- 3.** Dożynki Gminne;
- 4.** Obchody rocznicowe wybuchu II Wojny Światowej;
- 5.** Koncert z okazji Dnia Niepodległości.

Imprezy powiatowe:

- 1.** „EKO – PIKNIK” – doroczny piknik związany z tematyką ekologiczną, organizowany przy współudziale Gminy Leszno i Kampinos;
- 2.** Festiwal Twórczości Artystycznej (FETA), organizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lesznie z myślą o młodzieży, będącej uczniami placówek specjalnych;
- 3.** Obchody Dnia Niepodległości – 11 listopada;
- 4.** Konkursy malarskie „Piórkiem i kreską”.

4.3. Sport

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego organizacją i realizacją sportu powszechnego i rekreacji zajmują się Miejskie i Gminne Ośrodki Sportu i Rekreacji. Istotnym ogniwem uzupełniającym realizację zamierzeń w sferze szeroko pojętej kultury fizycznej są jednostki organizacyjne działające na podstawie ustawy o kulturze fizycznej tj. stowarzyszenia kultury fizycznej, kluby sportowe, uczniowskie kluby sportowe i inne organizacje pozarządowe działające w środowisku dzieci, młodzieży i dorosłych. Do najpopularniejszych dyscyplin należą: piłka nożna, siatkówka, koszykówka, lekkoatletyka, kolarstwo, pływanie, tenis stołowy.

W ostatnim roku oddano do użytku krytą pływalnię w Ożarowie Mazowieckim. Kolejna zostanie otwarta w 2004 r. w Łomiankach. Są to ważne elementy systemu kultury fizycznej w powiecie.

Jednym z elementów pobudzania i zachęcania społeczeństwa do uczestnictwa w sporcie amatorskim jest inicjowanie imprez sportowych o charakterze długotrwałym, które zaangażują większe grupy społeczności lokalnych. Do takich można zliczyć stałe imprezy szczebla powiatowego jak:

- Liga samorządowców w halowej piłce siatkowej;
- Otearte biegi przełajowe o puchar Starosty;
- Turniej koszykówki drużyn mieszanych o puchar Wicestarosty;
- Turniej tenisa stołowego (w różnych kategoriach) o puchar Przewodniczącego Rady Powiatu;
- Turnieje halowej piłki nożnej;
- Biegi przełajowe im. Płk. Strzałkowskiego w Lesznie (ponadpowiatowe).

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego działają następujące stowarzyszenia kultury sportowej i uczniowskie kluby sportowe:

STOWARZYSZENIA KULTURY FIZYCZNEJ		
1.	Ludowy Klub Sportowy „Olymp”	Błonie, ul. Lesznowska 15A
2.	Klub Sportowy „Błonianka”	Błonie, ul. Legionów 3A
3.	Ludowy Klub Sportowy „Partyzant”	Leszno, ul. Szkolna 10
4.	Klub Sportowy „Ożarowianka”	Ożarów Maz., ul. Poznańska 55
5.	Ludowy Klub Sportowy „Naprzód” Zielonki	Stare Babice, ul. Białej Góry 4
6.	Amatorskie Towarzystwo Sportowe ATS-LZS	Błonie, ul. Harcerska 34
7.	Klub Sportowy „Łomianki”	Łomianki, ul. Fabryczna 48
8.	Niezależny Błoński Klub Wspinaczkowy	Błonie, ul. Poniatowskiego 2/4
9.	Łomiankowski Klub Oyama Karate	Łomianki, ul. Warszawska 73
10.	Ludowy Klub Sportowy „Ryś”-Laski	Izabelin, ul. Południowa 23
11.	Ożarowski Klub Karate-Do „Tsunami”	Józefów, ul. Łękowa 19
12.	Klub Sportowy „Orzeł”	Kampinos, ul. Niepokalanowska 3
13.	Amatorski Klub Sportowy „F.C. Płochocin”	Płochocin, ul. Lipowa 3
14.	Klub Jeździecki „Wilczaniec”	Łomianki, ul. Kościelnej Drogi 10
15.	Klub Jeździecki „Pepeland”	Dziekanów Nowy, ul. Kolejowa 378
16.	Polska Federacja Sportu Zaprzęgowego Psów Ras Północnych	Łomianki, ul. Rolnicza 242D
17.	Klub Sportowy „Garo”	Wólka, ul. Parkowa 1A

UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE		
1.	Uczniowski Klub Sportowy „Błonie”	Błonie, ul. Łąki 2
2.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Czwartacy”	Błonie, ul. Narutowicza 4
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Jeziorak”	Dziekanów Polski, Szkoła Podstawowa
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Relax”	Zaborów, Szkoła Podstawowa
5.	Uczniowski Klub Sportowy „Laski”	Laski, Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla dzieci niewidomych
6.	Uczniowski Klub Sportowy „Bieniewiczanka”	Bieniewice
7.	Uczniowski Klub Sportowy „Łomianki”	Łomianki, ul. Warszawska 73
8.	Uczniowski Klub Sportowy „Borzęcin”	Borzęcin Duży, Szkoła Podstawowa
9.	Uczniowski Klub Sportowy „Babice”	Stare Babice
10.	Ludowy Klub Sportowy „Orzeł”	Łomianki, ul. Szpitalna 1
11.	Uczniowski Klub Sportowy „Izabelin”	Izabelin, Szkoła Podstawowa, ul. 3 Maja 49
12..	Uczniowski Klub Sportowy „Kampinos”	Koczargi Stare, Szkoła Podstawowa, ul. Akacyjowa 12
13.	Międzyszkolny Klub Sportowy Rugby	Łomianki, ul. Warszawska 73
14.	Uczniowski Klub Sportowy „Zryw”	Dziekanów Leśny, Szkoła Podstawowa, ul. Atkinsa 6
15.	Parafialny Klub Turystyczno-Sportowy „Atlas”	Błonie, ul. Powstańców 8A
16.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Kampinos”	Kampinos, Gimnazjum i Szkoła Podstawowa, ul. Szkolna 5

4.4. Ochrona zdrowia

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego znajdują się:

- Szpital Dziecięcy w Dziekanowie Leśnym
- 39 zakładów lecznictwa otwartego, w tym:
 - 5 publicznych
 - 15 niepublicznych
 - 1 zakład leczniczo-rehabilitacyjny w Laskach
 - 2 przychodnie przyzakładowe
 - 2 domy pomocy społecznej
 - 12 gabinetów pielęgniarsko-lekarskich w szkołach oraz
 - 22 prywatne domy opieki

(źródło informacji Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna)

Według obowiązujących norm zatrudnienia dla prawidłowego zabezpieczenia podstawowej opieki zdrowotnej w Powiecie Warszawskim Zachodnim powinno być zatrudnionych: 36 lekarzy poz, 9 lekarzy położników-ginekologów, 30 lekarzy stomatologów, 36 pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych, 9 położnych środowiskowo-rodzinnych oraz 15 pielęgniarek w środowisku wychowania i nauczania.

Rozmieszczenie placówek służby zdrowia na terenie Powiatu jest bardzo nierównomierne, od 4 placówek podstawowej opieki zdrowotnej w Gminie Leszno mającej niewiele ponad 7 tysięcy mieszkańców do dwóch (do niedawna jednej) na terenie Gminy Łomianki liczącej około 17 tysięcy mieszkańców.

Gorzej wygląda zapewnienie mieszkańcom świadczeń z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Jedynie w Błoniu działają Poradnie specjalistyczne prowadzone przez SGPZOZ w Błoniu. Brakuje Poradni: Alergologicznej, Chorób płuc, Diabetologicznej, Kardiologicznej, Ortopedycznej, Reumatologicznej.

Dostęp do świadczeń stomatologicznych jest również nierównomierny, lecz we wszystkich Gminach podpisany jest, co najmniej jeden kontrakt na świadczenia stomatologiczne, zwraca jednak uwagę brak opieki stomatologicznej w szkołach, oraz specjalnych programów profilaktyki próchnicy wśród dzieci szkolnych.

Charakterystyczne cechy ochrony zdrowia w Powiecie Warszawskim Zachodnim:

- ⇒ Zabezpieczenie medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej jest wystarczające, chociaż poziom świadczonych usług i dostępność są zróżnicowane.
- ⇒ Dostępność Ambulatoryjnej Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej jest ograniczona. Specjalistyczne Poradnie nie zapewniają wszystkich potrzeb mieszkańców. Niektórych specjalności nie ma na terenie naszego Powiatu.
- ⇒ Powiat nie dysponuje własną bazą Służby Zdrowia i niemożliwe jest jej tworzenie z powodu braku środków na ten cel.
- ⇒ Mieszkańcy Powiatu muszą korzystać z placówek Służby Zdrowia na terenie sąsiednich Powiatów w zakresie Specjalistycznej Opieki Ambulatoryjnej i Leczenia Szpitalnego, co umożliwia im ubezpieczenie w Narodowym Funduszu Zdrowia.
- ⇒ Ze względu na brak bazy medycznej niemożliwe jest stworzenie jednolitego systemu ratownictwa medycznego, musimy współdziałać z sąsiednimi Powiatami, które mają Oddziały Ratunkowe i bazę Szpitalną.

4.5. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są w Powiecie – przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – samodzielną jednostkę organizacyjną, powołaną do życia zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Uchwałą Rady Powiatu. W każdej gminie zadania pomocy społecznej realizowane są przez gminne ośrodki pomocy społecznej, świadczące swoim mieszkańcom różnorodne formy pomocy, w szczególności finansowej, usługowej, rzeczowej i poprzez pracę socjalną.

Pomoc społeczna
(dane na 31.12.2003)

INSTYTUCJA	LICZBA
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1
Środowiskowe Ogniska Wychowawcze TPD	3 na 95 miejsc
Niepubliczne świetlice środowiskowe	4 na 105 miejsc
Ośrodki Pomocy Społecznej	7
Warsztaty Terapii Zajęciowej	2 na 50 miejsc
Domy Pomocy Społecznej w tym: Dom Opiekuńczo-Leczniczy Opatrzności Bożej w Pilaszkanie	3 na 280 miejsc
Dom Samotnej Matki w Laskach prowadzony przez Towarzystwo św. Brata Alberta	1 na 10 miejsc
Organizacje pozarządowe	20

Działania, które podejmuje PCPR, nakierowane są przede wszystkim na poprawę życia mieszkańców Powiatu. Oznacza to lepsze warunki egzystencji i bezpieczeństwo socjalne rodzin, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, ograniczanie sieroctwa społecznego, zapewnienie godnych warunków starzenia się osobom w wieku poprodukcyjnym, a niepełnosprawnym - likwidację wszelkich barier i wyrównywanie szans w dostępie do praw i dóbr codziennego życia.

Adresatami działań są przede wszystkim dzieci pozbawione możliwości wychowywania się i dorastania w swych naturalnych rodzinach, osoby starsze – samotne, schorwane, pozbawione opieki i pomocy najbliższych, osoby niepełnosprawne, chore, niezaradne, zagubione – wymagające pomocy.

Pomoc świadczona jest w bardzo różnorodnych formach. Przede wszystkim jest to szeroki katalog usług – oferowanych w:

- placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- ośrodkach wsparcia,
- domach pomocy społecznej,
- ośrodkach interwencji kryzysowej,
- poradniach (poradnictwo specjalistyczne).

Powiatowe Centrum nadzoruje funkcjonowanie środowiskowych placówek wsparcia dziennego - świetlic i ognisk wychowawczych, do których uczęszcza ponad 200 dzieci. Działanie tych placówek jest często jedyną szansą na przezwycięzenie ubóstwa i patologii występujących w rodzinach. Zwiększenie liczby środowiskowych placówek opiekuńczo-wychowawczych jest działaniem bardzo pożądanym. Każda inicjatywa w tym zakresie jest bardzo potrzebna i zasługuje na wsparcie organizacyjne i finansowe.

Duży nacisk w działaniu PCPR kładzie na rodzinną opiekę zastępczą, która aktualnie jest najbardziej uzasadnioną alternatywą dla stacjonarnych placówek opiekuńczo-wychowawczych (domy dziecka). Uzasadnioną ze względów korzyści – płynących dla dzieci, ale również ze względów ekonomicznych.

Poprzez prowadzenie kolejnych edycji szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych (amerykańskim programem PRIDE) podejmowane są starania zmierzające do zapewnienia dzieciom pozbawionym opieki i możliwości wychowania w ich naturalnych rodzinach – znalezienia domu w rodzinach zastępczych.

Tylko w 2003 roku – 26 dzieci znalazło nowy dom w 21 rodzinach zastępczych. Obserwujemy coraz większą liczbę dzieci, dla których postanowieniem sądów jesteśmy zobowiązani tworzyć rodziny zastępcze lub znajdować miejsce w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Koniecznym staje się tworzenie rodzin zastępczych, pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

W latach 1999-2003 w Powiecie Warszawskim Zachodnim funkcjonowało 192 rodzin zastępczych, w których wychowywało się 251 dzieci. Spośród 71 usamodzielnianych wychowanków (dzieci, które ukończyły 18r.ż. lub starsze, kontynuujące naukę) – tylko troje wychowanków otrzymało mieszkanie z zasobów gmin (Leszno, Kampinos, Błonie).

Pojawia się więc postulat w stosunku do polityki mieszkaniowej, prowadzonej przez gminy. Rozwój taniego budownictwa socjalnego, budowa lokali zastępczych oraz mieszkań pod wynajem, byłyby na pewno pomocne nie tylko wychowankom rodzin zastępczych, ale i ogółowi mieszkańców, którzy mają problemy lokalowe.

Na terenie Powiatu w Sadowej i w Bramkach funkcjonują dwa domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – na 270 miejsc. W Domu Opiekuńczo-Lecznym Opatrzności Bożej w Pilaszkuwie, Powiat finansuje 10 miejsc dla osób starszych – przewlekle chorych. Z terenu Powiatu, w ciągu roku wpływa około 40 kompletów dokumentów osób starających się o miejsca w domach pomocy społecznej, w szczególności dla osób starszych, przewlekle chorych. Istnieje uzasadniona potrzeba stworzenia dla mieszkańców Powiatu nowych miejsc w domu pomocy społecznej dla osób starszych i przewlekle chorych.

Z danych statystycznych GUS wynika, że w 2003 roku na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego zamieszkiwało około 9300 osób niepełnosprawnych. Co dziesiątą osobę dotyka więc problem niepełnosprawności. Większość osób niepełnosprawnych, które zgłaszają się do Centrum otrzymuje należne świadczenia, finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Są to przede wszystkim dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, dopłaty do zakupów sprzętu ortopedycznego, urządzeń rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych w mieszkaniach, barier w komunikowaniu się oraz technicznych.

W ramach dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki – Powiat wspiera organizacje pozarządowe-stowarzyszenia i fundacje, działające na rzecz niepełnosprawnych. W dwóch funkcjonujących na terenie Powiatu Warsztatach Terapii Zajęciowej, znalazło specjalistyczną opiekę i terapię 50 osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Dzięki uczestnictwu w zajęciach, niepełnosprawni uczą się zaradności osobistej, samodzielności społecznej, komunikowania się, współpracy, sprawności ruchowej i w miarę indywidualnych możliwości – niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

Istnieje pilna potrzeba utworzenia w Powiecie ośrodka oparcia społecznego – tj. środowiskowego domu samopomocy dla osób przewlekle, psychicznie chorych. Placówka taka będzie alternatywą dla decyzji o staraniu się o miejsca w domach pomocy społecznej dla tej kategorii mieszkańców.

Działania Centrum Pomocy na rzecz mieszkańców powiatu uzupełnia nowa inicjatywa, jaką jest specjalistyczne poradnictwo rodzinne, które rozpoczęło swoją działalność w IV kwartale 2003 r. Bezpłatne dyżury dla mieszkańców pełnią: doradca rodzinny, doradca Biura Porad Obywatelskich oraz prawnik. Duże zainteresowanie poradami świadczy o sukcesie przedsięwzięcia.

PCPR współpracuje na terenie Powiatu z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, lokalnymi podmiotami polityki społecznej, wspiera inicjatywy prospołeczne, włącza się w działania na rzecz grup i jednostek wymagających wsparcia instytucjonalnego.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń, nie należy oczekiwać zmniejszenia obszaru działania pomocy społecznej oraz zakresu świadczeń. Z jednej strony bezrobocie i bieda, z drugiej patologia społeczna oraz kalectwo i niedołączna starość to główne przyczyny ubiegania się o pomoc społeczną. Powstawanie placówek wsparcia społecznego jest wyjściem naprzeciw potrzebom mieszkańców Powiatu, który w chwili obecnej nie mają wystarczającego dostępu do niezbędnej infrastruktury społecznej.

Inwestycja w taką infrastrukturę pochłania koszty, jest jednak z punktu widzenia polityki społecznej niezbędna. Działania te nie są tak wymierne jak w przypadku inwestycji technicznych, które przynoszą szybkie efekty. Inwestycja w kapitał ludzki przekłada się na wszystkie aspekty funkcjonowania państwa zarówno w makro i mikro skali.

4.6. Bezpieczeństwo publiczne

Za zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska odpowiada Starosta Powiatu Warszawskiego Zachodniego, Komendant Powiatowy Policji oraz Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej. Odpowiedzialność ponoszą: Komendanci Policji w gminach – za porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli i Komendant Państwowej Straży Pożarnej oraz Terenowe Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie z dnia 15 kwietnia 1997 r. włączone zostały do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego – ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

STAN BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO NA TERENIE POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

(dane przygotowane przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej)

Działania ratowniczo-gaśnicze w latach 2000 – 2002

Rodzaj zdarzenia	2000	2001	2002	Zmiana do 2000 r. w %
Požary	544	405	477	-12,3
Miejscowe zagrożenia	317	452	754	+137,8
Alarmy fałszywe	70	53	64	-8,6
Razem	931	910	1295	+39,1

Skutki pożarów i miejscowych zagrożeń w latach 2000 – 2002

Ranni						Ofiary śmiertelne						Straty materialne		
Požary			Miejscowe zagrożenia			Požary			Miejscowe zagrożenia			Ogółem (w tys. zł.)		
00	01	02	00	01	02	00	01	02	00	01	02	00	01	02
8	3	5	78	81	100	3	-	-	12	21	13	3.308	3.428	4.574

Działania ratowniczo - gaśnicze w poszczególnych typach obiektów w latach 2000 – 2002

Rodzaj obiektu	Požary				Miejscowe zagrożenia			
	00	01	02	Zmiana do 2000 r. w%	00	01	02	Zmiana do 2000 r. w %
Obiekty użyteczności publicznej	13	2	2	-84,6	13	24	33	+153,8
Obiekty mieszkalne	69	55	82	+18,8	28	83	224	+700,0
Obiekty produkcyjne i magazynowe	14	11	17	+21,4	5	20	25	+400,0
Środki transportu	37	21	28	-24,3	91	134	157	+72,5
Lasy i uprawy	101	112	118	+16,8	5	3	12	+140,0
Inne	248	204	230	-7,2	175	188	303	+73,1
Razem	544	405	477	-12,3	317	452	754	+137,8

Przyczyny pożarów w latach 2000 – 2002

Przyczyny pożarów	Pożary			
	2000	2001	2002	Zmiana do 2000 r. w %
Wady urządzeń elektrycznych	13	12	10	-23,1
Nieostrożność w obchodzeniu się z otwartym ogniem	-	-	-	-
Wady i nieprawidłowa eksploatacja urządzeń	-	1	4	+300,0
Umysłne podpalenia	426	323	358	-16,0
Nieustalone	61	36	89	+46,0
Inne	39	23	16	-59,0
Razem	544	405	477	-12,3

Przyczyny miejscowych zagrożeń w latach 2000 - 2002

Przyczyny miejscowych zagrożeń	Miejscowe zagrożenia			
	2000	2001	2002	Zmiana do 2000 r. w %
Niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu	72	83	69	-4,2
Wady urządzeń i konstrukcji	-	2	8	+300,0
Zjawiska atmosferyczne	103	106	321	+216,7
Nietypowe zachowanie zwierząt	54	109	123	+127,8
Nieustalone	43	83	133	+209,3
Inne	45	69	100	+122,2
Razem	317	452	754	+138,8

Zagrożenia chemiczne

Nazwa obiektu	Rodzaj materiałów niebezpiecznych	Max. ilość w (m ³)	Sposób składowania/przetwarzania	Zasięg strefy stężeń śmiertelnych
Baza Magazynowa nr 101 PKN Orlen Mościska	Produkty naftowe	60 tyś m ³	Zbiorniki po 5 tyś. i 10 tyś. m ³	5 km.
Polmos Józefów	Spirytus Kwas solny Amoniak	3 tyś m ³ 30 m ³ 3 m ³	zbiorniki	1 km.
ANSER Bramki	Benzyna ekstrakcyjna, toluen, ksylen, spirytus przemysłowy	Łącznie 6 m ³	zbiorniki	0,5 km.
Nitrolex Gawartowa Wola	Benzyna ekstrakcyjna, toluen, ksylen, spirytus przemysłowy	Łącznie 6 m ³	zbiorniki	0,5 km.
Libella Koczargi Nowe	Benzyna lakowa	25 m ³	zbiorniki	0,5 km.

Miejsca szczególnie narażone na zagrożenia w ruchu drogowym

Gmina	Miejsce
Błonie	Droga krajowa nr 2 (Warszawa – Poznań)

Łomianki	Droga krajowa nr 7 (Warszawa – Gdańsk)
Ożarów Maz.	Droga krajowa nr 2 (Warszawa – Poznań)
Stare Babice	Droga wojewódzka nr 580 (Warszawa – Sochaczew)
Leszno	Droga wojewódzka nr 580 (Warszawa – Sochaczew)
Leszno	Droga wojewódzka nr 579 ((Grodzisk Maz. – Nowy Dwór)
Kampinos	Droga wojewódzka nr 580 (Warszawa – Sochaczew)
Błonie	Droga wojewódzka nr 579 ((Grodzisk Maz. – Nowy Dwór)
Błonie	Droga wojewódzka nr 720 (Błonie – Brwinów – Nadarzyn)
Ożarów Maz.	Droga powiatowa nr 1532 (Stare Babice – Ożarów Maz.)
Stare Babice	Droga powiatowa nr 1532 (Stare Babice – Ożarów Maz.)

**STAN BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO W 2002 r.
NA TERENIE POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO**

Analiza przygotowana przez Komendę Powiatową Policji z/s w Starych Babicach.

Organizacja KPP w Starych Babicach (lokalizacja KP)

Jednostkami podległymi KPP usytuowanej w Starych Babicach są:

- Komisariat Policji w Błoniu przy ul. Noakowskiego 2/4
- Posterunek Policji w Izabelinie przy ul. Tetmajera 3
- Komisariat Policji w Łomiankach przy ul. Warszawskiej 87
- Komisariat Policji w Ożarowie Maz. przy ul. Kolejowej 2
- Posterunek Policji w Kampinosie przy ul. Szkolnej 1
- Posterunek Policji w Lesznie przy Al. Wojska Polskiego 23

Etaty stan na 1.01.2003 r.

Lp.	Nazwa jednostki	01.01.2003
1.	KPP z/s w Starych Babicach w tym:	70
	– Referat Dzielnicowych w Izabelinie	5
	– „ – w Kampinosie	7
	– „ – w Lesznie	6
2.	KP w Błoniu	23
3.	KP w Łomiankach	21
4.	KP w Ożarowie Mazowieckim	16
	RAZEM	130

Na dzień 01 stycznia 2003 roku w komórkach organizacyjnych i jednostkach podległych Komendy Powiatowej Policji dla powiatu warszawskiego zachodniego pełniło służbę 130 policjantów w tym:

- oficerów – 13 /(13 – w dniu 01.01.2002 r.)
- aspirantów – 28 /(28 – w dniu 01.01.2002 r.)
- podoficerów – 56 /(51 – w dniu 01.01.2002 r.)
- posterunkowych – 33 /(33 – w dniu 01.01.2002 r.)

**Wyniki poszczególnych jednostek organizacyjnych Komendy Powiatowej Policji
z/s w Starych Babicach za 2002 r.**

Jednostka organizacyjna	Dynamika wszczęć	Wskaźnik wykrywalności	Wzrost/spadek wykrywalności
	do roku poprzedniego		
KPP Stare Babice	77,3	53,8	-2,3
KP Błonie	117,2	46,9	-5,1
KP Łomianki	104,0	38,0	-7,8
KP Ożarów Maz.	117,7	49,1	+2,2
PP Izabelin	79,6	58,2	+9,4
PP Kampinos	80,6	73,6	+6,3
PP Leszno	123,0	54,6	-13,1
Ogółem	102,5	48,3	-2,5

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2002 roku:

- ⇒ wszczęto 2800 postępowań przygotowawczych, w stosunku do 2732 wszczętych w 2001 r., tj. o 68 więcej (wzrost o 102,5%);
- ⇒ zakończono 2799 postępowań przygotowawczych, w stosunku do 2711 zakończonych w 2001 r., tj. o 88 więcej (wzrost o 103,2%);
- ⇒ stwierdzono 2595 popełnionych przestępstw, w stosunku do 2753 popełnionych w 2001 r. tj. o 158 mniej (spadek o 94,3%);
- ⇒ wykryto sprawców 1257 popełnionych przestępstw, w stosunku do 1407 ustalonych w 2001 r., tj. mniej o 150 wykrytych sprawców popełnionych przestępstw);
- ⇒ osiągnięto wskaźnik wykrywalności 48,3%, w stosunku do wskaźnika 50,8% osiągniętego w 2001 r. (tj. o 2,5 pkt mniej);
- ⇒ ustalono 1053 sprawców przestępstw w stosunku do 1070 ustalonych w analogicznym okresie 2001 r. (tj. o 17 mniej);
- ⇒ ustalono 101 nieletnich sprawców czynów karalnych w stosunku do 71 ustalonych w 2001 r. (tj. o 30 więcej), którym łącznie dowiedziono dokonanie 125 czynów karalnych w stosunku do 179 w analogicznym okresie 2001 r. (tj. o 54 mniej);

ponadto odnotowano:

- ⇒ 2196 przestępstw o charakterze kryminalnym (tj. mniej o 129 niż w analogicznym okresie 2001 r. – spadek o 94,5%), z których wykryto 865 przestępstw (tj. mniej o 122 niż w analogicznym okresie 2001 r.) osiągając wskaźnik wykrywalności 39,3% tj. mniej o 2,9 % niż w 2001 r.);
- ⇒ 36 przestępstw o charakterze gospodarczym (tj. mniej o 32 niż w analogicznym okresie 2001 r. – spadek o 52,9%), osiągając 97,2% wykrywalności (tj. więcej o 1,6% niż w 2001 r.).

Największe zagrożenie przestępczością kryminalną występowało i występować będzie na terenie miasta i gminy Łomianki, w następnej kolejności na terenie miasta i gminy Ożarów Mazowiecki (w szczególności kradzieże z włamaniem, kradzieże mienia w tym samochodów oraz rozboje i wymuszenia rozbójnicze) oraz na terenie miasta i gminy Błonie.

Porównanie wyników KPP w Starych Babicach z wynikami w innych jednostkach

Wyszczególnienie	Wykrywalność	Dynamika wszczęć do roku poprzedniego
KPP Warszawa- Zachód	40,9%	102,5%

KPP Grodzisk Mazowiecki	48,8%	105,6%
KPP Pruszków	38,8%	105,8%
Przy wykrywalności 33,5% w całej KSP.		

**Porównanie liczby kradzieży samochodów na terenie
Powiatu Warszawskiego Zachodniego z wynikami w innych jednostkach**

Wyszczególnienie	Liczba kradzieży samochodów
KPP Warszawa- Zachód	152
KPP Grodzisk Mazowiecki	92
KPP Pruszków	475
W całej KSP wszczęto 12.183 postępowań przygotowawczych w sprawie kradzieży samochodów.	

**Bezpieczeństwo w ruchu drogowym na terenie
Powiatu Warszawskiego Zachodniego**

Rok	Wydarzenia drogowe	Liczba rannych	Liczba zabitych
2000	Wypadki – 210 kolizje – 1208	239	34
2001	Wypadki – 171 kolizje – 1431	227	36
2002	Wypadki – 210 kolizje – 1658	232	17

Przestępczość przeciwko mieniu na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Rok	Kradzieże z włamaniem
2000	612
2001	607
2002	555

Analizując kategorie przestępstw mających zdecydowany wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Warszawskiego Zachodniego, należy za tę kategorię uznać przestępstwa przeciwko mieniu.

W 2002 roku na ogólną liczbę 2800 wszczętych postępowań przygotowawczych 1719 to postępowania przeciwko mieniu, co stanowi 61,4%. W tej kategorii uzyskano 23,8% wskaźnika wykrywalności. Jest to drugi pod względem wysokości wskaźnik wykrywalności uzyskany spośród komend podwarszawskich, przy 16,4% wykrywalności w KSP.

Wpływ przestępczości przeciwko mieniu na ogólny stan bezpieczeństwa na terenie KPP Stare Babice, potwierdza również analiza 1643 przestępstw tego typu w rejonach podległych poszczególnym jednostkom organizacyjnym KPP, tj.:

KPP Stare Babice – 182					
PP Izabelin	–	77	KP Błonie	–	336
PP Kampinos	–	52	KP Łomianki	–	523
PP Leszno	–	105	KP Ożarów Maz.	–	368

Na terenie działania KPP z/s w Starych Babicach w roku 2002 wszczęto łącznie 2800 postępowań przygotowawczych tj. o 2,5% więcej niż w roku 2001, uzyskano wskaźnik wykrywalności 48,3% (spadek wykrywalności o 2,5%).

Działania prewencyjne

Głównym zadaniem służb prewencji było organizowanie i pełnienie służb patrolowo – obchodowych, oraz właściwa, szybka i skuteczna reakcja na zaistniałe

zdarzenia. Szczególny nacisk położono na planowanie i właściwą dyslokację służby w oparciu o sporządzane analizy dla potrzeb dyslokacji służby patrolowej, optymalne wykorzystanie sił i środków, odpowiednie przydzielanie zadań policjantom i systematyczny nadzór nad ich wykonaniem. Odpowiedzialni za poszczególne rejony kierownicy jednostek podległych i komórek organizacyjnych komendy przedstawiali zagrożenie przestępczością oraz przedkładali propozycję dyslokacji służb na kolejny tydzień. Należy stwierdzić, że służby patrolowo – obchodowe dyslokowane były w miejscach najbardziej zagrożonych, co miało znaczny wpływ na zapobieganie wzrostowi przestępstw i ograniczenie wskaźnika dynamiki stwierdzonych przestępstw.

Dzielnicy oraz policjanci pionu prewencji w ramach zadań służbowych uczestniczyli w 157 spotkaniach z mieszkańcami powiatu, a także przeprowadzali indywidualne rozmowy z mieszkańcami udzielając porad m.in. w zakresie zabezpieczenia mienia, właściwego zachowania się w celu uniknięcia sytuacji mogących spowodować bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, inspirując do samoobrony oraz do tworzenia sieci przepływu informacji od mieszkańców do Policji na temat zagrożeń w ich najbliższym otoczeniu. W szczególności zaś dokonywali rozpoznania posesyjnego w podległym terenie.

W 2002 roku policjanci Sekcji Prewencji dokonali zatrzymania na gorącym uczynku przestępstwa lub w bezpośrednim pościgu łącznie 252 sprawców przestępstw, w tym:

sprawców rozboju	– 22,	sprawców włamań	– 19,
sprawców kradzieży	– 20,	sprawców pobicia	– 26,
sprawców innych przestępstw	– 165.		

Na terenie powiatu warszawskiego zachodniego policjanci przeprowadzili 1099 interwencji domowych, z których 511 dotyczyło przemocy w rodzinie. W wyniku podjętych dalszych działań stwierdzono fakty przemocy w rodzinie w 198 przypadkach, w stosunku do 344 osób.

W ramach prewencji kryminalnej w 2002 roku w celu poprawy bezpieczeństwa na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego policjanci aktywnie uczestniczyli w pracach gminnych komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, a także udzielali porad w punktach konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie. Pracownicy Zespołu d/s Nietletnich i Patologii podjęli szeroko zakrojoną akcję uświadamiania nietletnich i ich rodzin o skutkach postępowania niezgodnego z prawem oraz o sposobach postępowania w sytuacjach zagrożeń. Podczas spotkań z mieszkańcami zwracano uwagę na możliwości unikania sytuacji, w których osoba może stać się ofiarą przestępstwa. W ramach prewencji kryminalnej nawiązano współpracę z instytucjami i organizacjami poza policyjnymi, której efektem było przeprowadzone szkolenie policjantów w zakresie problematyki przemocy domowej i narkomani, zorganizowane przez Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzili rozmowy profilaktyczno – wychowawcze z uczniami sprawującymi trudności wychowawcze lub dokonującymi przestępstwa, jak również z ich rodzinami. Przekazywali także Ośrodkom Pomocy Społecznej informacje o osobach lub całych rodzinach potrzebujących pomocy finansowej lub rzeczowej.

Utrzymywali ścisły kontakt z grupą „RODZINA BEZ PRZEMOCY” działającą na terenie gminy Stare Babice. W ramach tego kontaktu udzielano pomocy dzieciom

z rodzin patologicznych oraz kobietom – ofiarom przemocy w rodzinie, jak również osobom bezdomnym.

Na terenie gminy Stare Babice zorganizowano dwie grupy pomocy sąsiedzkiej mające na celu zapobieganie przestępczości na terenie osiedli domów jednorodzinnych w Latchorzewie i Zielonkach.

Na terenie miasta i gminy Łomianki nawiązano ścisłą współpracę z Fundacją Trzeźwości „KLUCZ”. Działania podejmowane wspólnie z Fundacją miały na celu udzielanie pomocy rodzinom, których członkowie mają problem dotyczący nadużywania alkoholu.

Pozytywnym przykładem współpracy policjantów z miejscowym społeczeństwem oraz władzami samorządowymi jest:

- ⇒ utworzenie i działalność na terenie miasta Leszno świetlicy terapeutycznej, w której działaniu uczestniczy 35 dzieci z rodzin patologicznych,
- ⇒ utworzenie i działalność Stowarzyszenia Bezpieczne Miasto i Gmina Błonie.

Komendant Powiatowy Policji na bieżąco współpracował ze Starostą, Burmistrzami i Wójtami. Tak samo poszczególni Komendanci Komisariatów Policji współpracowali z członkami zarządów swoich miast i gmin. W trakcie spotkań roboczych analizowano stan zagrożenia przestępczością oraz wytyczano kierunki zmierzające do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, jak również uaktywniania samorządów lokalnych oraz poszczególnych środowisk społecznych do lepszej realizacji programu „BEZPIECZNE MIASTO”.

Kontynuowano ścisłą współpracę ze Strażą Miejską w Błoniu i w Łomiankach organizując wspólne patrole, które uczestniczyły w zabezpieczeniu imprez masowych, sportowo – rekreacyjnych, kontrolach zabezpieczeń obiektów społecznych i prywatnych, jak również zapobiegały, ujawniały i zwalczały przestępczość.

W toku pracy z młodzieżą szkolną duży nacisk położono na propagowanie założeń programu „BEZPIECZNA SZKOŁA”. W trakcie tych spotkań i prelekcji wykorzystano filmy video pt. „Bezpieczeństwo dziecka”, „Cztery i pół minuty” oraz filmy z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Prowadzono działania prewencyjne mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci. Duży nacisk położono na edukację młodzieży w zakresie znajomości przepisów ruchu drogowego. Tego typu działalność edukacyjna prowadzona była także podczas imprez masowych, w trakcie, których policjanci przeprowadzali konkursy ze znajomości wiedzy o Policji, o przepisach z dziedziny ruchu drogowego oraz o bezpiecznym zachowaniu.

Na spotkaniach z różnymi grupami zawodowymi zapoznawano z zagrożeniami występującymi w związku z wykonywaniem danego zawodu oraz sposobami przeciwdziałania.

Przeprowadzono także 2 akcje informacyjne mające na celu popularyzację najnowszych technicznych środków zabezpieczających mienie oraz podjęto współpracę z agencjami ochrony mienia zajmującymi się monitoringiem oraz fizycznym zabezpieczeniem obiektów.

4.7. Organizacje pozarządowe

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego działają następujące organizacje pozarządowe:

STOWARZYSZENIA NADZOROWANYCH PRZEZ STAROSTĘ POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO
--

1.	Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi	Laski – Zakład dla Niewidomych
2.	Stowarzyszenie Artystów Sztuk Innych	Łomianki, ul. Pionierów 22
3.	Towarzystwo Miłośników Ołtarzowa	Ożarów Maz., ul. Mazowiecka 12/13
4.	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Błońskiej	Dworek „Poniatówka”, Błonie, ul. C.K. Norwida 1
5.	Towarzystwo Katyńskie	Łomianki, ul. Baczyńskiego 26/8
6.	Stowarzyszenie Ekologiczne Mieszkańców i Przyjaciół Dąbrowy Leśnej	Dąbrowa Leśna, ul. Żywiczna 34
7.	Towarzystwo Chrystozoficzne	Łomianki, ul. Konarskiego 26
8.	Stowarzyszenie Prywatnych Przedsiębiorców w Łomiankach	Łomianki, ul. Warszawska 71
9.	Stowarzyszenie Przedsiębiorców, Twórców i Wolnych Zawodów	Izabelin, Al. 3-go Maja 59
10.	Ochotnicza Straż Pożarna w Błoniu	Błonie, ul. Jana Pawła II Nr 3
11.	Ochotnicza Straż Pożarna w Bieniewicach	Bieniewice, ul. Błońska 92
12.	Ochotnicza Straż Pożarna w Bieniewie	Bieniewo - Parcela 26
13.	Ochotnicza Straż Pożarna w Górnej Wsi	Górna Wieś
14.	Ochotnicza Straż pożarna w Gnatowicach St.	Gnatowice Stare
15.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kampinosie	Kampinos, ul. Niepodległości, 5
16.	Ochotnicza Straż w Szczytnie	Szczytno
17.	Ochotnicza Straż Pożarna w Strzyżewie	Strzyżewo
18.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wiejcy	Wiejca
19.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zawadach	Zawady
20.	Ochotnicza Straż Pożarna w Lesznie	Leszno, ul. Szkolna 10
21.	Ochotnicza Straż Pożarna w Czarnowie	Czarnów
22.	Ochotnicza Straż Pożarna w Gawartowej Woli	Gawartowa Wola
23.	Ochotnicza Straż Pożarna w Łubcu	Łubiec
24.	Ochotnicza Straż Pożarna w Zaborowie	Zaborów
25.	Polskie Towarzystwo Hodowców Koni Arabskich	Kampinos, Korfowe 7
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Ożarowie Maz.	Ożarów Maz., ul. Strażacka 1
27.	Ochotnicza Straż Pożarna w Święcicach	Święcice, ul. Warszawska 53
28.	Ochotnicza Straż Pożarna w Starych Babicach	Stare Babice
29.	Ochotnicza Straż Pożarna w Izabelinie	Izabelin
30.	Ochotnicza Straż Pożarna w Borzęcinie Dużym	Borzęcin Duży
31.	Ochotnicza Straż Pożarna w Laskach	Laski, ul. Partyzantów 30
32.	Ochotnicza Straż Pożarna w Łomiankach	Łomianki
33.	Ochotnicza Straż Pożarna w Dziek. Polskim	Dziekanów Polski
34.	Ochotnicza Straż Pożarna przy Zakładach „MERA – BŁONIE”	Błonie Z.M.P. „MERA–BŁONIE”, ul. Grodziska 15
35.	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych przy Mazowieckiej Wytwórni Wódek i Drożdży w Józefowie k / Błonia	Błonie, ul. Fabryczna 1
36.	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych przy Fabryce Kabli w Ożarowie Mazowieckim	Ożarów Maz.
37.	Związek Lekarzy Polskich	Łomianki, ul. Baczyńskiego 26/8
38.	Komitet Obywatelski Inicjatyw Społecznych „Solidarni”	Łomianki, ul. Gościńcowa /Dom Kultury/
39.	Stowarzyszenie „ Teraz Kobieta”	Łomianki, ul. Modrzewiowa 3
40.	Stowarzyszenie Kupców i Sprzedawców	Ożarów Maz., ul. Kolejowa 2
41.	Towarzystwo Pomocy Dzieciom Wiejskim	Błonie Bieniewice 133
42.	Klub Abstynenta „Quo Vadis”	Ożarów Maz., ul. Poznańska 167a
43.	Stowarzyszenie „Radość Dzieciom Niepełnosprawnym”	Leszno, ul. Sochaczewska 4
44.	Klub motocyklowy „SKORPION”	Łomianki, ul. Staszica 25
45.	Klub Miłośników Izabelina i Puszczy Kampinoskiej	Izabelin, ul. Siemiradzkiego 12
46.	Towarzystwo Przyjaciół Kampinoskiego Parku Narodowego	Izabelin, ul. Tetmajera 38
47.	Hospicjum Błońskie im. prof. F. Łukaszczyka	Błonie, ul. Poselska 5
48.	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych	Izabelin, ul. Tetmajera 22
49.	Towarzystwo Kampinoskie	Kampinos, ul. Podkampinos 2
50.	Stowarzyszenie „Klub Seniora – Nadzieja”	Stare Babice, ul. Polna Szkoła Podstawowa
51.	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Izabelin	Hornówek, Al. 3-go Maja 59

52.	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Sołtysów Woj. Warszawskiego	Kampinos Urząd Gminy
53.	Towarzystwo Przyjaciół Towarzystwa „FENIKS”	Izabelin, ul. Słoneczna 5
54.	Klub Ekologiczny Izabelin	Izabelin, ul. Ks. Jeremiego 31
55.	Stowarzyszenie Prywatnych Przewoźników „JARD-BUS” w Starych Babicach	Wojcieszyn 174
56.	Towarzystwo Przyjaciół Konia Arabskiego w Polsce	Leszno, ul. Sochaczewska 38
57.	Zrzeszenie „Mikrobusowy Przewóz Osób – Iskra”	Leszno, ul. Warszawska 36 E
58.	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Nietoperzy Instytut Ekologii PAN	Łomianki
59.	Stowarzyszenie Grających w Gry Liczbowe i Zakłady Wzajemne „HAZARDZISTA”	Łomianki, ul. Baonu Zośka 15
60.	Stowarzyszenie „NASZE BŁONIE”	Błonie, ul. Kilińskiego 3/16
61.	Stowarzyszenie Na Rzecz Ochrony Środowiska i Praw Mieszkańców Gm. Łomianki „Łomiankowski Klub Samorządowy”	Łomianki, ul. Polna 8
62.	Stowarzyszenie Zdrowa Woda	Izabelin, ul. Chłopickiego 43
63.	Polskie Stowarzyszenie na rzecz dzieci chorych na padaczkę	Dziekanów Leśny, ul. Konopnickiej 65
64.	Stowarzyszenie Obrony Łomianek przed Wodą	Łomianki ul. Warszawska 115
65.	Polska Izba Ogrodnicza	Duchnice ul. Ożarowska 52
66.	Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Na Rzecz Ludzi Niepełnosprawnych i Niezaradnych Życiowo	Bramki, Dom Pomocy Społecznej, ul. Grodziska 15
67.	Stowarzyszenie Inwestorów Jamnik	Łomianki, ul. Czarnieckiego 7 A
68.	Stowarzyszenie „Razem w Powiecie”	Ożarów Maz. ul. Konotopska 4
69.	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju i Edukacji Dzieci Wiejskich przy Szkole Podst. im. A. Mickiewicza w Umiastowie	Szk. Podst. im.A.Mickiewicza Umiastów, ul. Umiastowska 74
70.	Stowarzyszenie Młodzi Dla Błonia	Błonie, ul. Harcerska 33
71.	Forum Samorządowe Gminy Izabelin	Izabelin, ul. Sierakowska 26
72.	Polskie Towarzystwo Hodowli Koni Arabskich	Kampinos, Korfowe 7
73.	Towarzystwo Pomocy Rodzinie	Izabelin, ul. 3 – Maja 42
74.	Stowarzyszenie Kupców i Producentów Rolnych w Broniszach	Ożarów Maz., ul. Poznańska 98
75.	Stowarzyszenie „PRO PATRE” Centrum Edukacyjno-Informacyjne Świadomego Ojcostwa	Ożarów Maz., ul. Poznańska 183
76.	Stowarzyszenie Akcjonariuszy PEKAES TRANSPORT S.A.	Błonie, ul. Modlińska 10
77.	Stowarzyszenie - Ogólnopolska Akcja Charytatywna „DROGA”	Łomianki, ul. Kolejowa 23
78.	Stowarzyszenie Bezpieczne Miasto i Gmina Błonie	Bieniewice 144 k/Błonia
79.	Społeczna Pomoc – Stowarzyszenie DOM	Sadowa, ul. Jagodowa 2

80.	Związek Polskich Fotografików Przyrodniczych	Leszno, ul. Polna 25
81.	Stowarzyszenie Ochrony Ekologicznej Jeziora Dziekanowskiego	Łomianki ul. Rolnicza 435
82.	Centrum Informacyjno – Analityczne „Białoruś-NATO”	Bieniewice, ul. Bieniewicka 105
83.	Klub Honorowych Dawców Krwi „Strażak” w Błoniu	Błonie ul. Piłsudskiego 2/4 m. 39
84.	Stowarzyszenie Rozwoju Macierzysha	Macierzysz, ul. Sochaczewska 89 A
85.	Towarzystwo Muzyczne im. K. Wilkomirskiego	ul. Polna 40 05-082 Stare Babice
86.	Stowarzyszenie Kulturalne „Kotwica”	Zespół Szkolno-Przedszkolnym Borzęcin Dużył, ul. Warszawska 697
87.	Stowarzyszenie Przyjaciół Fabryki Kabli – Ożarów Mazowiecki	Ożarów Maz., ul. Poznańska 127
88.	Klub Zabytkowych Pojazdów Militarnych WILLYS JEEP CLUB POLSKA	Blizne Łaszczyńskiego, ul. Fortowa 8
89.	Stowarzyszenie na rzecz obrony praw i godności pracowniczej	Ożarów Maz., ul. Poznańska 127
STOWARZYSZENIA ZWYKŁE (bez osobowości prawnej)		
1.	Mazowieckie Stowarzyszenie Artystyczne „Kampinos”	Kępa Kiełpińska, Al. Armii Poznań 1C
2.	Zrzeszenie „Mikrobusowy Przewóz Osób ISKRA”	Leszno, ul. Warszawska 36A
3.	Stowarzyszenie Przyjaciół Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (SKOK)	Błonie, ul. Świerszcza 18
4.	Towarzystwo Polska – Meksyk w Lesznie	Adres koresp. 02-047 Warszawa, ul. Pługa 3 m. 53
5.	Stowarzyszenie „Nasz Powiat Warszawski Zachodni”	Ożarów Maz. ul. Mazowiecka 12/13
6.	Spółeczny Komitet Bezpiecznych Dróg i Ulic	Łomianki, ul. Baczyńskiego 26/8
7.	Samorząd 2002 Powiatu Warszawskiego Zachodniego	Ożarów Maz., ul. Mazowiecka 12/13
8.	Stowarzyszenie Mieszkańców i Właścicieli Gruntów w Dolinie Łomiankowskiej	Łomianki, ul. Kościelna Droga 8
9.	Zrzeszenie Transportowe Łomianki	Łomianki, ul. Polna 16 A
10.	Stowarzyszenie Osób Muzykujących zrzeszonych przy Amatorskiej Orkiestrze Gminnej w Łomiankach	Dziekanów Leśny, ul. Dobrej Wróżki 10
11.	Babickie Towarzystwo Cyklistów	Klub Sportowy „Naprzód – Zielonki”, Zielonki ul. Białej Góry 4
12.	Liga Zachodniowarszawskich Rodzin	Dziekanów Polski, ul. Rolnicza 389
13.	Stowarzyszenie Wspierania Liceum w Łomiankach	Łomianki, ul. Baczyńskiego 26/8
14.	Stowarzyszenie Hurtowni Elektrycznych	Macierzysz, ul. Sochaczewska 110
15.	Spółeczny Komitet Bezpiecznych Posesji Dróg i Ulic	Lipków, ul. Mościckiego 36
16.	Stowarzyszenie Budowy Domu Seniora – „Pod Kangurem”	Błonie, ul. Grodziska 8 m. 5
17.	ALUMNI TU DRESDEN Stowarzyszenie w Polsce (ATU)	Ożarów Maz., ul. Kopernika 19 A
18.	Komitet Mieszkańców ulicy Podleśnej w Łomiankach	Łomianki, ul. Podleśna 15
19.	Błonie – Nasz Bezpieczny Dom	Błonie, ul. Traugutta 2
20.	Towarzystwo Zdrowotności	Łomianki, ul. Baczyńskiego 26/8
JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE STOWARZYSZEŃ POSIADAJĄCE OSOBOWOŚĆ PRAWNĄ		
1.	Samodzielne Koło Terenowe Nr 170 w Błoniu Społecznego Towarzystwa Oświatowego	Błonie, ul. Lesznowska 15 A
2.	Oddział Gminny w Izabelinie Związku Ochotniczych Straży Pożarnych	Izabelin, Al. 3 Maja 42
TERENOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE STOWARZYSZEŃ NIEPOSIADAJĄCE OSOBOWOŚCI PRAWNEJ		
1.	Koło Społecznego Towarzystwa Oświatowego Nr 81 w Błoniu	Błonie, ul. Poniatowskiego 10 m. 41

2.	Związek Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych Okręg Stołeczny Koło Nr 6 w Błoniu	Błonie, ul. Grodziska 38
3.	Koło Terenowe Nr 203 Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Ożarowie Maz.	Ożarów Maz., ul. Poznańska 167
4.	Oddział Gminny ZOSP w Starych Babicach	Stare Babice
5.	PCK Zarząd Rejonowy w Błoniu	Błonie, ul. Nowa 1
	Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec w Błoniu, Kampinosie Szczep w Ożarowie Maz. Drużyna w Izabelinie, Lesznie, Starych Babicach Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy w Łomiankach	
	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Drużyna dziewcząt i chłopców w Błoniu	

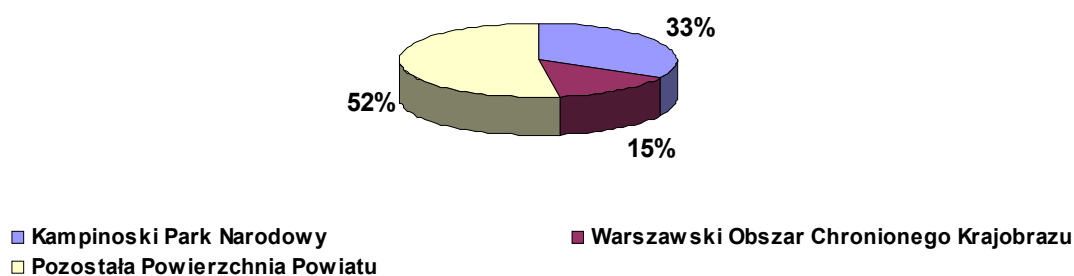
5. OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU I ŚRODOWISKA

5.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

W Powiecie Warszawskim Zachodnim obszary prawnie chronione zajmują ok. 48 % całkowitej powierzchni powiatu w tym:

⇒ Kampinoski Park Narodowy zajmuje obszar 17.449,1 ha.

⇒ Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje obszar o powierzchni 7.897,0 ha (w tym rezerwaty 430,72 ha).

Kampinoski Park Narodowy zlokalizowany jest na terenie gmin: Izabelin, Leszno, Kampinos, Łomianki i Stare Babice. Został utworzony w celu ochrony najlepiej zachowanych w Europie zespołów wydm śródlądowych, naturalnych zbiorowisk bagiennych i leśnych, pomników także wielu pomników polskiej kultury i historii.

Teren Parku ma znaczenie zarówno lokalne jak i międzynarodowe. W styczniu 2000 r. został, bowiem wpisany na listę Światowych Rezerwatów Biosfery (MAB).

Kampinoski Park Narodowy zajmuje około 30% powierzchni Powiatu Warszawskiego Zachodniego i warunkuje wysoki poziom lesistości na terenie gmin Izabelin, Kampinos i Leszno. Teren Puszczy Kampinoskiej jest typowym obszarem pradolinowym stosunkowo młodym przyrodniczo. Najczęściej spotyka się tu bory sosnowe z domieszką dębów, brzozy i osiki, a na niektórych zboczach lasy liściaste, gdzie głównym gatunkiem jest dąb. Fitocenozy leśne zasługujące na szczególną uwagę to grąd, łęg, ols oraz dąbrowa świetlista.

Puszcza Kampinoska jest miejscem życia 1104 gatunków roślin naczyniowych, 120 gatunków mchów, 25 wątrobowców i 50 porostów. Z tej liczby 46 gatunków jest zagrożonych wyginieciem.

Różnorodność terenu puszczy wpływa na bogactwo fauny. I tak na terenie parku można spotkać ponad 5 000 gatunków zwierząt, z których większość stanowią owady i pajęczaki. Jednak spośród tej grupy 81 gatunków jest zagrożonych wyginięciem np. orlik krzykliwy, żuraw, nietoperz mopek.

Rezerwaty na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Ławice Kiełpińskie

Rezerwat ten położony jest w Gminie Łomianki (brzeg lewy), w mieście Warszawa oraz w Gminie Jabłonna (brzeg prawy). Jego całkowita powierzchnia wynosi 803,00 ha, przy czym na terenie Gminy Łomianki - 327,07 ha. Na jego terenie znajduje się m.in. największa na Wiśle środkowej kolonia łęgowa rybitw białoczelnych, gatunku umieszczonego w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Analiza połowów wędkarskich wykazała, że regularnie przebywają tu następujące gatunki ryb: okoń, ciernik, sum, ukleja, płoć, leszcz, lin, szczupak. Nieregularnie można spotkać tu bobry. W okresie późnowiosennym zanotowano obecność prawnie chronionego gatunku gada- zaskrońca oraz ropuchę zieloną i traszkę zwyczajną.

Rezerwat Jezioro Kiełpińskie

Rezerwat wodny o powierzchni 18,58 ha położony całkowicie w Gminie Łomianki w starorzeczu Wisły. Rezerwat stanowi wąskie rynnowe jezioro o długości 700 m i głębokości 4-6 m obramowane pasem roślinności szuwarowej.

Rezerwat Kalinowa Łąka

Rezerwat ten położony jest w Gminie Stare Babice. Jego powierzchnia wynosi 3,47 ha. Jest to rezerwat florystyczny obejmujący torfowisko z podmokłymi turzycowiskami i szuwarami otoczone łąkami z krzewami łoży i kaliny koralowej. Stanowisko wielu gatunków rzadkich roślin chronionych: pełnika europejskiego, mieszyka dachówkowego, goryczki trojeściowej i wąskolistnej, goździka pysznego, trzech gatunków storczyków.

Rezerwat Łosiowe Błota

Rezerwat ten położony jest w Gminie Stare Babice. Rezerwat składa się z dwóch części o całkowitej powierzchni 31,21 ha. Łosiowe Błota są rezerwatem torfowiskowym. Ostoja łośia, stanowisko chronionych i rzadkich roślin: goździka pysznego, goryczki wąskolistnej, mieczyka dachówkowego.

Rezerwat Wolica

Rezerwat ten położony jest w Gminie Ożarów Maz. Powierzchnia rezerwatu wynosi 50,39 ha. Jest rezerwatem przyrody typu leśnego. Celem ochrony jest zachowanie łęgu jesionowego i wiązowego, fragmentu grądu niskiego w dolinie rzeki Utraty, są to unikatowe elementy przyrody w bezleśnej części Równiny Błońskiej.

Obszary ścisłej ochrony na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego

Cyganka

Obszar o powierzchni 99,34* ha. Jeden z najbogatszych florystycznie fragmentów Puszczy Kampinoskiej, stanowiący część bagiennej kotliny Niepustu. Składa się z grądu niskiego, łągu olszowego, ołsa, boru mieszanego oraz łąki turzycowej i zespołu wierzbniaków. Na jego terenie występują liczne chronione i rzadkie gatunki roślin: kokorycz pusta, dzwonecznik wonny, czartawa pospolita, listera jajowata, łuskiewnik różowy, podkolan biały i brzoza czarna. Ostoja zwierząt: łosi, dzików, sarn, ptaków drapieżnych i słońek.

Debły

Obszar o powierzchni 318,03* ha. Ochrona naturalnego układu stoków południowego pasa wydmowego z olsami, łągami i grądami niskimi u podnóża. Rezerwat obejmuje zgrupowanie składające się z 30 sztuk pomnikowych dębów szypułkowych o obwodzie 200-470 cm. Ostoja łosi, dzików, saren, borsuków, lisów, ptaków drapieżnych oraz od niedawna bobrów.

Kalisko

Obszar o powierzchni 119,45* ha stanowiący ochronę niezwykle bogatej w gatunki ostoi zwierząt: łosi, dzików, ptaków wodnych, błotnych oraz drapieżnych: bąki bączki, rycykl, bekasy, kszyki, brodźce piskliwe i krwawodziobe, czajki, czarne bociany, żurawie, myszołowy, jastrzębie, sokoły pustułki, sowy błotne. Mozaika zbiorowisk łąk, turzycowisk, szuwarów, wierzbniaków, olsów i łągów.

Karpaty

Obszar o powierzchni 31,39* ha stanowi fragment większego kompleksu wydmowego z ładnie wykształconą grzędą brzeźną na pograniczu bagien. Powołany w celu ochrony zespołu dąbrowy świetlistej z charakterystycznym światłolubnym runem na terenie boru sosnowego.

Požary

Obszar o powierzchni 142,66* ha, którego część zlokalizowana jest na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest największym w KPN otwartym torfowiskiem niskim. Występują tu dobrze zachowane unikatowe zbiorowiska roślinności: turzycowiska, kępy wierzbniaków, olsy i szuwały oraz stanowiska rzadkich gatunków roślin np. gnidosza królewskiego. Jest to również obszar ostoi łosi i innych gatunków oraz miejsca łągowe i żerowiska ptactwa wodnego, błotnego i drapieżników.

Przyćmień

Obszar o powierzchni 109,20* ha. Cechą unikatową jest występowanie na tym obszarze w podglebiu węgla wapnia miejscami w formie warstwy czystej gleby. Wynika stąd odrębność ekologiczna i florystyczna np. jedyne w KPN stanowiska pierwiosnki lekarskiej i czerńca gronkowego. Obszar ten jest również cenny faunistycznie. Jest ostoją łosia, orlika krzykliwego; spotykano tu również puchacza.

Roztoka

Obszar o powierzchni 9,0* ha, na którym występuje wielka osobliwość florystyczna Polski - wiśnia karłowata. Poza tym dąbrowa świetlista, fragment łągu z wiałem polnym i grądu oraz bór mieszany. Występuje tu stanowisko paprotki zwyczajnej. W sąsiedztwie Roztockie Dęby – 8 drzew ponad 200 letnich.

Sieraków

Obszar o powierzchni 1204,91* ha najlepiej zachowanych fragmentów Puszczy Kampinoskiej jako zaczątku parku narodowego. Obszar ten nosi im. prof. Romana Kobendzy i obejmuje największy zalesiony obszar bagienny KPN. Największą osobliwością przyrodniczą jest chamedafne północna, relikw epoki lodowcowej. Tutaj też najliczniej występuje brzoza czarna, endemit polski. Ponadto jest to jedyne miejsce występowania przebiśniegu z wieloma innymi rzadkimi gatunkami roślin oraz ostoją łosi, bobrów, żurawi, bocianów czarnych, trzmielojadów i wiele innych. Występują torfowiska niskie, przejściowe i wysokie. Ponadto występują tu klasyczne wydmy paraboliczne np. Wywrotnia Góra, Góry Sierakowskie, bagienna kotlina Cichowęża i dolinka przepływowa Młyniska. Na wydmach występują bory świeże i mieszane, lasy świeże i fragmenty dąbrowy świetlistej; na bagnach lasy łąkowe, wilgotne, olsy typowe i olsy jesionowe; pośród bagien wyniesienia grądów. Bardzo bogate jest tu runo, w którym występują rzadkie i chronione rośliny np. lilia złotogłów, łuskiewnik różowy, kosaciec syberyjski i in.

Zaborów Leśny

Obszar o powierzchni 90,60* ha Początkowo ochrona historycznego pomnika pamięci narodowej – Mogiły Powstańców 1863 r. znajdującej się na wydmie. Na parabolicznych wydmach rośnie bór sosnowy świeży i mieszany, u ich podnóży grądy i łągi oraz olsy, szuwary, turzycowiska Trzech Włók i mokre łąki. Na południowym skraju skupisko pomników przyrody: dębów szypułkowych i lip drobnolistnych. Jest to również obszar ostoi łosia i żurawia.

Zamczysko

Obszar o powierzchni 5,27* ha, gdzie występuje dobrze zachowane grodzisko z XIII w., złożone z wysokiego cylindrycznego pagórka, otoczonego dwoma pasami wałów i fos tzw. Stare Zamczysko. Teren porośnięty jest przez drzewostany lasu wilgotnego, dąbrowy świetlistej i olsu. Występują pomnikowe okazy dębów szypułkowych. Ponadto stanowiska florystyczne np. lilii złotogłów, listery jajowej, naparstnicy zwyczajnej. Obszar jest również ostoją zwierzyny. Znajduje się tu również Mogiła żołnierza AK z 1944 r.

Żurawiove

Obszar o powierzchni 319,69* ha zwarte kompleksu olsów i łągów olszowych z grądami, turzycowiskami, a na obrzeżu fragmenty boru mieszanego i wilgotnego. Wczesną wiosną w runie licznie zakwitają zawilce gajowe i żółte, tworząc niespotykane kobierce kwiatowe. Obszar jest ostoją zwierząt: łosi, żurawi, bocianów czarnych, orlika krzykliwego, a zwłaszcza bobrów, przez które zbudowana tama na Kanale Zaborowskim skutecznie podnosiła poziom wody na cały chronionym obszarze.

* – stan na 2002 r. wg *Kampinoskiego Parku Narodowego*.

Gmina Błonie

- 2 dęby szypułkowe – Błonie, ul. Narutowicza 4
- Kasztanowiec zwyczajny – Błonie, ul. Jana Pawła 5
- Wiąz, Igliczuja trójcierniowa – Błonie, ul. Okrzei 3
- Topola biała – cmentarz w Błoniu
- Jesion wyniosły – Bieniewo-Parcele
- 75 lip drobnolistnych, 27 jesionów, 2 wiązy i 2 olchy czarne – w parku DPS w Bramkach
- Lipa drobnolistna – Cholewy
- 2 wiązy szypułkowe i jesion wyniosły – w parku w Cholewach
- Topola biała – Łązniewo
- Dąb szypułkowy i wiąz – Piorunów w parku
- 6 dębów szypułkowych, 6 lip drobnolistnych, 2 topole białe, 2 graby zwyczajne, świerk pospolity, modrzew polski – Pass w parku
- Modrzew europejski – Rochaliki w parku
- Topola biała – Radzików w parku
- Lipa drobnolistna – Wawrzyszew

Gmina Izabelin

- Dąb szypułkowy – Izabeli, ul. 3 Maja, ul. Leśniczówki, ul. Sienkiewicza 65, ul. Kołłątaja 32
- 2 Dęby szypułkowe – Sieraków

Gmina Kampinos

- Dąb szypułkowy – Kampinos
- Dąb szypułkowy – Bielany KPN oddz.66k
- 2 dęby szypułkowe – Granica
- Sosna zwyczajna – Pomorów, Leśnictwo Kampinos
- Sosna pospolita – na wysokości wschodniego skraju Uroczyska „Maszynka”
- Klon jesionolistny – Krubice 7
- Dąb szypułkowy – Strzyżew 8
- Dąb szypułkowy i 2 kasztanowce zwyczajne – Strzyżew park
- Jesion wyniosły, topola biała, dąb szypułkowy i buk zwyczajny – Łazy, park
- „Aleja Chopina” 765 lip, 11 jesionów wyniosłych i dąb szypułkowy – Łazy i Zawady
- Buk zwyczajny – Łazy Park
- Dąb szypułkowy – Łazy Park
- Dąb szypułkowy – Bromierzyk

Gmina Leszno

- Lipa drobnolistna – Leszno – Karpinek, ul. Fabryczna
- Topola biała, kasztanowiec zwyczajny, wiąz szypułkowy, – Leszno – Karpinek, ul. Fabryczna – teren parku.
- Jesion wyniosły - Leszno, ul. Fabryczna zadrzewienie przydrożne
- 35 lip drobnolistnych, 17 jesionów – Leszno, ul. Błońska
- 118 jesionów wyniosłych – Białuty
- 4 dęby szypułkowe – Gawartowa Wola, w parku zabytkowym
- Dąb szypułkowy – Grabina KPN
- Dąb szypułkowy – Ławy KPN zw. Dębem Zygmunta Podlaskiego
- Dąb szypułkowy – Ławy KPN

- 30 dębów szypułkowych – Ławy, Leśnictwo Rózin (Debły)
- Jałowiec pospolity – Korfowe
- 10 dębów szypułkowych – Roztoka
- Olsza czarna – Zaborów, park zabytkowy
- Grab zwyczajny i lipa drobnolistna - Zaborów, park zabytkowy
- Dąb szypułkowy „Mariewski Dąb” – Wólka Kolonia
- Dąb szypułkowy - Łubiec
- Lipa drobnolistna – Powązki przy skrzyżowaniu dróg łączących wsie Szymanówek z Korfowym
- Lipa drobnolistna i Topola biała – Powązki
- Modrzew polski – Wilkowa Wieś
- Lipa drobnolistna – Kępiaste

Gmina Łomianki

- „Aleja lip” 43 lipy drobnolistne – Łomianki, odcinek ul. Żwirowa – Wąska
- Dąb szypułkowy – Łomianki, ul. Dolna 12
- Dąb szypułkowy – Dąbrowa, dz. nr ew. 150
- 27 dębów szypułkowych – Łomianki, wzdłuż ul. Partyzantów
- Dąb szypułkowy – Łomianki, ul. Wesoła 8
- 16 topoli czarnych i 2 topole kanadyjskie – Kępa Kiełpińska, pomiędzy wałem przeciwpowodziowym, a rz. Wisłą
- Topola kanadyjska – Łomianki Dolne, dz. nr ew. 512, 513

Gmina Ożarów Mazowiecki

- Wiąz szypułkowy i Jesion wyniosły – Ożarów Mazowiecki, w parku zabytkowym H. Modrzejewskiej
- Wiąz szypułkowy i Jesion wyniosły i Lipa drobnolistna – Ołtarzew park
- Leszczyna turecka – Ożarów Mazowiecki, park miejski
- Jesion wyniosły – Ożarów Mazowiecki, ul. Kościuszki 1
- 2 buki zwyczajne – Ożarów Mazowiecki, ul. Poniatowskiego 38
- Wiąz szypułkowy i lipa drobnolisyna – Bronisze, park zabytkowy
- 92 lipy drobnolistne, 2 akacje białe, jesion wyniosły, klon jesionolistny – Wolica, wzdłuż drogi od Święcic do Płochocina
- 84 lipy drobnolistne, 3 jesiony wyniosłe, klon, jawor, robina akacyjowa – Duchnice
- 2 wiąz szypułkowe, jesion wyniosły, 5 dębów szypułkowych, lipa drobnolistna – Duchnice obok zabytkowego dworku J. Modrzejewskiego
- Lipa drobnolistna – Macierzysz, park
- 2 jesiony wyniosłe, 2 wiąz szypułkowe – Płochocin, park
- Lipa drobnolistna – Piłasków, park zabytkowy
- 2 lipy drobnolistne – Święcice, przy drodze Warszawa – Błonie
- Jesion wyniosły – Święcice przy drodze do parku

Gmina Stare Babice

- Lipa drobnolistna – Stare Babice, cmentarz
- 2 lipy drobnolistne – Mariew Mały przy drodze Budy – Zaborów Leśny
- Jesion wyniosły – Zielonki w parku zabytkowym
- Dąb szypułkowy – Zielonki
- Lipa drobnolistna – Zaborów Leśny, KPN oddz. 269
- 3 dęby szypułkowe – Zaborów Leśny – Buda przy Leśniczówce

- Jesion wyniosły – przy drodze Buda- Zaborów Leśny
- Lipa drobnolistna – Koczargi Stare na terenie leśniczówki
- Lipa drobnolistna – koło Leśniczówki Zaborów Leśny
- Dąb szypułkowy – KPN oddz. 269
- „Aleja lip” – 13 lip drobnolistnych – Lipków, przy kościele

5.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Błonie

System wodociągowy ma długość 145,4 km, a ilość przyłączy wodociągowych wynosi 2921 szt.

System kanalizacyjny obejmuje miasto Błonie oraz wsie: Żukówka, Pass, Wawrzyszew, Radonice, Białutki, Bieniewice. Liczba mieszkańców z terenu gminy, która korzysta z systemu kanalizacyjnego wynosi 13.028, co stanowi 66,8% ogólnej liczby mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej sprowadzającej ścieki do oczyszczalni wynosi 68,8 km. Oczyszczalnia obsługuje miasto Błonie i teren gminy Błonie oraz teren gminy Leszno w tym zakłady przemysłowe. Ścieki komunalne i przemysłowe dopływają systemem kanalizacji oraz są dowożone taborem asenizacyjnym.

Ilość średniodobowa ścieków dopływających do oczyszczalni w czasie pogody bezopadowej wynosi 2.800 m³/d, w tym 15% stanowią ścieki przemysłowe głównie z przemysłu owocowo-warzywnego, natomiast w czasie opadów – 3.800 m³/d. Jest to oczyszczalnia biologiczna z wykorzystaniem metody konwencjonalnego osadu czynnego z napowietrzaniem drobnopęcherzykowym za pomocą płyt HAFI.

Odbiornikiem ścieków jest rzeka Rokitnica Nowa dopływ rzeki Utraty.

Obecnie oczyszczalnia jest w trakcie rozbudowy i modernizacji. Przepustowość oczyszczalni: docelowa – 7.200 m³/d, I etap – 4.800 m³/d.

Gmina Izabelin

Na terenie gminy istnieją dwa systemy wodociągowe: tzw. system warszawski i system gminny lokalny z ujęciem wody w Hornówku. System warszawski obejmuje miejscowość Mościska i Opaleń. System lokalny obejmuje swoim zasięgiem wieś Hornówek i gminy Izabelina Północnego. Sieć wodociągowa na terenie gminy w 2002 r. miała długość 39 km.

System kanalizacji sanitarnej obsługuje miejscowość Mościska oraz Zakład dla Niewidomych w Laskach. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 0,80 km. Średnia ilość odprowadzanych ścieków wynosi 190 m³/d, w tym ok. 30 % stanowią ścieki z Mościsk. Ścieki z kanalizacji z Mościsk kolektorem biegnącym w ulicy Arkuszowej są kierowane do systemu kanalizacyjnego Warszawy.

Ścieki z zakładu dla niewidomych w Laskach są oczyszczane w zakładowej oczyszczalni typu Biokon, z której to ścieki są odprowadzane do gruntu.

Gmina Kampinos

System wodociągowy obejmuje miejscowość Kampinos oraz wsie na terenie gminy Kampinos. Długość sieci wodociągowej w 2002 r. wynosiła 88,9 km, a ilość przyłączy wodociągowych 1.352 szt.

Na terenie gminy jest zlokalizowana gminna oczyszczalnia ścieków, która oczyszcza ścieki dopływające kanalizacją oraz dowożone taborem asenizacyjnym. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 5,7 km. Przepustowość oczyszczalni 240 m³/d.

Jest to oczyszczalnia biologiczna z wykorzystaniem metody osadu czynnego z napowietrzaniem drobnopęcherzykowym.

Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni jest rów UK, dopływ rzeki Utraty.

Gmina Leszno

System wodociągowy ma długość 94,5 km, a ilość przyłączy wodociągowych wynosi 1.770 sztuk, w tym 1.653 przyłączy do gospodarstw indywidualnych.

System kanalizacyjny obsługuje miejscowość Leszno. Na terenie gminy nie ma oczyszczalni ścieków. Ścieki są kierowane do miejskiej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie sąsiedniej gminy tj. w Błoniu. Liczba mieszkańców, która korzysta z systemu kanalizacyjnego wynosi ok. 2.061, stanowi to 63% ogólnej liczby mieszkańców. Długość sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni wynosi 16,1 km.

Gmina Łomianki

System wodociągowy na terenie gminy ma długość 24, 9 km, a ilość przyłączy wodociągowych wynosi 870 szt.

System kanalizacyjny obsługuje część miasta Łomianki. Jest to sieć sanitarna odprowadzająca ścieki do oczyszczalni o długości 28,2 km. Średnia ilość odprowadzanych ścieków wynosi 1159 m³/d. Liczba mieszkańców, która korzysta z usług kanalizacyjnych wynosi 6.000, stanowi to ok. 45% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Oczyszczalnia obecnie obsługuje część miasta Łomianki. Przepustowość oczyszczalni 4.240 m³/d. Jest to oczyszczalnia typu mechaniczno – biologicznego z podwyższonym usuwaniem biogenów. Do oczyszczalni dopływają także ścieki z zakładów przemysłowych (m.in. przetwórstwo tworzyw sztucznych, przemysł drzewny), które stanowią 7,1% ogólnej ilości ścieków. W oczyszczalni oczyszczane są również ścieki dowożone taborem asenizacyjnym.

Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni jest rzeka Wisła.

Gmina Ożarów Mazowiecki

System wodociągowy ma długość 119,8 km. Układ sieci wodociągowej dla zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę powiązany jest z wodociągiem sąsiedniej gminy Leszno. Ponadto mieszkańcy gminy są zaopatrywani w wodę z ujęć niebędących własnością gminy.

System kanalizacyjny obsługuje ok. 47,6% mieszkańców gminy. Łączna jego długość wynosi 24 km. Część ścieków z terenu gminy odprowadzana jest do oczyszczalni MPWIK w Pruszkowie, a pozostałe kierowane są do oczyszczalni ścieków niebędących własnością gminy.

Gmina Stare Babice

System wodociągowy ma długość 111 km, a ilość przyłączy wodociągowych wynosi 3600. Układ sieci wodociągowej dla zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę powiązany jest z wodociągiem warszawskim dla wschodniej części gminy oraz ujęciem Feliksów w sąsiedniej gminie Leszno dla części zachodniej. Jedynie część centralna gminy zaopatrywana jest z ujęcia położonego na terenie gminy w Starych Babicach.

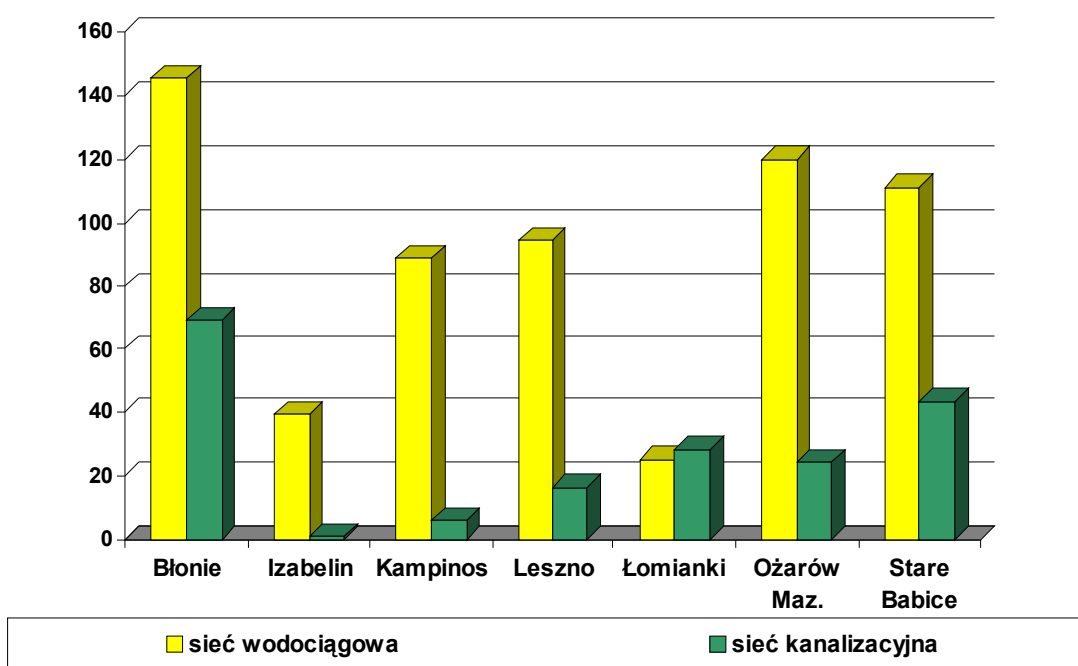
Na obszarze gminy istnieją dwa systemy zorganizowanego odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych:

1. układ kanalizacji sanitarnej obejmujący wsie: Stare Babice, Kwirynów, część Janowa, część Zielonki, Lipków, Latchorzew (bez ulicy Warszawskiej) kierujący ścieki do oczyszczalni w Starych Babicach;
2. układ kanalizacji sanitarnej obejmujący miejscowości Blizne Łaszczyńskiego i Blizne Jasińskiego kierujący ścieki do kanalizacji warszawskiej.

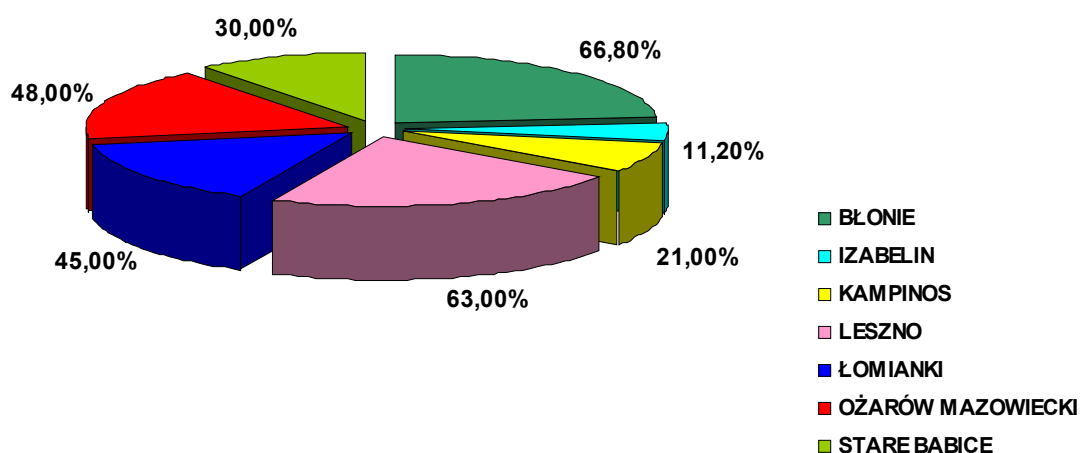
Przepustowość gminnej oczyszczalni ścieków wynosi 1200m³/d. Ścieki doprowadzane są systemem kanalizacyjnym o długości 43 km oraz dowożone wozami asenizacyjnymi. Ilość przyłączy kanalizacyjnych wynosi 1000. Do oczyszczalni siecią kanalizacyjną dopływa średniodobowo ok. 995 m³/d ścieków, a ilość ścieków dowożonych wynosi średniodobowo ok.162 m³/d. Jest to oczyszczalnia biologiczna – reaktor trójfazowy ze zintegrowanym biologicznym usuwaniem węgla i związków biogenych (metoda osadu czynnego).

Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni jest rów Z-7 dopływ Kanału Zaborowskiego.

Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w gminach na terenie powiatu [km]

Udział mieszkańców korzystających z usług kanalizacyjnych w ogólnej liczbie mieszkańców gminy [%]

Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi

Ilość ścieków (dam ³)	2000 r.	2001 r.
ogółem	2.694	2.903
OCZYSZCZANE razem	2.187	2.343
mechanicznie	9	7
biologicznie	1.804	1.854
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	374	482
NIEOCZYSZCZANE razem	507	560
przemysłowe	48	18
komunalne	459	542

Źródło: raporty WIOŚ 2000 i 2001 r.

5.3. Stan czystości wód powierzchniowych

Na podstawie badań monitoringowych wód powierzchniowych prowadzonych przez Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie stan czystości rzek na terenie powiatu przedstawia się jak poniżej:

- **Rzeka Wisła** na terenie powiatu jest monitorowana w jednym punkcie pomiarowo kontrolnym – Dziekanów Polski. Jakość jej wód na odcinku biegnącym przez teren naszego powiatu ma charakter pozaklasowy ze względu na ponadnormatywne zanieczyszczenia fizyko-chemiczne i bakteriologiczne. Dopływ dużej ilości ścieków z Warszawy powoduje zmniejszenie ilości tlenu rozpuszczonego i wzrost prawie wszystkich badanych parametrów. Wzrost zauważono przede wszystkim w parametrach: tlenochłonnych (BZT₅, ChZT-Cr i ChZT-Mn) i biogennych (fosforanach, fosforze ogólnym i azocie ogólnym oraz jego formach: amonowym, azotanowym i Kjeldahla). Rzeka ma jednak duże zdolności samooczyszczania się. Już po ok. 10 km w następnym punkcie pomiarowo kontrolnym Kazuń (teren powiatu sąsiedniego) stwierdzono poprawę jakości wody pod względem fizykochemicznym. Na całej długości rzeki stwierdza się zakwity okrzemkowo-zielenicowe trwające od wiosny do jesieni potwierdzeniem, czego jest bardzo wysokie stężenie chlorofilu. Na naszym terenie Wisła jest odbiornikiem ścieków z oczyszczalni miejskiej w Łomiankach.
- **Rzeka Utrata** na całej długości ma charakter pozaklasowy ze względu na większość badanych parametrów. Woda ma nienaturalną barwę i specyficzny zapach. Badania laboratoryjne wykazały, że w wodzie prawie w ciągu całego roku nie było tlenu rozpuszczonego. Zawartość substancji organicznych łatwo rozkładalnych (BZT₅) wynosiła nawet 100 mgO₂/dm³, obserwowano również wysokie stężenia związków azotowych, fosforowych i stałe występowanie bakterii z grupy coli. Podobną jakość mają główne dopływy Utraty na terenie powiatu, a są to: Rokitnica Stara, Rokitnica Nowa, Korytnica i Kanał Ożarowski. Utrata jest bezpośrednim lub pośrednim odbiornikiem ścieków z wielu zakładów oraz komunalnych oczyszczalni. Rzeka nie zmieniała jakości wody na przestrzeni kilku ostatnich lat. Teren zlewni rzeki Utraty stanowią tereny uprzemysłowione oraz tereny użytkowane rolniczo.
- **Kanał Łasica** i jego dopływy (Kanał Zaborowski, Kanał Olszowiecki), które odwadniają obszar Puszczy Kampinoskiej, cechuje zupełnie inna jakość wód niż wody w zlewni rzeki Utraty. Jakość wód w ciekach tu płynących przeważnie odpowiada II – III klasie czystości. Zdarzają się jednak sytuacje, że przy dużych spływach powierzchniowych (przeważnie po długotrwałych opadach) jakość wód ulega pogorszeniu.

5.4. Gospodarka odpadami stałymi

Z danych GUS wynika, że na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego powstaje rocznie około 100 ton³ odpadów komunalnych (108,2 ton³ w 2001 r.).

Odpady komunalne są segregowane „u źródła” jedynie w niewielkim stopniu. Odpady komunalne z terenu powiatu są usuwane na podstawie umów cywilnoprawnych.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego nie ma sortowni odpadów oraz czynnych składowisk odpadów. W Szczytnie, gm. Kampinos i w Starych Babicach znajdują się natomiast dwa nieczynne wysypiska odpadów. Odpady przemysłowe w znacznej części są selektywnie zbierane oraz przekazywane do wykorzystania lub unieszkodliwienia.

Bilans odpadów pochodzenia przemysłowego w 2000 r. w tys. Mg				
Wytworzone	Wykorzystane	Unieszkodliwione	Składowane	Czasowo magazynowane
10,2	6,6	1,3	0,6	3,8

Źródło: WIOŚ 2001 r.

5.5. Ochrona powietrza

Znaczący wpływ na stan powietrza atmosferycznego na terenie powiatu mają:

- instalacje energetycznego spalania paliw /należące do osób fizycznych, zakładowe i osiedlowe/, które są źródłem emisji głównie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, dwutlenku węgla i pyłu,
- instalacje przemysłowe, które są źródłem emisji różnego rodzaju substancji zanieczyszczających,
- transport towarów i ludzi, który jest źródłem emisji głównie dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, dwutlenku węgla, benzenu i pyłu.

Z oceny jakości powietrza dokonanej przez Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wynika, że stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ołowiu oraz ozonu na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego są niższe od poziomów dopuszczalnych. Jedynie stężenia pyłu mieszczą się pomiędzy poziomem dopuszczalnym, a poziomem dopuszczalnym powiększonym o margines tolerancji. Wzrost zanieczyszczenia notuje się w okresie grzewczym.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego nie występują żadne stacje sieci podstawowej monitoringu zanieczyszczenia powietrza. W ramach sieci regionalnej prowadzone są natomiast pomiary na terenie Kampinoskiego Parku Narodowego w rezerwacie Pożary (gm. Kampinos).

5.6. Ochrona przed hałasem

Hałas jest jednym z problemów, którego znaczenie wzrosło w ostatnich latach. Związane jest to m.in. ze znacznym przyrostem liczby samochodów i postępująca urbanizacją.

Głównym źródłem uciążliwości w Powiecie Warszawskim Zachodnim jest komunikacja drogowa, a w szczególności trasy Warszawa-Poznań, Warszawa-Gdańsk, Warszawa-Sochaczew. Hałas kolejowy ma znaczenie marginalne, gdyż na terenie powiatu zlokalizowana jest jedna linia kolejowa: Warszawa – Sochaczew.

Hałas przemysłowy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi i usługowymi (stolarniami, zakładami obróbki drewna, zakładami produkującymi wyroby z tworzyw sztucznych).

6. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

Na koniec czerwca 2003 r. w systemie REGON było zarejestrowanych 11.357 podmiotów gospodarczych, w tym podmioty sektora prywatnego stanowiły 98,4% ogółu podmiotów gospodarczych działających w powiecie. Najliczniejszą grupę podmiotów gospodarczych stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 73,9% (8.396 podmiotów). Z kolei spółki z przewagą kapitału zagranicznego stanowiły 2,6% ogółu podmiotów gospodarczych (295 podmiotów).

Według danych biuletynu statystycznego województwa mazowieckiego na terenie naszego powiatu działa 8 przedsiębiorstw państwowych oraz 52 spółdzielnie.

Dominującą formą prowadzenia działalności gospodarczej jest działalność rejestrowana na osoby fizyczne i rozliczana w oparciu o przepisy dotyczące podatku PIT.

W powiecie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zarejestrowały do końca czerwca 2003 r. 8.396 podmiotów gospodarczych w następujących branżach:

Przetwórstwo przemysłowe	1.009
Budownictwo	1.032
Handel i naprawy	2.974
Hotele i restauracje	210
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	972
Pośrednictwo finansowe	251
Obsługa nieruchomości i firm, nauka	1.029

Z zarejestrowanych 1.035 spółek według prawa handlowego, 899 zostało zarejestrowanych jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w tym z przewagą kapitału zagranicznego 294, 28 podmiotów zarejestrowano w formie spółki akcyjnej. Zarejestrowane zostało również 5 spółek skarbu państwa, w tym 3 w formie jednostkowej spółki skarbu państwa.

Na podstawie danych uzyskanych podczas powszechnego spisu ludności możemy wysunąć tezę, iż nasz powiat dysponuje dużym potencjałem ludności w wieku powyżej 14 roku życia – stanowi ona ponad 86% tj. 78,5 tys., z czego aktywni zawodowo to 45,2 tys. W tym pracujący to 38,4 tys. Współczynnik aktywności zawodowej dla naszego powiatu wynosi 59,1 i jest on najniższy w regionie warszawskim.

Na terenie powiatu na dzień 31 XII 2001 r. zatrudnionych było 2.1637 osób, z czego w: przetwórstwie przemysłowym 7.131 osób, handlu i naprawach 4.534 osób, transporcie, gospodarce magazynowej i łączności 2.371, budownictwie tylko 858, co może świadczyć o występowaniu dużej szarej i czarnej strefy w tym sektorze.²

W Powiecie Warszawskim Zachodnim sytuacja na rynku pracy stale się pogarsza. Rosnąca liczba bezrobotnych i malejące potrzeby kadrowe zgłaszane przez pracodawców sprawiają, że pogłębia się stan nierównowagi między podażą a popytem na rynku pracy, efektem, czego jest dalszy wzrost bezrobocia.

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

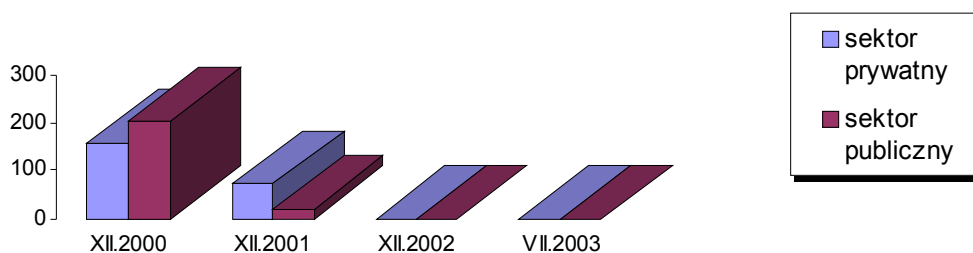
Rok	Liczba bezrobotnych ogółem	Zmiana w odniesieniu do poprzedniego roku	Stopa bezrobocia
2000	3182 – grudzień 00	–	8% – grudzień 00
2001	4452 – grudzień 01	+1270	11,1% – grudzień 01
2002	4998 – grudzień 02	+546	11,8% – grudzień 02
2003	5375 – lipiec 03	+377	12,7% – czerwiec 03

Źródło: opracowanie PUP

² Rocznik statystyczny 2002 r.

W okresie kwiecień 2000 r. - kwiecień 2003 r. stopa bezrobocia dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego zwiększyła się ponad dwukrotnie (z 6% w kwietniu 2000 r. do 12,7% w kwietniu 2003 r.), a liczba bezrobotnych ogółem wzrosła z 2.362 do 5.375. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych 1.261 to osoby, które dotychczas nie pracowały, w tym 151 osób to absolwenci. Lokalny rynek pracy uległ istotnym zmianom. Zlikwidowane zostały duże zakłady pracy: PGR-y, Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne, cukrownie, Huta Szkła w Ożarowie Mazowieckim, TELE - FONIKA KABLE w Ożarowie Mazowieckim MERA - BŁONIE. Z rynku o charakterze rolno -przemysłowym przekształcił się w rynek handlowo – usługowy, z przewagą małych i średnich zakładów pracy, będących w rękach prywatnych prowadzących działalność magazynową, handlową, usługową, hurtowniczą, sporadycznie zgłaszających wolne miejsca zatrudnienia lub wykonywania pracy. Warunki pracy są mało stabilne, a często ograniczają się tylko do pracy sezonowej.

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

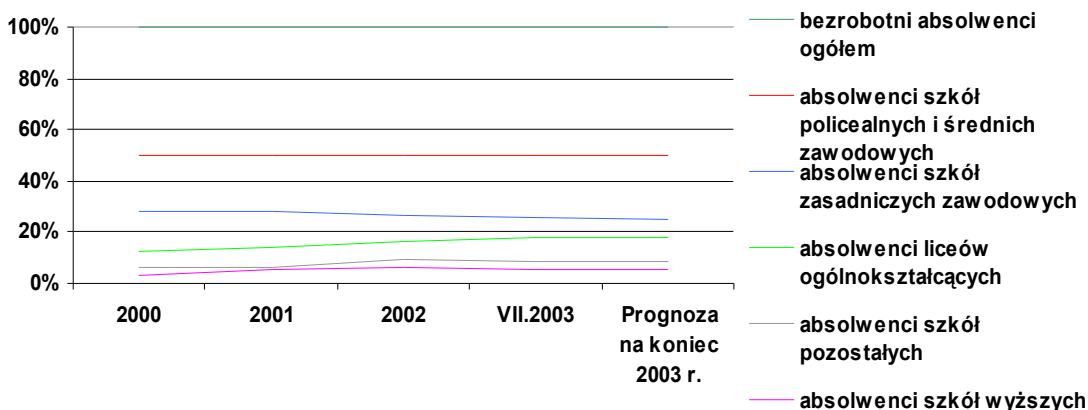
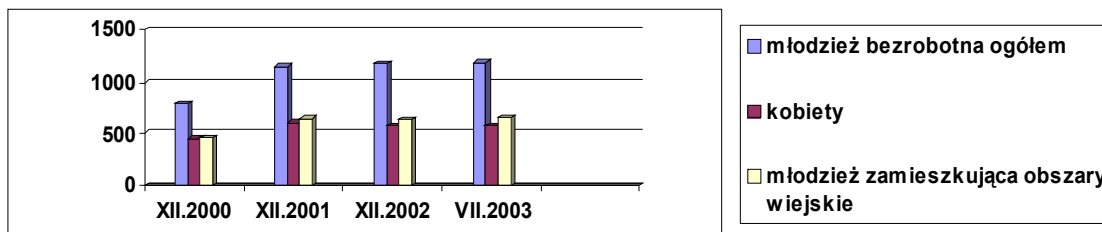

Źródło: opracowanie PUP (dane dotyczą końca miesiąca sprawozdawczego.)

Powyższe względy zadecydowały o wyborze adresatów dodatkowych działań urzędu:

- absolwentów szkół,
- osób zwalnianych z likwidowanych zakładów pracy (zwłaszcza TELE - FONIKI KABLE i MERY BŁONIE), osób długotrwale bezrobotnych.

Bezrobocie wśród młodzieży (18 – 24 lata)

Zatrudnienie tych grup bezrobotnych jest problemem bardzo trudnym, zwłaszcza wobec pogarszającej się sytuacji na lokalnym rynku pracy. Szansę tych osób na pracę zależą od ich kwalifikacji, ich determinacji w poszukiwaniu pracy, od ich postaw wobec zmian, powołania strefy ekonomicznej.

Struktura Bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu

Liczba bezrobotnych w poszczególnych gminach w latach 2000-2003

Gmina	2000	2001	2002	2003
Błonie	777 (448)	1.310 (612)	1.223 (551)	1.337 (619)
z prawem do zasiłku	111	168	143	165
Izabelin	265 (132)	369 (178)	411 (185)	417 (180)
z prawem do zasiłku	48	51	55	43
Kampinos	213 (109)	260 (137)	308 (161)	300 (145)
z prawem do zasiłku	30	33	37	35
Leszno	440 (226)	512 (256)	541 (274)	551 (286)
z prawem do zasiłku	67	77	62	70
Łomianki	484 (252)	709 (345)	917 (426)	1.010 (473)
z prawem do zasiłku	72	122	115	120
Ożarów Mazowiecki	704 (338)	887 (418)	1064 (467)	1.170 (539)
z prawem do zasiłku	114	166	159	228
Stare Babice	282 (141)	405 (187)	486 (217)	599 (266)
z prawem do zasiłku	56	56	65	105
Ogółem	3.165 (1.646)	4.452 (2.133)	4.950 (2.281)	5.384 (2.508)
z prawem do zasiłku	498	673	636	766

Źródło: Dane PUP, w nawiasach podano liczbę bezrobotnych kobiet.

Wydatki z funduszu pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2000 - 2003

Lp.	Wyszczególnienie	2000 (IV XII)	2001	2002	2003 Plan	Razem wydatki kol. 3+4+5+6
					Wykonanie na 31.08.03 r.	
1	2	3	4	5	6	7
1.	szkolenia	281.760	10.642	43.823	603.385	657.019
					320.794	
2.	prace interwencyjne	59.636	100.340	23.627	209.920	337.754
					154.151	
3.	roboty publiczne	762.524	561.659	328.937	1.080.000	2.021.423
					368.303	
4.	refundacje wynagrodzeń absolwentów	11.244	44.644	24.399	61.885	111.109
					30.822	
5.	staże absolwenckie	-	-	88.296	832.010	507.951
					419.655	
6.	pożyczki dla bezrobotnych	105.000	-	-	150.000	105.000
7.	refundacje za młodocianych	limitowane od roku 2003			13.900	9.173
					9.173	
	Wykonanie	1.220.164	717.285	509.082	2.951.100	3.749.429
					1.302.898	

Źródło: opracowanie PUP

Średni koszt przeszkolenia jednego bezrobotnego w latach 2000 – 2003 wyniósł.

w 2000 roku 1145,36 pln
w 2001 r.oku 1064,20 pln
w 2002 roku 617,22 pln
w 2003 roku 1438,53 pln

Do końca 2003 szkolenia odbędzie jeszcze około 230-250 osób.

W celu przeciwdziałania niepokojącym procesom społecznym takim jak:

- stale pogarszająca się sytuacja na lokalnym rynku pracy,
- utrzymujący się wyż demograficzny,
- niewystarczająca w stosunku do potrzeb ilość środków finansowych pozostających w gestii Funduszu Pracy,

niezbędne jest:

- posiadanie aktualnej diagnozy z zakresu struktury i popytu na lokalnym rynku pracy oraz możliwości zawodowych osób pozostających bez pracy,
- wsparcie absolwentów wchodzących na rynek pracy i rozpoczynających kariery zawodowe,
- dostosowanie kwalifikacji osób zwalnianych z likwidowanych i restrukturyzowanych zakładów pracy dla potrzeb lokalnego rynku pracy,
- prowadzenie działań mających na celu ułatwienie ponownego wejścia na rynek pracy osobom zwalnianym z likwidowanych zakładów pracy oraz osobom długotrwale pozostającym bez pracy.

7. ROLNICTWO

Południowa część powiatu, gminy: Ożarów Mazowiecki, Błonie, a także Leszno to tereny z wielkimi tradycjami rolniczymi. Najbardziej rozwinęło się tu warzywnictwo. Na doskonałych glebach produkowana jest żywność, która jest eksportowana i trafia na stołeczny rynek. Nie przypadkowo na terenie powiatu powstał w Broniszach, koło Ożarowa Mazowieckiego Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy, największy tego typu rynek w Polsce.

Warunki agroprzyrodnicze

Klimat

Klimat powiatu kształtują masy powietrza oceanicznego i kontynentalnego (z przewagą tych ostatnich). Średnia roczna temperatura przekracza 8°C, opady 500–600 mm., okres wegetacyjny 195–210 dni.

Klimat powiatu należy ocenić jako korzystny, nieodbiegający zasadniczo od klimatu regionu.

Gleba

Na terenie tarasu wysokiego na łąkach wstęgowych (warstwowo) rozwinęły się gleby pyłowe i czarne ziemie. Poniżej granicy tarasu wysokiego rozwinęły się tereny torfowiskowe z piaskami eolicznymi w charakterze wydmi.

W powiecie występują czarne ziemie zdegradowane, czarne ziemie właściwe brunatne wylugowane, pseudobielicowe z utworów pyłowych. Przeważają gleby pszenne dobre, żytnie bardzo dobre i dobre, występują również kompleksy pszenne bardzo dobre i żytnie słabe.

Struktura powierzchni terenów według form własności w Powiecie Warszawskim Zachodnim przedstawia się następująco:

- Prywatne – 30.571 ha. – 57,36%
- Gminne – 1.123 ha. – 2,11%
- AWRSP – 2.416 ha. – 4,53%
- Spółdzielcze – 342 ha. – 0,64%
- Inne – 18.847 ha. – 35,36%

Procentowa struktura gruntów w Powiecie Warszawskim Zachodnim.

Wyszczególnienie	Powierzchnia ogólna w ha	Użytki rolne w procentach					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		Razem	Grunty rolne	Sady	Łąki	Pastwiska		
Powiat	53.299	61,8%	49,6%	1,6%	7%	3,6%	24,9%	13,3%
<i>w tym poszczególne gminy:</i>								
Błonie	8.584	84,5%	76,9%	1,8%	3,5%	2,3%	0,2%	15,3%
Łomianki	3.806	45%	35%	2,6%	1,8%	5,6%	15,1%	39,9%
Ożarów Mazowiecki	7.134	83,9%	79%	0,8%	2,5%	1,6%	0,7%	15,4%
Izabelin	6.498	12,2%	7,1%	4%	1,5%	3,2%	73,7%	14,1%
Kampinos	8.425	73,2%	44,6%	4%	19,3%	5,3%	18,8%	8%
Leszno	12.503	52%	39,3%	1,1%	8,4%	3,2%	41,4%	6,6%
Stare Babice	6.349	70,4%	59%	0,7%	6,5%	4,2%	17,3%	12,3%

Źródło: Rocznik statystyczny 2002.

Procentowa struktura użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych w Powiecie Warszawskim Zachodnim.

Wyszczególnienie	Powiat	Błonie	Izabelin	Kampinos	Leszno	Łomianki	Ożarów Mazowiecki	Stare Babice
Użytki rolne w %	61,8%	84,5%	12,2%	73,2%	52%	45%	83,9%	70,4%
Lasy i grunty leśne w %	24,9%	0,2%	73,7%	18,8%	41,4%	15,1%	0,7%	17,3%

Źródło: Rocznik statystyczny 2002 r..

Struktura powierzchni gospodarstw rolnych Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Powierzchnia	0-2 ha	2-10 ha	10-15 ha	15 ha i więcej
Ilość gospodarstw	2.874	2 331	256	237

Źródło: spis rolny 2002 r.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w wybranych powiatach

Powiat	Warszawski Zachodni	Grodziski	Sochaczewski	Nowodworski	Pruszkowski
Powierzchnia Gospodarstw w ha	34.045	22.233	48.912	37.215	17.167
Liczba Gospodarstw	5.698	4.720	9.745	5.834	4.348
Średnia wielkość w ha	5,97	4,71	5,01	6,37	3,95

Źródło: spis rolny 2002 r.

Rodzaje i powierzchnia głównych upraw w Powiecie Warszawskim Zachodnim

Rodzaj Zasiewu	Powierzchnia w ha
Pszenica ozima	2.048
Pszenica jara	2.173
Żyto	1.506
Pszenżyto ozime	159
Pszenżyto jare	154
Owies	439
Jęczmień ozimy	18
Mieszanka zbożowa	723
Ziemniaki	3.228
Ogórki	187
Jabłka	209
Gruszki	15
Wiśnie	58

Źródło: spis rolny 2002 r.

Struktura hodowli zwierzęcej w Powiecie Warszawskim Zachodnim

Wyszczególnienie	Bydło	Świnie	Kozy	Drób
Ilość w sztukach	3.725	1.898	26	257.070
Liczba gospodarstw	434	119	1	4
Liczba sztuk na 1 gospodarstwo	8,58	15,95	26	64.267

Źródło: Powiatowy Inspektorat Weterynarii

Zmieniające się uwarunkowania gospodarcze spowodowały, że rolnictwo przestało być bazą ekonomiczną zapewniającą wystarczające warunki rozwoju. Produkcja rolna pozostaje stale zmieniającą się orientacją działalności gospodarczej.

Ziemia w rolnictwie jest naturalnym zasobem przyrodniczym, miejscem najważniejszych procesów pracy i produkcji.

Utrudnienia wynikające ze specyficznych warunków naturalnych i stosowane z przyczyn ekonomicznych uproszczenia w technologii uprawy roli i roślin powodują niekontrolowane ubytki próchnicy, wzrost zachwaszczenia chwastami uciążliwymi, znaczne występowanie chorób i szkodników roślin uprawnych.

Rolnictwo powiatu cechuje:

- ⇒ Niewysoka i zróżnicowana efektywność produkcji.
- ⇒ Niski dysparytet dochodów rolniczych.
- ⇒ Obawa przed napływem dotowanych produktów rolnych z zagranicy.
- ⇒ Brak integracji w środowisku wiejskim.
- ⇒ Niedostateczna wiedza o członkostwie w UE.

8. TURYSTYKA I REKREACJA

Piękne krajobrazy powiatu stwarzają wielkie możliwości rozwoju turystyki. Powiat Warszawski Zachodni położony obok Warszawy jest doskonałym miejscem relaksu dla zmęczonych wielkomiejskim gwarem warszawiaków. Stare dworki, pałace, miejsca historyczne, szlaki piesze i rowerowe biegnące przez Puszcę Kampinoską, wypoczynek nad wodą lub w siodle, to propozycje na zorganizowanie ciekawych wycieczek.

Okolo 33% powierzchni powiatu zajmuje Kampinoski Park Narodowy. Jego obszar charakteryzuje się bardzo urozmaiconą, jak na tereny nizinne, rzeźbą terenu. Krajobraz jest pełen kontrastów, w którym dominują wydmy i tereny bagienne. Flora Puszczy Kampinoskiej ukształtowana została w ciągu ostatnich kilkunastu tysięcy lat. W Parku występuje 51 gatunków drzew i 47 gatunków krzewów. Najczęściej występują: sosna, olcha czarna, dąb oraz brzoza. Na żyznych glebach rosną wielogatunkowe lasy liściaste złożone z dębów, grabów, lip i klonów. Na terenie Puszczy występuje około 16,5 tys. gatunków zwierząt. Największym z 50 gatunków ssaków jest łoś, będący symbolem Kampinoskiego Parku Narodowego. Liczne są też samy, dziki i jelenie, a także bobry. Przedstawicielami drapieżników są m.in. kuny, lisy, jenoty oraz rysie, które po wielu latach nieobecności powróciły w puszczańskie stępy.

Wyjątkowa wartość Kampinoskiego Parku Narodowego polega na tym, iż posiada on nie tylko walory przyrodnicze, ale jest także prawdziwą skarbnicą dziejów narodowych. Na terenie Parku zachowały się liczne zabytki architektury: m.in. kościół w Kampinosie, dworek w Lipkowie oraz mogiły i miejsca pamięci.

Pejzaż Puszczy Kampinoskiej wielokrotnie był natchnieniem dla artystów i poetów. Z jej plenerów korzystają malarze, fotograficy, reżyserzy.

Kampinoski Park Narodowy odwiedza rocznie ok. 1 mln osób. Mają oni do dyspozycji 350 szlaków turystycznych, 200 kilometrowy tzw. Kampinoski Szlak Rowerowy (załącznik Nr 2 do strategii) parkingi i pola wypoczynkowe.

BAZA TURYSTYCZNA NA TERENIE POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

BAZA NOCLEGOWA

Gmina Błonie

- Hotel „IHAR” w Radzikowie – 49 miejsc noclegowych
- Hotel „PEKAES Multi – Spedytor” ul. Spedycyjna 1 – 72 m. noclegowe
- Hotel „JANKAZ” ul. Sochaczewska 33a – ok. 60 m. noclegowych
- Hotel „DERBY” ul. Powstańców 60 – 50 m. noclegowych
- Hotel „ANTON” ul. Grodziska 54a – 32 m. noclegowe

Gmina Izabelin

- Bar „Bratek” 05-080 Izabelin, ul. 3 Maja 48a, tel. 752-27-26, 10 miejsc
- Centrum Edukacji KPN, Izabelin, ul. Tetmajera 38 – 30 miejsc

Gmina Leszno

- Hotel „Julinek”
- Lonota Małgorzata, Szymanówek – 10 miejsc
- Dmoch Alina, Rostoka – 12 miejsc
- Lipiński Marek, Gawartowa Wola – 4 miejsca

Gmina Łomianki

- Bursa przy Centrum Dydaktyczno Sportowym, ul. Staszica – 30 osób

Gmina Ożarów Mazowiecki

Hotel REST, Mory, ul. Poznańska 33 – 117 pokoi, restauracja, parking

Hotel MAZURKAS TRAVEL, Ożarów Maz., ul. Pozańska 177 – 132 pokoje, restauracja, kawiarnia, bar, parking

Hotel POMIAN – Ożarów Maz., ul. Mickiewicza 5a – 18 pokoi, restauracja, parking

GOSPODARSTWA AGROTURYSTYCZNE

Gmina Błonie

Konstantów – Alicja i Bogusław Królasik

Łązniewek – Grażyna i Tadeusz Konarsey

Gmina Kampinos

Jerzy Brzeziński, Kampinos, ul. Dolna 8a

Barbara Szulczyńska, Podkampinos 6

Zofia Modrzejewska, Pasikonie 9

Ludwik Kwiatkowski, Strzyżew 2

Beata Dmoch, Zawady 7a

Zofia Osińska, Zawady 3

Gmina Leszno

Lonota Małgorzata, Szymanówek

Dmoch Alina, Roztoka

Lipiński Marek, Gawartowa Wola 47

ATRAKCJE TURYSTYCZNE

Gmina Błonie

- Kościół św. Trójcy w Błoni, ufundowany w 1257 roku przez księcia Mazowieckiego Konrada II. Posiada styl wczesnogotycki z elementami romańskimi. Przebudowywany był w stylu gotyckim, a później barokowym.
- Grodzisko wczesnośredniowieczne z XI-XII wieku (2 km. od centrum miasta, przy trasie Warszawa-Poznań).
- Klasycystyczny ratusz, siedziba władz gminy, zbudowany w latach 1842-1843. Spłonął w 1914 r., a gruntownie odrestaurowany został w latach 1995-96.
- Dworek „Poniatówka” z poł. XIX wieku.
- W Passie – pałac klasycystyczny, wzniesiony po 1830 r., a przebudowany ok.1840 r. Zachowany został oryginalny układ pomieszczeń i detal architektoniczny. W tym samym wieku założono romantyczny park angielski.
- W Rochalichach – cmentarzysko z okresu lateńskiego (IV-I w. p.n.e.) – niezwykle cenny zabytek archeologiczny.
- W Rokitnie – Kościół Wniebowstąpienia NMP, zbudowany w 1676 r., według projektu Tomasza J. Belottiego – architekta Jana III Sobieskiego.
- Parki dworskie w Faszczycach z XIX w. i w Bieniewie z pocz. XX w.
- Miejskie kąpielisko (woda I klasy czystości).

Gmina Izabelin

- Laski – Zakład dla Niewidomych – drewniana kaplica Matki Boskiej Anielskiej z 1925 r. zbudowana wg. projektu Łukasza Wolskiego w stylu zakopiańskim. Wewnątrz m.in. rzeźby Chrystusa z XVII i XVIII w. oraz obraz św. Franciszka z Asyżu szkoły włoskiej z XVIII w.

Gmina Kampinos

- Drewniany kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP w Kampinosie z przełomu XVIII i XIX w., dom parafialny, dzwonnica, kilkusetletnie dęby „Stefan” i „Fryderyk”.
- Kampinos – późnoklasycystyczny dworek z I poł. XIX w. Ma on naroża ujęte parami pilastrów toskańskich. W styczniu 1863 r. mieścił się w nim sztab powstańczy Zygmunta Padewskiego.
- Kościół parafialny w Zawadach.
- Kaplica w Bromierzyku.
- Łazy – dwór murowany z II poł. XVIII w. zbudowany dla starosty płckiego i płońskiego Onufrego Bramańskiego. Zachowała się również oficyna oraz pozostałości parku.
- Strzyżew – barokowo-klasycystyczny dwór z II poł. XVIII w.
- Szczytno – drewniany, klasycystyczny dwór, zbudowany na początku XVIII w. W pobliżu pozostałości parku.
- Przydrożne figurki, kapliczki i krzyże rozsiane po terenie całej gminy.
- Miejscowość **GRANICA**, na skraju Kampinoskiego Parku Narodowego. Znajduje się tu Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny Kampinoskiego Parku Narodowego, tj. Muzeum Puszczy Kampinoskiej, punkt informacji turystycznej, cmentarz wojenny z 1939 r., skansen budownictwa puszczańskiego, alejka dydaktyczna oraz aleja III Tysiąclecia. 2 parkingi z przygotowanymi placami zabaw dla dzieci, miejscem na ognisko i grilla, kiosk ze słodyczami i napojami; lokal „DZIĘCIOŁ” PP. Hanny i Marka Deles, organizujący imprezy na zamówienie. Można także skorzystać z przejazdu wozem konnym (zimą saniami – kulig) oraz z koni wierzchowych. Usługi w tym zakresie świadczą: Antoni Gawart – Kampinos, ul. Chopina 58, i Paweł Sadowski – Zawady 1.
- Dolina rzeki Utraty, gdzie w miejscowości Zawady planowana jest budowa zalewu oraz przystani dla kajaków na granicy Gminy Kampinos i Sochaczew, a także 3-kilometrowa aleja lipowa łącząca miejscowości Łazy i Zawady.

Gmina Leszno

- Gawartowa Wola – dwór i park.
- W Lesznie- barokowy pałac, wzniesiony prawdopodobnie w 1 poł. XVIII w. dla Łuszczewskich herbu Korczak. Niejednokrotnie ulegał on różnym przeobrażeniom; Przebudowano wnętrza pałacowe, zmieniano elewacje, dobudowano nowe skrzydło. Pałac pośrodku elewacji frontowej ma trójosiowy ryzalit. Na elewacjach znajduje się neorokokowa dekoracja z 2 poł. XIX w. Zachował się także park, założony w XVIII w., a przekształcony w XIX wieku przez rodzinę Bershonów.

- Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Lesznie. Murowany w stylu neogotyckim, wzniesiony w latach 1849-1898 według projektu Konstantego Wojciechowskiego.
- W Zaborowie – Kościół parafialny p.w. św. Anny. Murowany, klasycystyczny, wzniesiony w 1791 r. według projektu Hilarego Szpilowskiego. Tuż obok znajduje się plebania i kuźnia z XIX w.
- W Zaborowie – Pałac wzniesiony w latach 1901-1903 na miejscu wcześniejszego dworu Izbińskich. Jest to pałac murowany eklektyczny z przewagą form barokowych i klasycystycznych, z elementami secesyjnymi. Pośrodku korpusu głównego znajdują się trójosiowe ryzality zwieńczone barokowymi szczytami. Przed ryzalitem frontowym znajduje się portyk, składający się z dwóch czworobocznych skrajnych filarów i dwóch kolumn. Po bokach korpusu znajdują się: oranżeria i łącznik, którym przechodzi się do pawilonu kuchennego. Pałac położony jest w dużym parku z 1 poł. XIX w., który opada tarasami w kierunku dwóch stawów.
- W Zaborówku – pałac prawdopodobnie z 1 poł. XIX w. Wielokrotnie był przebudowywany i rozbudowywany. W stylu klasycyzmu i neorenesansu. Pałac posiada trzy obustronne piętrowe ryzality: dwa skrajne zwieńczone trójkątnymi szczytami i ryzalit zwieńczony szczytami uskokowymi. Ten ostatni ryzalit poprzedzony jest czterokolumnowym portykiem, podtrzymującym taras piętra i podjazd. Budynek otaczają pozostałości parku.
- Leszno, Kościół Narodzenia św. Jana /Mariawitów/.
- Leszno, „Cukrownia Michałów z 1919 r.

Gmina Łomianki

- Kapliczki przydrożne w Burakowie i przy ul. Wrzosowej w Łomiankach.
- Dąbrowa Leśna – zabytkowe wille przy ul. Partyzantów.
- Zespół niezagospodarowanych starorzeczy Wisły: jezioro Pawłowskie, jezioro Fabryczne, jezioro Dziekanowskie.
- Przeprawa promowa przez Wisłę w Burakowie do Tarchomina, jest ona połączona ze ścieżką rowerową.

Gmina Ożarów Mazowiecki

- Klasycystyczny dwór, wzniesiony na pocz. XIX w. Posiada nowsze drewniane części: przedsionek i ganek. Dwór posiada także czterospadowy dach kryty gontem. W pobliżu zachował się park z okazami starodrzewu.
- W Płochocinie – Neorenesansowy pałac w formie willi włoskiej, wzniesiony w 1854 r., według projektu Henryka Marconiego, prawdopodobnie na murowanych piwnicach wcześniejszego drewnianego dworu. W XX w. został on przebudowany. Jest to budynek nieregularny, częściowo parterowy, częściowo piętrowy, z czworoboczną dwupiętrową wieżą. Od frontu ma półowalny trójarkadowy portyk. Otaczają go pozostałości parku.
- W Umiastowie – Późnoklasycystyczny dwór z około poł XIX w. W elewacji frontowej i ogrodowej posiada portyki wgłębne o czterech kolumnach bez baz. Zachowały się także pozostałości parku.
- Świącice – park i dwór.
- Strzykuły – park.
- Wolica – park.
- Pilaszków – dwór wybudowany w 1820 r.. Otaczają go pozostałości parku.

Gmina Stare Babice

- Stare Babice – barokowy kościół p.w. NMP z 1728 r.
- W Lipkowie – klasycystyczny kościół z 1792 r., zbudowany wg. projektu Henryka Szpilowskiego. Znajduje się w nim grobowiec fundatora świątyni J. P. Jakubowicza, który był właścicielem manufaktury pasów polskich.
- Borzęcin Duży – kościół p.w. Św. Wincentego.
- Lipków – dwór murowany z końca XVIII w. z parkiem dworskim krajobrazowym z XVIII w., który został opisany w „Ogniem i mieczem”. Znajduje się w nim Muzeum Henryka Sienkiewicza. Autor „Trylogii” ożenił się z córką właściciela Lipkowa Marią Szetkiewicz, a dwór i park był natchnieniem dla pisarza, który umieścił tu słynny pojedynek Bochna z Wołodyjowskim. Skrzyżowane szable w herbie Starych Babic nawiązują do tego wydarzenia.
- Zielonki – neorenesansowy pałac z 1855 r., przy pałacu park krajobrazowy z XVIII w. o pow. 8,32 ha, w tym 1,32 ha wód.

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

Gmina Izabelin

- Cmentarz wojenny 1939-1945 w Laskach.
- Lanca i tablica poświęcona pamięci żołnierzy poległych w 1939 r. – Laski, kaplica na terenie Zakładu dla Ociemniałych.
- Tablica poświęcona poległym żołnierzom 17 pułku Ułanów Jazłowieckich – Laski, kaplica na terenie Zakładu dla Ociemniałych.
- Pomnik ku czci żołnierzy AK Grupy Kampinos poległych w walkach w dniu 2,3 września 1944 r. oraz pomordowanych mieszkańców wsi – Truskaw.
- Pomnik – Kamień Ułanów Jazłowieckich – Kampinoski Park narodowy, koło wsi Dąbrowa Leśna.
- Pomnik z krzyżem w kształcie figury ku czci żołnierzy poległych 24 czerwca 1944 r. – Sieraków.
- Trzy krzyże upamiętniające miejscową rodzinę spaloną żywcem przez hitlerowców – Hornówek.
- Pomnik dla uczczenia poległych żołnierzy VII rejonu AK w walce 28 stycznia 1944 r. – Opaleń.
- Izba Pamięci Narodowej – Szkoła Podstawowa im. Płk. Stanisława Królickiego w Izabelinie.

Gmina Kampinos

- Cmentarz wojenny w Granicy, gdzie spoczywa 800 żołnierzy Armii „Poznań” i „Pomorze” poległych na terenie Puszczy Kampinoskiej we wrześniu 1939 r.
- Kwatery na cmentarzu parafialnym w Kampinosie z okresu II wojny światowej i powstania styczniowego.
- Pomnik poświęcony walkom o niepodległość znajdujący się przed kościołem w Zawadach.
- Grobowiec na cmentarzu w Zawadach, gdzie w okresie II wojny światowej działała tajna drukarnia.

Gmina Leszno

- Wiktorów – cmentarz żołnierzy Wojska Polskiego i ofiar terroryzmu hitlerowskiego.
- Zaborów – dziedziniec Szkoły Podstawowej – obelisk poświęcony tym, którzy cierpieli i umierali w tutejszej szkole.
- Zaborów – cmentarz żołnierzy Wojska Polskiego poległych w czasie II wojny światowej.
- Zaborów – groby powstańców z 1863 r.
- Leszno – skwer przy Al. Wojska Polskiego – obelisk poświęcony poległym żołnierzom i partyzantom grupy „Kampinos” AK.
- Leszno – dziedziniec SOSW – obelisk poświęcony poległym obrońcom Ojczyzny w walkach o niepodległość 1914-1920.
- Leszno – cmentarz żołnierzy Wojska Polskiego oraz partyzantów, którzy polegli w czasie II wojny światowej.

Gmina Łomianki

- Kiełpin – cmentarz wojenny, na którym znajdują się mogiły żołnierzy poległych w 1939 r.

Gmina Ożarów Mazowiecki

- Pilaszków – cmentarz z II wojny światowej.
- Ołtarzew – cmentarz z II wojny światowej.

PUNKTY INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

Centrum Edukacji Kampinoskiego Parku Narodowego, ul. Tetmajera 38,
05-080 Izabelin, tel. 722-60-01.
GRANICA (gm. Kampinos), tel. 725-01-23, 725-01-21.

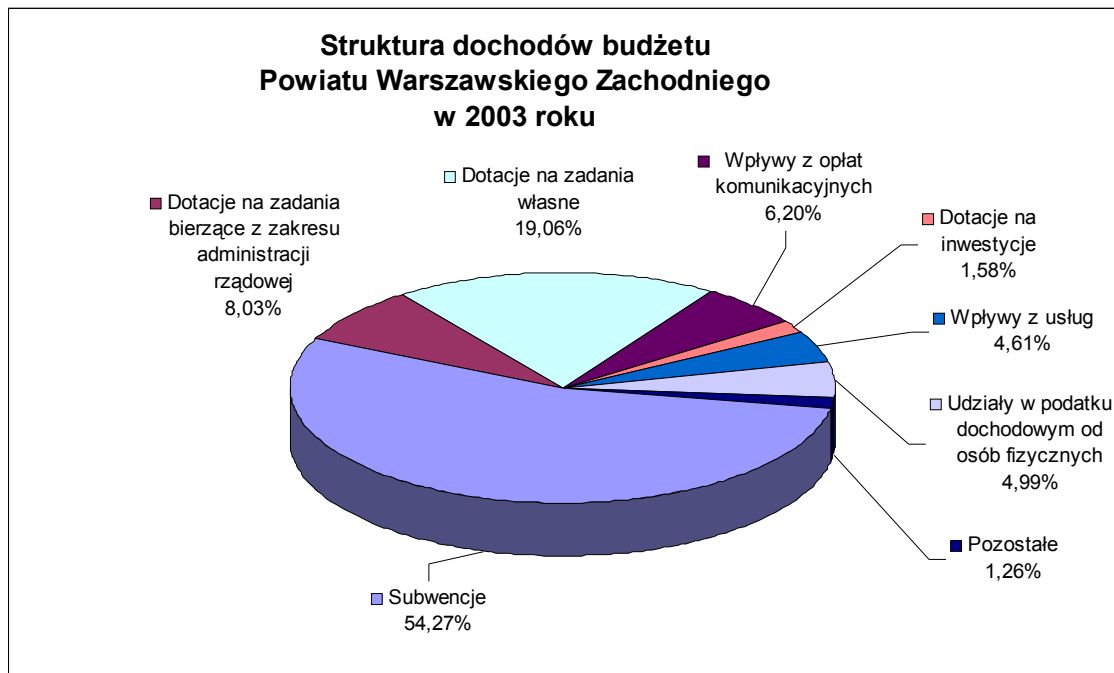
9. DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU POWIATU

Do końca 2003 roku głównymi źródłami dochodów budżetu Powiatu były:

1. dotacje, w tym:
 - a. na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej,
 - b. na zadania własne,
2. subwencje, w tym: oświatowa, drogowa, wyrównawcza,
3. udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, tj. w podatku dochodowym od osób fizycznych,
4. dochody własne, do których zaliczamy:
 - a. opłaty komunikacyjne,
 - b. wpływy z usług,
 - c. wpływy ze sprzedaży majątku powiatu,
 - d. 5% należności z tytułu wieczystego użytkowania gruntów skarbu państwa.

Udział poszczególnych pozycji dochodów w budżecie przedstawiony został na poniższym wykresie.

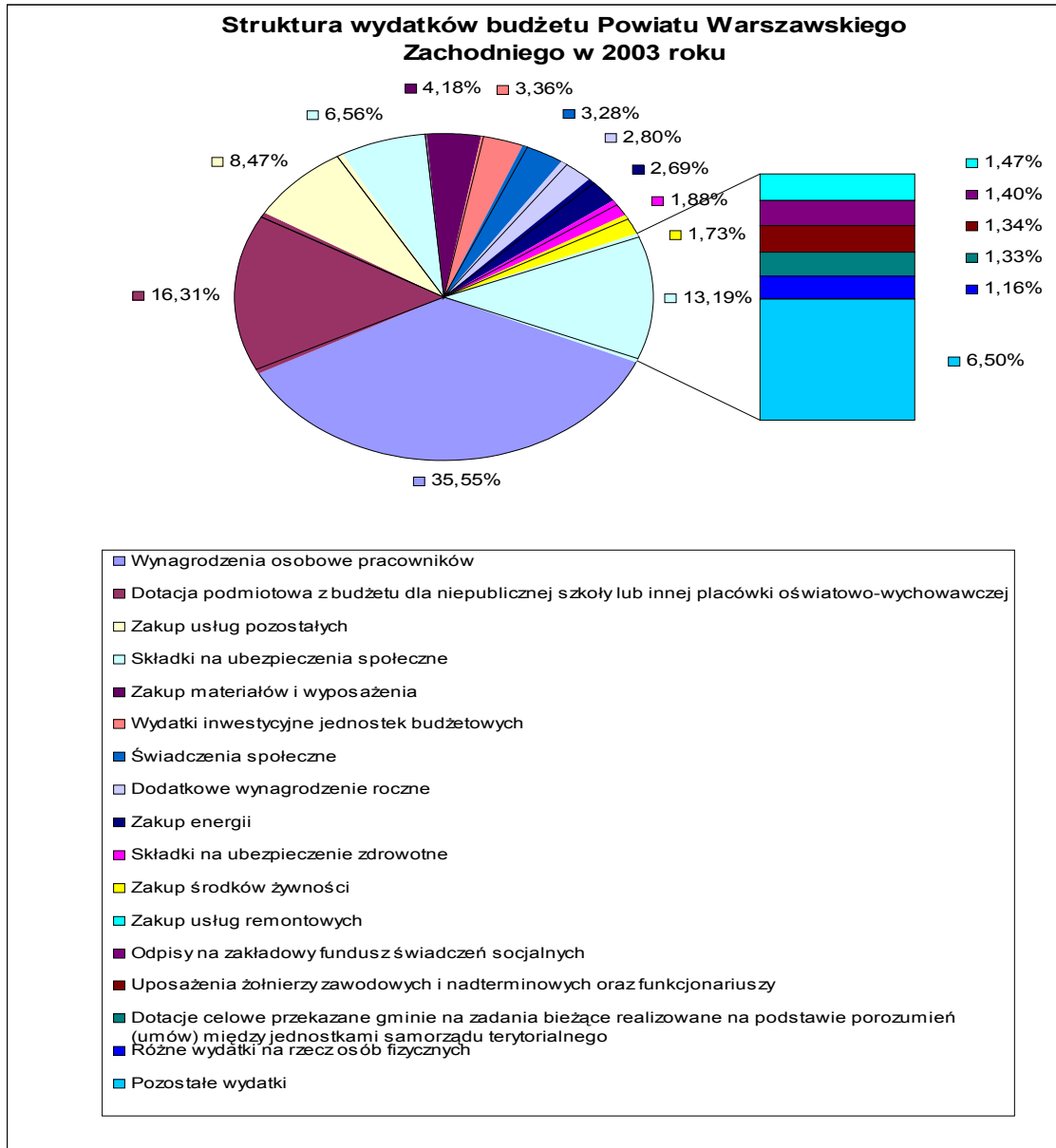
Struktura dochodów budżetu powiatu

Źródło: opracowanie własne

Po stronie wydatków największą pozycję w strukturze budżetu powiatu stanowią koszty pracy, zaliczamy do nich wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne pracowników. Ich udział w strukturze wydatków budżetu powiatu przekracza 40%. Kolejną kategorią to wydatki związane z przekazywaniem dotacji dla niepublicznych placówek oświatowych, świetlic terapeutycznych i ognisk, w 2003 na ten cel przeznaczono ponad 5,5 mln zł. co stanowi 16,31% wydatków. Wydatki na inwestycje stanowią 3,36% co daje kwotę około 1,3 mln. zł. Rozkład poszczególnych kategorii wydatków został przedstawiony na poniższym wykresie.

Struktura wydatków budżetu powiatu

Źródło: opracowanie własne

WYNIK FINANSOWY POWIATU W LATACH 2003-1999

Nadwyżka/Deficyt w latach 2003-1999

WYSZCZEGÓLNIENIE		2003	2002	2001	2000	1999
A	DOCHODY	31.945.473	38.014.286	38.190.883	36.283.300	29.117.220
B	WYDATKI (B1 + B2)	34.247.136	39.233.235	38.341.791	38.111.433	28.587.782
C	NADWYŻKA/DEFICYT (A-B)	-2.301.663	-1.218.949	-150.908	-1.828.133	529.437

Źródło: opracowanie własne

PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU POWIATU W LATACH 1999 – 2003

Od 2000 r. kiedy to Powiat po raz pierwszy zaciągnął kredyt na wykup siedziby w Broniszach w wysokości 1.6 mln zł., systematycznie rośnie zadłużenie powiatu wobec banków komercyjnych. Na dzień 31 grudnia 2003 r. saldo zobowiązań z tego tytułu wynosi 5.026.320 zł. Wraz ze wzrostem zobowiązań z tytułu kredytów, wzrastają również koszty obsługi tego zadłużenia. W 2003 roku tylko na ten cel wydatkowano z budżetu prawie 600 tys. zł. Utrzymywanie się niekorzystnej tendencji pokrywania deficytu poprzez zaciąganie kolejnych kredytów w bankach komercyjnych może doprowadzić w kolejnych latach do niebezpiecznej sytuacji rolowania się zobowiązań z tego tytułu.

Przychody i rozchody w latach 2003-1999

WYSZCZEGÓLNIENIE		2003	2002	2001	2000	1999
D	FINANSOWANIE (D1-D2)	2.463.422	1.274.551	150.908	1.828.133	0
D1	Przychody ogółem, z tego:	3.055.602	1.759.151	276.908	1.828.133	0
	Kredyty i pożyczki	3.000.000	1.629.100	0	1.600.000	0
	Inne źródła, w tym:	55.602	130.051	276.908	228.133	0
	Środki na pokrycie deficytu	0	130.051	276.908	228.133	0
D2	Rozchody ogółem, z tego:	592.180	484.600	126.000	0	0
	Spląty kredytów i pożyczek	592.180	484.600	126.000	0	0

Źródło: opracowanie własne

Kształtowanie się budżetu Powiatu Warszawskiego Zachodniego w latach 2003-1999

Dochody budżetu powiatu w latach 2003-1999

Wyszczególnienie	2003	2002	2001	2000	1999
	w złotych				
1	3	4	5	6	
DOCHODY OGÓŁEM ¹⁾	31 945 472,75	38 014 286	38 190 883	36 283 300	29 117 220
RAZEM DOCHODY WŁASNE z tego:	5 170 232,35	6 106 339	4 694 063	4 260 475	2 952 204
podatek dochodowy od osób fizycznych	1 594 387,00	1 413 634	1 311 849	995 255	948 411
dochody z majątku	41 158,18	944 928	125 403		
pozostałe dochody	3 534 687,17	3 747 777	3 256 811	3 265 220	2 003 793
DOTACJE CELOWE z tego:	9 439 760,40	16 062 735	16 573 660	15 862 543	17 474 554
na zadania z zakresu adm. rządowej	3 194 650,01	8 850 924	9 865 342	8 409 977	5 270 532
w tym: inwestycyjne	504 000,00	1 133 400	570 000	1 009 500	1 500 000
na zadania własne	6 087 870,70	5 896 997	5 992 722	5 280 597	10 683 870
w tym: inwestycyjne			100 000	800 000	0
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. administ. rządowej	15 314,00			333 969	17 247
w tym: inwestycyjne					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jedn. samorządu teryt.					
w tym: inwestycyjne		70 000	40 000	28 500	
otrzymane z funduszy celowych	141 925,69	53 798	5 596		2 906
w tym: inwestycyjne	141 925,69	57 616			0
SUBWENCJA OGÓLNA z tego:	17 335 480,00	15 845 212	16 923 160	16 160 282	8 690 461
część oświatowa	14 726 256,00	13 080 483	13 846 961	13 266 524	5 719 390
część drogowa	2 377 414,00	2 423 118	2 646 626	2 224 892	2 300 000
część wyrównawcza	231 810,00	341 611	429 573	668 866	671 071

Źródło: opracowanie własne

Kształtowanie się wydatków z budżetu Powiatu w latach 2003-1999

Wyszczególnienie	2003	2002	2001	2000	1999
	w złotych				
1	2	3	4	5	
WYDATKI OGÓŁEM z tego:	34 247 136,26	39 233 235	38 341 791	38 111 433	28 587 782
wydatki majątkowe	1 477 513,06	2 182 528	1 740 720	4 476 979	1 758 000
w tym: wydatki na inwestycje	1 477 513,06	2 182 528	1 740 720	4 332 369	
wydatki bieżące z tego:	32 769 623,20	37 050 707	36 601 071	33 634 454	26 829 782
wydatki na wynagrodzenia	13 648 679,04	12 450 464	12 463 360	12 261 176	11 200 647
w tym: wynagrodzenia osobowe	12 193 283,01	11 546 807	11 592 213	11 452 435	10 655 097
poходne od wynagrodzeń	3 208 904,74	2 537 087	2 516 239	2 324 810	2 324 736
dotacje	6 577 624,67	5 986 609	5 637 521	5 404 357	2 892 385
wydatki na obsługę długu	174 239,66	191 487	272 954,00	6 972	
wydatki z tytułu udzielania poręcz. i gwaran.					
pozostałe wydatki	9 160 175,09	15 885 060	15 710 997	13 637 140	10 412 015
WYNIK	161 758	55 602	0	0	529 437

Źródło: opracowanie własne

Źródła finansowania w latach 2003-1999

Wyszczególnienie	2003	2002	2001	2000	1999
	w złotych				
1	2	3			
FINANSOWANIE	2 463 422	1 274 551	150 908	1 828 133	0
PRZYCHODY OGÓŁEM z tego:	3 055 602	1 759 151	276 908	1 828 133	0

Strategia Powiatu Warszawskiego Zachodniego do 2015 r.

kredyty i pożyczki	3 000 000,00	1 629 100		1 600 000	
spląty pożyczek udzielonych					
nadwyżka z lat ubiegłych					
w tym: środki na pokrycie deficytu					
papiery wartościowe					
obligacje j.s.t. oraz związków komunalnych					
prywatyzacja majątku j.s.t.					
inne źródła	55 602,00	130 051	276 908	228 133	
w tym: środki na pokrycie deficytu	0,00	130 051	276 908	228 133	
ROZCHODY OGÓŁEM z tego:	592 180	484 600	126 000	0	0
spląty kredytów i pożyczek	592 180,00	484 600	126 000		
pożyczki					
lokaty w bankach					
wykup papierów wartościowych					
wykup obligacji samorządowych					
inne cele					

Źródło: opracowanie własne

Dochody i wydatki z budżetu powiatu na głowę mieszkańca w latach 2003 – 1999

Rok	2003	2002	2001	2000	1999
Liczba mieszkańców	96 812	96 189	90 006	88 963	87 779
Dochody na głowę 1 mieszkańca	329,97	395,20	424,31	407,85	331,71
Wydatki na głowę 1 mieszkańca	353,75	407,88	425,99	428,40	325,68

Źródło: opracowanie własne

Reforma finansów publicznych i jej wpływ na kształt budżetu

W 2003 roku w związku z wdrażaniem reformy finansów publicznych, w dniu 13 listopada 2003 r. sejm uchwalił znowelizowaną ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Reforma systemu finansów publicznych, której jednym z elementów jest wspomniana nowelizacja, przebiegać będzie w 2 etapach. Obecny etap wdrażania reformy przewidywany jest na lata 2004-2006. Zasadniczej zmianie ulega struktura dochodów budżetu powiatu na rok 2004 i lata następne, co wynika z przyjęcia przez ustawodawcę rozwiązań nie istniejących dotychczas w polskim systemie finansów publicznych. Rozwiązania te polegają na powiązaniu mechanizmu subwencji ze wskaźnikami makroekonomicznymi, takimi jak PKB oraz stopa bezrobocia. Kwoty subwencji uzależnione będą również od innych wskaźników, takich jak gęstość zaludnienia oraz powierzchnia dróg przypadająca na mieszkańca, tak jak ma to miejsce w krajach członkowskich Unii Europejskiej.

Zasadniczym celem reformy jest:

- I. dalsza decentralizacja zadań i środków publicznych, a tym samym zwiększenia udziału samorządów w dysponowaniu środkami publicznymi,
- II. Zwiększenie ekonomicznej odpowiedzialności jednostek poprzez zwiększenie udziału dochodów własnych w ogólnych środkach finansowych,
- III. mocniejszego powiązania sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego z koniunkturą gospodarki państwa,
- IV. rozbudowanie możliwości absorpcji środków unijnych poprzez zwiększenie strumienia tych środków i uelastycznienie zasad gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Zasadnicze zmiany które znalazły się w ustawie to:

1. Zwiększone udziały we wpływach z podatków bezpośrednich:
 - a) Podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) – z dotychczasowego 1,0% do 8,42% w 2004 roku, natomiast od roku 2005 udział ten będzie wynosił 10,25%.
 - b) Podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) – jest to nowa pozycja dochodów powiatów w wysokości 1,40%.
2. Przyznanie 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.
3. Przyznanie 25% dochodów z tytułu gospodarowania mieniem skarbu Państwa (dotychczas było to 5%)
4. Nowy podział subwencji ogólnej
Subwencja ogólna będzie się nadal składała z trzech części, z tym że teraz część drogową subwencji ogólnej zastąpiono częścią równoważącą. Otrzymywały ją będą te gminy i powiaty, w których w wyniku wprowadzenia reformy zaistniały niekorzystne różnice w uzyskiwanych dochodach. Finansowana będzie z wpłat dokonywanych przez gminy i powiaty o ponad przeciętnych dochodach.
5. Wyłączono ze struktur Powiatowych Powiatowy Inspektorat Weterynarii. Obecnie podlega on bezpośrednio pod Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii.

Likwidacji uległy niektóre dotacje celowe na zadania własne Począwszy od 2004 r. do realizacji jako zadania własne nie dotowane przechodzi więc finansowanie:

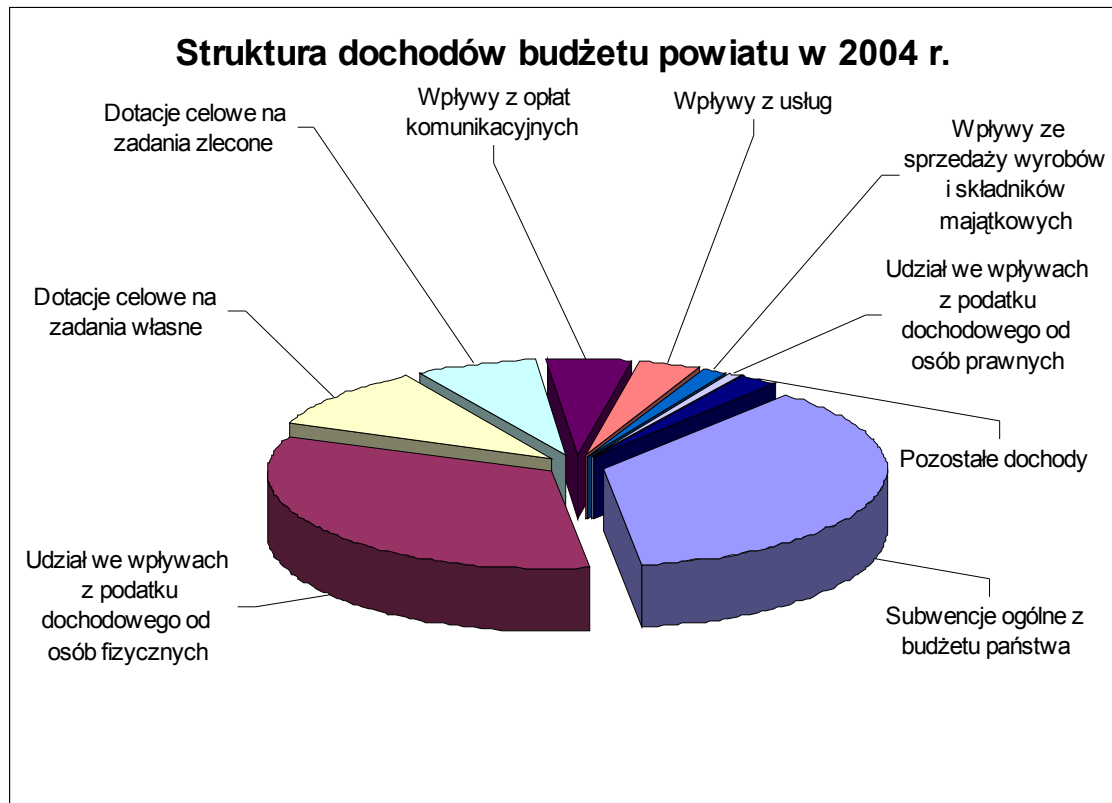
- a) wypłat świadczeń dla rodzin zastępczych,
- b) kosztów utrzymania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- c) kosztów utrzymania Powiatowego Urzędu Pracy,
- d) odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla nauczycieli emerytów i rencistów,
- e) nadzoru nad gospodarką leśną.

Zmiana struktury dochodów Powiatu

Nazwa	2003	2004*	Zmiana
			2004/2003
Subwencje ogólne z budżetu państwa	17 335 480	15 711 303	90,63%
Udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	1 594 387	14 403 458	903,39%
Dotacje celowe na zadania własne	6 087 871	4 418 820	72,58%
Dotacje celowe na zadania zlecone	3 194 650	3 368 899	105,45%
Wpływy z opłat komunikacyjnych	1 981 814,27	2 000 000	100,92%
Wpływy z usług	1 474 027	1 474 272	100,02%
Wpływy ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych	6 300	600 000	9523,81%
Udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	0	460 000	n/d
Pozostałe dochody	270 944	570 462	210,55%
Razem	31 945 473	43 007 214	134,63%

Źródło: opracowanie własne

Struktura dochodów w 2004 r.

Planowany wzrost dochodów o ponad 34% w odniesieniu do 2003 r. i o ponad 13% w porównaniu z rokiem 2002 nie napawa już takim optymizmem jeśli kwotę dochodów pomniejszymy o kwotę wpłaty do budżetu państwa, która jest zupełnie nową pozycją po stronie wydatków. Wpłaty tej dokonują powiaty, w których wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca (wskaźnik P) jest większy niż 110% wskaźnika ustalonego analogicznie dla wszystkich powiatów. W 2004 r. jej wysokość to ponad 10% planowanych dochodów budżetu powiatu, tak więc realny wzrost dochodów w porównaniu do 2003 r. wyniesie nieco ponad 24%, natomiast w porównaniu do 2002 r. niespełna 3%.

Kwotę rocznej wpłaty oblicza się mnożąc liczbę mieszkańców powiatu przez odpowiednią wartość wskaźnika, wyliczoną zgodnie z art. 30 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

2.

STRATEGIA WŁAŚCIWA

1. OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ ROZWOJU POWIATU

Kompleksowa diagnoza problemów dotyczących poszczególnych dziedzin życia, gospodarki i środowiska powiatu warszawskiego zachodniego, przedstawiona w poprzednich częściach niniejszego opracowania, stanowi materiał źródłowy do określenia mocnych i słabych stron powiatu oraz zagrożeń i możliwości wynikających z lokalnych i krajowych czynników i tendencji społeczno-gospodarczych. Dokonana w ten sposób analiza SWOT umożliwia sprecyzowanie najważniejszych problemów w przekroju branżowym, a w dalszej kolejności - opracowanie strategii ich rozwiązywania.

ANALIZA SWOT

POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO MOCNE I SŁABE STRONY, SZANSE I ZAGROŻENIA

UWARUNKOWANIA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

OGÓLNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sąsiedztwo z aglomeracją warszawską, ▪ występowanie dużych terenów leśnych – KPN, ▪ występowanie głównych szlaków komunikacyjnych, ▪ równomierne rozmieszczenie ośrodków o znaczeniu lokalnym, ▪ powszechny dostęp do usług 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak tradycji i więzi o charakterze administracyjnym (powiat powstał w 1999 r.), ▪ nierównomierny poziom rozwoju gospodarczego, ▪ administracyjne i ustawowe ograniczenia związane z funkcjonowaniem na terenie powiatu KPN, ▪ pogłębiające się różnice dochodów w poszczególnych grupach społecznych, ▪ proces starzenia się mieszkańców powiatu, ▪ wzrost liczby mieszkańców korzystających z pomocy społecznej

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
--------------	--------------

<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobry dostęp do sieci gazowej, ▪ duży zapas energii, ▪ duży obszar terenu objęty zasięgiem telefonii komórkowej, ▪ gęsta sieć dróg, ▪ połączenia kolejowe z Warszawą ▪ rozwinięta komunikacja autobusowa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zły stan techniczny dróg, ▪ mała ilość dobrze zagospodarowanych parkingów przy głównych drogach, ▪ niewystarczający stopień skanalizowania terenu powiatu, ▪ niewystarczająca komunikacja między poszczególnymi gminami (tzw. komunikacja poprzeczna)
---	--

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak Powiatowego Systemu Reagowania Kryzysowego, ▪ niedostatecznie zorganizowane wiodące elementy uczestniczące w procesie zabezpieczenia bezpieczeństwa publicznego (KP PSP, KP Policji, pogotowie ratunkowe, służby ratownictwa technicznego), ▪ niepełne wyposażenie w niezbędny sprzęt służb ratowniczych, ▪ brak zintegrowanego systemu łączności oraz alarmowania dla potrzeb ratownictwa i reagowania kryzysowego, ▪ niski poziom przygotowania lokalnej społeczności do działania w sytuacjach kryzysowych, ▪ istniejące elementy infrastruktury (szczególnie w budownictwie) niezapewniające pełnego bezpieczeństwa dla mieszkańców

GOSPODARKA i RYNEK PRACY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
---------------------	---------------------

<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcjonowanie warszawskiego rolno-spożywczego rynku hurtowego, ▪ tereny przyjazne dla budownictwa mieszkaniowego, ▪ dobra dostępność komunikacyjna, ▪ występowanie terenów umożliwiających rozwój turystyki i agroturystyki ▪ tradycje spółdzielczości związanej m. in. z przetwórstwem owocowo-warzywnym i spożywczym, istnienie wielu zakładów przetwórstwa owocowo-warzywnego i spożywczego, ▪ rozległa baza magazynowa, ▪ tradycje związane z prowadzeniem małych i średnich prywatnych zakładów pracy, ▪ duży potencjał gospodarczy, ▪ dobrze rozwinięte rejony produkcji rolniczej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ szkolnictwo niedostosowane do powstających potrzeb, ▪ brak instytucji poręczającej kredyty dla przedsiębiorców, ▪ brak doradztwa gospodarczego, ▪ brak współpracy i więzi między poszczególnymi gminami, ▪ sezonowy charakter miejsc pracy, ▪ szara i czarna strefa rynku pracy, ▪ utrzymujący się niski poziom kwalifikacji i wykształcenia osób pozostających bez pracy, ▪ często zmieniające się przepisy regulujące problematykę rynku pracy, ▪ przeludnienie agrarne wsi
---	---

TURYSTYKA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość uprawiania turystyki kwalifikowanej – konnej, rowerowej, ▪ korzystne warunki środowiskowe, wynikające przede wszystkim z dużej lesistości (zwłaszcza w południowej części powiatu) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ słaba infrastruktura turystyczna w gminach, ▪ brak wyznaczonych i oznakowanych szlaków i ścieżek rowerowych doprowadzających do KPN od drogi krajowej nr 2 i drogi wojewódzkiej nr 580, ▪ niedostateczna promocja powiatu

ŚRODOWISKO NATURALNE	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dość dobry stan środowiska naturalnego, ▪ duża ilość terenów leśnych, ▪ brak przemysłu ciężkiego, ▪ różnorodność gatunkowa fauny i flory, ▪ występujące zasoby wód podziemnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niezadowalający stan gospodarki odpadami, ▪ niezadowalający stan wód powierzchniowych, ▪ niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, ▪ niewystarczający stopień skanalizowania terenu powiatu, ▪ zagrożenie powodziowe

OCHRONA ZDROWIA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrze rozwinięta sieć placówek podstawowej opieki zdrowotnej, ▪ większość placówek p. o. z. jest niepubliczna, ▪ łatwy dostęp pacjentów do lekarzy p. o. z., ▪ dobrze działające pogotowie ratunkowe w Błoniu, ▪ dobrze rozwinięta sieć aptek 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zbyt mała ilość poradni specjalistycznych, ▪ słaba dostępność do specjalistów – niskie limity NFZ, ▪ brak niektórych poradni specjalistycznych np. chorób płuc, ▪ brak profilaktyki w szkołach, ▪ brak działań z zakresu promocji zdrowia prowadzonych przez powiat (brak środków)

OŚWIATA I KULTURA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobre warunki socjalno-bytowe w internatach, ▪ duże możliwości wykorzystania Centrum Kształcenia Ustawicznego, ▪ kontakty ze szkołami krajów unijnych, ▪ korzystne położenie geograficzne, ▪ organizacja cyklicznych imprez kulturalnych, i sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczający poziom nauczania w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, ▪ zmienność przepisów oświatowych, ▪ zmniejszająca się liczba młodzieży w wieku szkolnym oraz bliskość atrakcyjnego chłonnego rynku warszawskiego, ▪ brak zorganizowanej formy nadzoru pedagogicznego na poziomie powiatu, ▪ brak zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych, ▪ mało rozwinięty system szkolenia kursowego

POMOC SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

<ul style="list-style-type: none">• rozwinięta sieć jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (np. placówki wsparcia dziennego, ośrodki pomocy społecznej),• działające organizacje pozarządowe, grupy wsparcia oraz wolontariat	<ul style="list-style-type: none">• brak zintegrowanego systemu współpracy z policją, kuratorami sądowymi w zakresie zapobiegania patologiom w rodzinie,• permanentnie zmieniające się przepisy prawne,• brak lokalnych programów zapobiegania problemom społecznym,• brak zasobów taniego budownictwa społecznego oraz komunalnego,• pogłębiający się obszar patologii społecznej
---	--

POWIAT WARSZAWSKI ZACHODNI	
SZANSE	ZAGROŻENIA

▪ proces integracji z Unią Europejską,▪ możliwość pozyskania środków inwestycyjnych z funduszy krajowych i funduszy z Unii Europejskiej,▪ utworzenie grup producentów rolnych w porozumieniu z lokalnymi odbiorcami zbiorów▪ wzrost zainteresowania społeczeństwa aktywnym wypoczynkiem, agroturystyką oraz turystyką przyrodniczą i krajoznawczą,▪ rozwój bazy rekreacyjno-sportowej i turystycznej,▪ restrukturyzacja służby zdrowia,▪ możliwość zastosowania alternatywnych źródeł energii,▪ udoskonalenie oferty szkolnej i dostosowanie jej do potrzeb lokalnych,▪ możliwość dostępu mieszkańców powiatu do warszawskiego rynku pracy,▪ tworzenie zaplecza infrastrukturalnego dla turystyki i agroturystyki,▪ promocja powiatu jako obszaru sprzyjającego przedsiębiorczości i budownictwu jednorodzinnemu,▪ polityka finansowa i stosowanie innych instrumentów ekonomicznych zachęcających do rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej,▪ umiejętność pozyskiwania europejskich funduszy strukturalnych,▪ utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej na terenie Ożarowa Maz. i Błonia,▪ samoorganizacja społeczności lokalnych,▪ tworzenie więzi i podjęcie współpracy między gminami tworzącymi powiat	▪ bezrobocie,▪ niż demograficzny,▪ trudności w zakresie dostosowania oferty kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy,▪ ubożenie społeczeństwa,▪ odpływ wykwalifikowanej kadry poza powiat,▪ występowanie patologii społecznych,▪ niestabilna polityka rolna,▪ trudna dostępność do kredytów dla przedsiębiorców,▪ polaryzacja rozwoju poszczególnych gmin na terenie powiatu,▪ brak spójnej koncepcji urbanistycznej powiatu (brak spójności w poszczególnych gminach),▪ zaniedbana infrastruktura związana z tzw. Małą retencją▪ brak zachęt finansowych i ekonomicznych do tworzenia i utrzymywania miejsc pracy,▪ lęk przed zmianami

2. NAJWAŻNIEJSZE ZIDENTYFIKOWANE OBSZARY I PROBLEMY ROZWOJOWE POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

Atutem Powiatu Warszawskiego Zachodniego jest jego położenie w sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej oraz wysokie walory krajobrazu przyrodniczego wsparte istnieniem Kampinoskiego Parku Narodowego. Dodatkowo Powiat posiada znaczące walory osadnicze i inwestycyjne. Na terenie Powiatu zachodzą korzystne, dodatnie trendy migracyjne. W ostatnich dwóch latach liczba mieszkańców wzrosła o ponad 7 tys. osób, z 90.006 osób w 2001 r. do 97.250 osób w 2003 r.

Słabością Powiatu Warszawskiego Zachodniego, najczęściej wymienianą, jest niewystarczająca sieć komunikacyjna oraz zły stan dróg, głównie ich nawierzchni.

Szansą dla mieszkańców Powiatu jest nieograniczony dostęp do szkół i uczelni warszawskich – reprezentujących wysoki poziom edukacji na wszystkich szczeblach nauczania.

Ważnym czynnikiem rozwoju powiatu będzie m. in. realizacja nowych inwestycji drogowych (również z wykorzystaniem środków UE), takich jak: budowa autostrady A2 i jej połączenia z Trasą Armii Krajowej oraz budowa drogi wojewódzkiej zwanej „Paszkowianką”, przebudowa dróg wojewódzkich nr 580 Warszawa–Kampinos–Sochaczew oraz nr 579 Kuzuń Polski–Błonie–Radziejowice.

- Autostrada A2 wprawdzie w niewielkim stopniu znajdzie się w granicach Powiatu (fragment gminy Ożarów Mazowiecki), jednak jej oddziaływanie będzie odczuwane, szczególnie w gminach Błonie i Ożarów Mazowiecki. Należy spodziewać się odciążenie drogi krajowej nr 2 z ruchu tranzytowego i międzynarodowego (szacowany spadek o ok. 25-30%. Budowa autostrady powinna wyzwolić ok. 700 nowych stanowisk pracy (szacuje się, że na każde 100 km Autostrady powstanie ok. 35 tys. nowych miejsc pracy) Pobudzenie gospodarki oraz trwałe zmiany w infrastrukturze związanej z autostradą określa się na obszar korytarza szerokości 40 km.
- Budowa drogi wojewódzkiej zwanej „Paszkowianką” pozwoli na uzyskanie szybkiego i bezpiecznego połączenia z projektowaną autostradą A2, a także drogami krajowymi nr 2 i 8 – co przyniesie znaczne ułatwienie dla ruchu między odległymi częściami aglomeracji stołecznej. Lepsze skomunikowanie terenów przyległych do ww. drogi przyczyni się do aktywizacji regionu oraz umożliwi stworzenie nowych miejsc pracy dzięki powstaniu nowych małych i średnich przedsiębiorstw.
- W I etapie (do 2006 r.) przebudowa dróg wojewódzkich nr 580 i 579 obejmować będzie m. in.:
 - wzmocnienie i wyrównanie nawierzchni,
 - wybudowanie zatok autobusowych na przystankach,
 - urządzenie wysepek arylowych na przejściach dla pieszych,
 - utworzenie dodatkowych pasów do skrętu w lewo na ważniejszych skrzyżowaniach,
 - budowę małych rond lub instalację sygnalizacji świetlnej z systemem akomodacyjnym na wybranych skrzyżowaniach.

W II etapie przebudowy (lata 2007-2010) dróg wojewódzkich przewidywana jest realizacja nowego przejścia drogi nr 579 przez miasto Błonie, wraz z wiaduktem nad torami kolejowymi.

W dalszej perspektywie (po 2010 r.) przewidywane są następujące przedsięwzięcia w zakresie rozbudowy systemu dróg regionalnych:

- budowa obejścia miejscowości Leszno,
- budowa nowej drogi regionalnej północ-południe we wschodniej części powiatu, łączącej Łomianki i Młociny z Pruszkowem oraz z Paszkowianką (z wykorzystaniem ul. Estrady, drogi Mościska–Stare Babice oraz planowanego obejścia Starych Babic),
- budowa tzw. „dublera” drogi wojewódzkiej nr 580 (planowanego w oddaleniu od skupisk obecnie istniejącej zabudowy) – ujętego w dokumentach planistycznych gmin Stare Babice i Leszno (na odcinku od Warszawy do Leszna); zapewniającego możliwość sprawnej obsługi komunikacyjnej terenów przewidywanych do aktywizacji gospodarczej,
- realizacja nowej przeprawy przez Wisłę na wysokości Łomianek i Jabłonnej (tzw. Trasa Legionowska) – zapewniającej połączenie z powiatem Legionowskim; jest to jedyny most przewidywany na ponad 20 km. odcinku między Nowym Dworem Mazowieckim a projektowanym Mostem Północnym w Warszawie.

Wymienione wyżej przedsięwzięcia wymagają dalszego prowadzenia wnikliwych analiz i studiów przestrzennych, z zachowaniem wzajemnej koordynacji między poszczególnymi gminami oraz Urzędem Marszałkowskim, odpowiedzialnym za planowanie w skali województwa oraz Warszawskiego Zespołu Metropolitalnego.

Ponadto należy wspomnieć o prowadzonych aktualnie analizach możliwości przeprowadzenia przez obręb aglomeracji warszawskiej docelowego przebiegu drogi krajowej ekspresowej S7. Dotychczas planowany przebieg przecinał nowym śladem zachodni fragment miasta Łomianki i drobny skrawek gminy Izabelin – natomiast jeden z alternatywnie rozważanych obecnie wariantów (zachodni), wymagałby dodatkowego wkroczenia na teren gminy Stare Babice (wzdłuż łącznicy kolejowej do Huty Luchini).

Funkcjonujący Warszawski Rolno–Spożywczy Rynek Hurtowy w Broniszach w znaczący sposób wpłynął na rozwój gospodarczy miejscowości z nim sąsiadujących. Jednak funkcjonowanie rynku niesie za sobą pewne uciążliwości, do których należy zaliczyć ruch pojazdów pow. 10t. ładowności drogami do tego nieprzystosowanymi. Samochody ciężarowe wożące artykuły rolne na rynek w Broniszach z północnych regionów kraju (kierunek Białystok, Gdańsk) próbują w niekontrolowany sposób ominąć Warszawę, co powoduje – zwłaszcza po okresie zimowym – znaczne uszkodzenia nawierzchni tych dróg, którymi się obecnie poruszają.

Wybudowanie, w jak najszybszym terminie, nowej odpowiedniej jakości drogi lub częściowa modernizacja istniejących dróg umożliwiających poruszanie się taboru ciężarowego na trasie Łomianki–Bronisze przez Dąbrowę, Mościska, Babice, powinno stać się jednym z głównych założeń wspólnych działań władz samorządowych gminnych i powiatowych, zarządu rynku w Broniszach z Urzędem Marszałkowskim

Województwa Mazowieckiego. Samorządy te powinny przekazać swoje uprawnienia do administrowania drogami przebiegającymi przez ww. miejscowości Marszałkowi, który po częściowym wybudowaniu i częściowej modernizacji stałby się jej jedynym właścicielem. Pozwoliłoby to na poprowadzenie ruchu ciężarowego z kierunków północnych kraju (Białystok, Gdańsk) w sposób jak najmniej uciążliwy dla okolicznych mieszkańców. Należałoby również oczekiwać aktywnego włączenia się zarządu rynku w Broniszach w realizację tego przedsięwzięcia.

Zagrożeniem, dla mieszkańców Powiatu, najczęściej wymienianym, jest wysoka stopa bezrobocia, mała motywacja do jakichkolwiek zmian oraz ubożenie społeczeństwa.

Diagnoza stanu powiatu warszawskiego zachodniego oparta na podziale branżowym stała się podstawą do przeprowadzenia analizy słabych i mocnych stron powiatu, jego możliwości i ewentualnych zagrożeń. Tego typu opracowanie pozwala na wydzielenie najważniejszych problemów istniejących w powiecie warszawskim zachodnim.

Istotnym problem w sferze społecznej stanowi bezrobocie, którego stopa wynosi 12,7%. Zaznaczyć należy, iż jest ona wprawdzie niższa od średniej krajowej, która wynosi 18,7%, to jednak w odczuciu mieszkańców jest i tak wysoka. Stan ten jest bezpośrednio związany z ogólnie niską aktywnością gospodarczą, która jest uzależniona między innymi od takich czynników, jak:

- niskie kwalifikacje ludności,
- brak pomysłów i środków na rozwój działalności gospodarczej, m. in. w branży turystycznej,
- ograniczona wielkość rodzimego kapitału.

Rozwój przedsiębiorczości jest również utrudniony przez niewystarczającą aktywność organizacji i stowarzyszeń, które powinny wspierać aktywizację gospodarczą. Istotnym utrudnieniem jest ponadto brak centrum wspierania przedsiębiorczości i informacji gospodarczej.

Strategia rozwoju powiatu zakłada widoczną i odczuwalną poprawę warunków życia jego mieszkańców, którą można uzyskać poprzez ciągłe dążenie do likwidacji lub ograniczenia czynników i procesów negatywnych. W tym celu zostały opracowane branżowe zestawienia zadań, jakie powinny zostać w powiecie zrealizowane w ciągu najbliższych lat.

Wychodząc z jak najbardziej ogólnych celów strategicznych, poprzez sformułowanie celów pośrednich, opracowane zostały propozycje tzw. cele operacyjne, które w większości przypadków mogą być utożsamiane ze szczegółowymi zadaniami, których wykonanie zostanie umożliwione lub zainicjowane przez samorządy. Należy przy tym zaznaczyć, że sformułowane cele na wszystkich szczeblach korelują ze strategią wojewódzką oraz strategiami rozwoju poszczególnych gmin powiatu warszawskiego zachodniego.

3. MISJA POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

Każda strategia rozwoju określonej jednostki syntetyzuje swoje założenia poprzez określenie wizji i misji. **Wizja** rozumiana jest jako oczekiwany obraz jednostki, który zostanie osiągnięty w okresie docelowym po zrealizowaniu celów strategicznych. **Misja** natomiast rozumiana jest jako funkcje i zadania, które jednostka powinna spełniać w celu zapewnienia realizacji wizji. Samorząd powiatowy, wykorzystując swoje kompetencje ustawowe i możliwości koordynacyjne, powinien wspierać realizację celów zapewniających osiągnięcie wizji województwa i poszczególnych gmin.

Na podstawie oceny sytuacji, przeprowadzonych konsultacji i zgłoszonych propozycji, misję powiatu można określić następująco:

„Powiat Warszawski Zachodni dzięki swojemu położeniu w sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej i na szlakach komunikacyjnych północ-południe, wschód-zachód, wybitnym walorom naturalnym: – bliskości Kampinoskiego Parku Narodowego, rozwiniętej infrastruktury, trwale i w sposób zrównoważony zapewnia atrakcyjne warunki życia i wypoczynku”

Rozwój społeczno-gospodarczy powiatu warszawskiego zachodniego powinien być oparty w szczególności o:

- szeroko rozumiany rynek usług, zwłaszcza z zakresu obsługi przedsiębiorców,
- rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze,
- turystykę i rekreację.

W przyjętych strategiach samorządu województwa i samorządów gminnych położonych na terenie powiatu sformułowane zostały wizje tych jednostek. Stały się one podstawą dla wykreowania własnej wizji przez samorząd powiatowy, organizujący działalność w tym samym środowisku:

- ⇒ Powiat Warszawski Zachodni staje się prężnie funkcjonującym ośrodkiem zapewniającym mieszkańcom poczucie dobrobytu oraz zadowolenia z poziomu życia;
- ⇒ Na terenie powiatu aktywnie działają stowarzyszenia branżowe oraz grupy producenckie, wspomagające rozwój przedsiębiorczości;
- ⇒ Liczne zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego tworzą lokalny rynek zbytu na produkty rolne, stymulując tym samym rozwój rolnictwa na terenie powiatu.

4. ROZWÓJ POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

CELE STRATEGICZNE

I CEL STRATEGICZNY

**OSIĄGNIĘCIE POZIOMU ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
W STOPNIU ZADOWALAJĄCYM WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO**

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
1. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej i transportowej	<ul style="list-style-type: none">▪ modernizacja, poszerzenie istniejących i budowa nowych dróg i mostów,▪ budowa ścieżek rowerowych,▪ poprawa jakości nawierzchni dróg zgodnie ze standardami ue,▪ rozbudowa systemu transportu publicznego, szczególnie między gminami
2. Rozwój sieci wodnej i wspieranie budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none">▪ modernizacja istniejących i budowa nowych sieci wodociągowych,▪ budowa sieci kanalizacyjnych,▪ budowa oczyszczalni ścieków,▪ modernizacji i rozbudowa istniejących oczyszczalni,▪ tworzenie i modernizacja „małej retencji”,▪ wspieranie tworzenia miejsc segregacji i utylizacji odpadów
3. Zabezpieczenie energetyczne powiatu, poprawa jakości atmosfery	<ul style="list-style-type: none">▪ wspieranie utworzenia drugiej głównej linii przesyłowej wysokiego napięcia od strony wschodniej powiatu,▪ wspieranie inicjatyw pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych i czystych ekologicznie▪ modernizacja istniejących kotłowni

II CEL STRATEGICZNY

**ZAPEWNIENIE POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA
I PORZĄDKU PUBLICZNEGO MIESZKAŃCOM
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO**

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
1. Stworzenie Powiatowego Systemu Zarządzania Kryzysowego	<ul style="list-style-type: none">▪ opracowanie i wdrożenie Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego,▪ stworzenie bazy informatyczno-logistycznej dla Powiatowego Systemu Zarządzania Kryzysowego
2. Zapewnienie porządku publicznego	<ul style="list-style-type: none">▪ wdrożenie monitoringu miejsc najbardziej narażonych na zagrożenie przestępcstwami w powiecie,▪ zabieganie o poprawę warunków pracy w komisariatach,▪ wspieranie budowy Komendy Powiatowej Policji w Starych Babicach
3. Zapewnienie bezpieczeństwa ppoż.	<ul style="list-style-type: none">▪ doposażenie powiatowej jednostki ratowniczo-gaśniczej w sprzęt i wyposażenie niezbędne do ratownictwa chemicznego oraz sprzęt niezbędny do gaszenia pożarów obiektów wysokich,▪ dokończenie budowy strażnicy kppsp w błoniu
4. Zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego	<ul style="list-style-type: none">▪ wspieranie budowy zbiorników retencyjnych,▪ zabieganie o modernizację wałów przeciwpowodziowych

III CEL STRATEGICZNY

**ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW
ŚRODOWISKA NATURALNEGO
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO**

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
1. Optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych powiatu	<ul style="list-style-type: none">▪ wspieranie działań służących ochronie terenów chronionych i cennych przyrodniczo,▪ zwiększenie poziomu lesistości
2. Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none">▪ wdrażanie systemu edukacji ekologicznej,▪ włączenie do programów nauczania zagadnień ekologicznych,▪ współpraca z odpowiednimi instytucjami w celu stworzenia sieci monitoringu stanu czystości wód, gleb i powietrza
3. Dążenie do poprawy stanu czystości wód, gleb i powietrza	<ul style="list-style-type: none">▪ współpraca z odpowiednimi instytucjami w celu wzmożenia kontroli zakładów, dla egzekwowania przepisów z zakresu ochrony środowiska,▪ nadzór nad modernizacją obiektów gospodarki wodno-ściekowej,▪ wprowadzenie systemu usuwania wyrobów zawierających azbest
4. Propagowanie i wspieranie alternatywnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none">▪ promocja i edukacja w zakresie zastosowania odnawialnych źródeł energii

IV CEL STRATEGICZNY

**PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO**

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
1. Wspieranie rozwoju turystyki i agroturystyki	<ul style="list-style-type: none">▪ wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej i towarzyszącej:<ul style="list-style-type: none">– dążenie do budowy i zagospodarowania ścieżek rowerowych przy istniejących drogach powiatowych oraz wyznaczenie ścieżek rowerowych od drogi krajowej nr 2 do drogi woj. nr 580³:<ul style="list-style-type: none"><u>z Ożarowa maz. ulicami</u> Poniatowskiego, Strzykulska, Południową, Zielonki (SHRO),<u>z Płochocina</u> 1/ Pilaszków, Myszczyń, Zaborów, 2/ drogą powiatową Michałówek, Pogroszew, Borzęcin Duży<u>z Błonia</u> – drogą wojewódzką nr 579– upowszechnienie informacji o kredytach na rozpoczęcie działalności agroturystycznej,– zachęta do inwestowania w obiekty turystyczne poprzez połączenie działań promocyjnych z ofertą inwestycyjną
2. Tworzenie wizerunku powiatu jako atrakcyjnego turystycznie	<ul style="list-style-type: none">▪ pomoc w pozyskiwaniu środków na renowację istniejących obiektów zabytkowych,▪ tworzenie oferty imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych

³ Przebieg planowanych ścieżek rowerowych od drogi krajowej nr 2 do drogi woj. nr 580 przedstawia mapa stanowiąca załącznik nr 3 do strategii

<p>3. Upowszechnienie dostępu do informacji o powiecie – informacja i promocja</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wydanie przewodnika turystycznego po powiecie, ▪ opracowanie folderu: „Szlaki turystyczne Powiatu Warszawskiego Zachodniego, ▪ utworzenie kompletnej bazy danych o obiektach turystycznych w Centrum Informacji Turystycznej w Starostwie, ▪ bieżąca aktualizacja danych o powiecie na powiatowej stronie internetowej, ▪ aktywny udział Powiatu w przedsięwzięciach Związku Powiatów Polskich i Konwentu Powiatów Woj. Mazowieckiego
--	---

V CEL STRATEGICZNY

**STWARZANIE WARUNKÓW DO ROZWOJU
OBYWATELSKIEGO SPOŁECZEŃSTWA LOKALNEGO**

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
<p>1. Realizacja założeń reformy ustroju szkolnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upowszechnienie wykształcenia średniego poprzez dostosowanie nowych kierunków kształcenia, ▪ przygotowanie młodzieży w systemie szkolnym do przedsiębiorczości, ▪ stworzenie systemu edukacji specjalnej na każdym poziomie kształcenia, ▪ działania na rzecz aktywnego uczestnictwa rodziców we współpracy ze szkołami na rzecz współzarządzania i współodpowiedzialności za funkcjonowanie szkoły, ▪ stworzenie systemu edukacji permanentnej na bazie Centrum Kształcenia Ustawicznego
<p>2. Tworzenie warunków na rzecz kształcenia i wychowania lokalnego i regionalnego dzieci i młodzieży z terenu powiatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie działań na rzecz samorządności lokalnej, ▪ tworzenie możliwości w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, ▪ wzmocnienie programów nauczania o treści lokalnej i regionalnej, ▪ wymiana doświadczeń poprzez rozwój współpracy z zagranicą, ▪ inicjowanie programów wspomagających wychowawczą rolę rodziny

<p>3. Działania na rzecz wzrostu poziomu kulturalnego społeczeństwa lokalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzbogacanie Powiatowego Kalendarza Imprez Kulturalnych, w tym inicjowane przez gminne ośrodki kultury, ▪ upowszechnienie uczestnictwa społeczności lokalnej w różnych formach kulturalnych i artystycznych, ▪ wspieranie finansowe inicjatyw kulturalnych o wysokich walorach artystycznych i dużych tradycjach
<p>4. Zapewnienie możliwości uczestnictwa w różnych formach rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży; działania na rzecz zdrowego stylu życia rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwijanie Powiatowego Kalendarza Imprez Sportowych o imprezy o charakterze rodzinnym i masowym, ▪ współudział w tworzeniu bazy dla potrzeb wychowania fizycznego, rekreacji i turystyki, ▪ propagowanie postaw proturystycznych, ▪ wspieranie działalności sportowej

VI CEL STRATEGICZNY

**ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO I SOCJALNEGO
DLA OSÓB NIEZARADNYCH ŻYCIOWO, NIEPEŁNOSPRAWNYCH,
DZIECI I MŁODZIEŻY POZBAWIONEJ MOŻLIWOŚCI
WYCHOWYWANIA SIĘ W RODZINACH NATURALNYCH**

CELE POŚREDNIE	CELE OPERACYJNE
<p>1. Stworzenie warunków do prawidłowych działań w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie utworzenia ośrodka terapeutycznego dla dzieci z zaburzeniami zachowania, ▪ wspieranie utworzenia ośrodka interwencji kryzysowej, ▪ wspieranie tworzenia rodzinnych domów dziecka, ▪ wspieranie powołania rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego

2. Pomoc osobom niepełnosprawnym	<ul style="list-style-type: none">▪ umożliwienie dostępu niepełnosprawnym do powiatowych instytucji publicznych poprzez zniesienie barier architektonicznych,▪ wspieranie utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,▪ wspieranie powstania Centrum Wsparcia i Informacji dla osób niepełnosprawnych
3. Pomoc osobom starszym oraz niezaradnym życiowo	<ul style="list-style-type: none">▪ wspieranie utworzenia domu pomocy społecznej dla osób starszych i przewlekle chorych,▪ wspieranie powstania ośrodka wsparcia dziennego (Centrum Usług)

5. OCENA ZGODNOŚCI CELÓW STRATEGICZNYCH POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

I CEL STRATEGICZNY

**OSIĄGNIĘCIE POZIOMU ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
W STOPNIU ZADOWALAJĄCYM WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO**

Cel jest zgodny z długookresowym celem nr 1.1. SRWM:

„Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i globalnym”

Ponadto odniesienie do powyższego celu strategicznego można znaleźć w zapisach celów średniookresowych 2.1.b), c), 2.4.d):

2.1. „Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne” co nastąpi w wyniku:...

- b) modernizacji i rozbudowy sieci dróg w województwie oraz budowy przepraw mostowych przez Wisłę,
- c) modernizacji i rozbudowy regionalnego systemu transportu publicznego.

2.4 „Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych”..., co osiągnie będzie poprzez”:...

- d) restrukturyzacja rozwoju infrastruktury technicznej obszarów wiejskich,

oraz z .priorytetem 6 kontraktu wojewódzkiego, który brzmi:

Poprawa wyposażenia w infrastrukturę techniczną obszarów wymagających aktywizacji

II CEL STRATEGICZNY

**ZAPEWNIENIE POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA
I PORZĄDKU PUBLICZNEGO MIESZKAŃCOM
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO**

Cel jest zgodny z zapisami celów średniookresowych 2.1.h), c), 2.2.c), 2.5.e):

2.1. „Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne”, co nastąpi w wyniku:...

h) poprawy bezpieczeństwa publicznego na terenie całego województwa,

2.2. „Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno – gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach”, co powinno nastąpić poprzez:...

c) stymulowanie rozwoju regionalnego systemu innowacji,

2.5. Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego:...

e) poprawa stanu bezpieczeństwa na wypadek klęsk żywiołowych i katastrof ekologicznych oraz monitorowanie stanu przyrody.

III CEL STRATEGICZNY

**ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW
ŚRODOWISKA NATURALNEGO
POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO**

Cel jest zgodny z długookresowym celem nr 1.3. SRWM:

„Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza”

Ponadto odniesienie do powyższego celu strategicznego można znaleźć w zapisach celów średniookresowych 2.5.a), c), d), f), g):

2.5. Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego:...

a) utworzenie regionalnego systemu obszarów chronionych, zgodnego ze standardami europejskimi,

c) zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska,

d) przeciwdziałanie deficytowi wodnemu,

f) podniesienie poziomu wiedzy ekologicznej,

g) rozwijanie proekologicznych.

IV CEL STRATEGICZNY

PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

Cel jest zgodny z długookresowym celem nr 1.6. SRWM:

„Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni”

Ponadto odniesienie do powyższego celu strategicznego można znaleźć w zapisach celów średniookresowych 2.1., 2.4.j), 2.6.b):

- 2.1. *„Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne”*.
- 2.4. *„Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych”*..., co osiągnie będzie poprzez”:...
 - j) rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowych.
- 2.6. *„Poprawa stanu zdrowia mieszkańców województwa mazowieckiego”*, poprzez:...
 - b) rozwój turystyki, sportu i rekreacji.

V CEL STRATEGICZNY

STWARZANIE WARUNKÓW DO ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA LOKALNEGO

Cel jest zgodny z długookresowym celem nr 1.5. SRWM:

„Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu”

Ponadto odniesienie do powyższego celu strategicznego można znaleźć w zapisach celów średniookresowych 2.1.f), 2.2.a), e), 2.7.:

- 2.1. *„Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne”*, co nastąpi w wyniku:...
 - f) podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji na obszarze pozametropolitalnym,
- 2.2. *„Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno – gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach”*, co powinno nastąpić poprzez:...
 - a) wzmocnienie materialne systemu oświaty w regionie,
 - e) upowszechnianie znajomości języków obcych.
- 2.7. *„Wzmocnienie regionalnych więzi kulturowo-społecznych mieszkańców województwa mazowieckiego”*.

VI CEL STRATEGICZNY

**ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA SPOŁECZNEGO I SOCJALNEGO
DLA OSÓB NIEZARADNYCH ŻYCIOWO, NIEPEŁNOSPRAWNYCH,
DZIECI I MŁODZIEŻY POZBAWIONEJ MOŻLIWOŚCI
WYCHOWYWANIA SIĘ W RODZINACH NATURALNYCH**

Cel jest zgodny z długookresowym celem nr 1.2. SRWM:

„Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie”

Ponadto odniesienie do powyższego celu strategicznego można znaleźć w zapisach celów średniookresowych 2.1., 2.4.:

- 2.1. *„Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne”.*
- 2.4. *„Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych”.*

Podsumowując stwierdza się, że zapisy Strategii Rozwoju Powiatu Warszawskiego Zachodniego do 2015 r. w pełni są zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego

Założenia dotyczące realizacji strategii

1. Po wybraniu i uchwaleniu celów strategicznych i operacyjnych będą opracowane szczegółowe programy realizacyjne wraz z harmonogramem realizacji poszczególnych zadań.
2. Okresowo raz do roku lub raz na 2 lata Rada Powiatu dokonywać będzie oceny przebiegu realizacji strategii. Stosownie do zachodzących zmian i uwarunkowań zewnętrznych oraz wewnętrznych, będzie się weryfikować cele, uzupełniać programy i zadania. W celu zapewnienia prawidłowej oceny wdrożony zostanie monitoring procesów społeczno-gospodarczych.
3. Zostanie zapewnione upublicznienie przyjętych założeń strategicznych. Do współdziałania w realizacji strategii zostaną zaproszone organizacje i środowiska społeczno-gospodarcze działające na terenie powiatu.